

**Finansijski izvještaji
za godinu koja se završava
31. decembra 2023. godine
pripremljeni u skladu sa
MSFI i Izvještaj nezavisnog
revizora**

MF Banka a.d. Banja Luka

SADRŽAJ

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1 – 4
Finansijski izvještaji:	
Izveštaj o ukupnom rezultatu	5
Izveštaj o finansijskom položaju	6
Izveštaj o promjenama u kapitalu	7
Bilans tokova gotovine	8
Napomene uz finansijske izvještaje	9 – 92

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke za pripremu i odobravanje finansijskih izvještaja

Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje, koji daju objektivno i istinito prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultate njenog poslovanja i gotovinskog toka u skladu sa važećim računovodstvenim standardima, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremu finansijskih izvještaja.

Uprava Banke ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprječavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava Banke je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu finansijskih izvještaja na principu neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava Banke je dužna podnijeti na usvajanje Nadzornom odboru godišnji izvještaj Banke zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima.

Finansijski izvještaji na stranama 5. do 92. su odobreni od strane Uprave za podnošenje Nadzornom odboru, 15. april 2024. godine.

Za i u ime Uprave

Predsjednik Uprave Banke

Izveštaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294

F +387 51 211 501

E office@ba.gt.com

www.grantthornton.ba

Nadzornom odboru i akcionarima MF banke a.d. Banja Luka

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja akcionarskog društva MF Banke a.d. Banja Luka (u daljem tekstu "Banka"), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2023. godine, i izvještaj o ukupnom rezultatu, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja se završava na navedeni datum i napomena uz finansijske izvještaje koje uključuju pregled značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju u svim materijalno značajnim aspektima, finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2023. godine i njenu finansijsku uspješnost, te njene novčane tokove za godinu koja je tada završila u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI).

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MrevS). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljno opisane u našem izvještaju u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo u odnosu na Banku u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeks), kao i u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja Banke u Republici Srpskoj i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo dobili dovoljni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna revizijska pitanja

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Ova pitanja su obrađena u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini, kao i u formiranju našeg mišljenja o njima i mi ne izražavamo posebno mišljenje o ovim pitanjima.

Ključna pitanja revizije Umanjenje vrijednosti kredita plasirani komitentima - očekivani kreditni gubici	Revizijski pristup
<p>Kao što je navedeno u napomeni 16 vrijednost datih kredita iskazana je u bruto iznosu od 599.606 hiljada BAM, odnosno neto vrijednosti u iznosu od 548.606 hiljade BAM i umanjnjem vrijednosti za očekivane kreditne gubitke u iznosu od 51.421 hiljada BAM (napomena 11).</p> <p>Banka od 01. januara 2020. godine primjenjuje Metodologiju za izračunavanje ispravke vrijednosti za očekivane gubitke prema zahtjevima MSFI 9. Takođe, banka za potrebe izvještavanja Agencije za bankarstvo Republike Srpske primjenjuje i Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (u daljem tekstu („Metodologija“) opisana u Napomeni 3.</p> <p>S obzirom da obračun umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po kreditima i potraživanjima zahtjeva upotrebu složenih i kompleksnih modela i procjenu Uprave Banke, sam postupak utvrđivanja očekivanih kreditnih gubitaka može biti izložen subjektivnoj procjeni Uprave Banke.</p> <p>Zbog kompleksnosti obračuna očekivanih kreditnih gubitaka i izloženosti subjektivnoj procjeni Uprave Banke, obračun umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja je odabran za ključno pitanje u reviziji finansijskih izvještaja za godinu koja se završila 31. decembra 2023. godine.</p> <p>Uprava Banka je dala više informacija u napomenama 3.7. Finansijski instrumenti, 11 Umanjenja vrijednosti i rezervisanja, 16 – Krediti plasirani komitentima i 29.4. Kreditni rizik.</p>	<p>Stekli smo razumijevanja kontrolnog okruženja i internih kontrola koje je uspostavila Uprava Banke u procesu mjerenja umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke, uključujući korištene aplikacije i informacijski sistem i pripadajuće interne kontrole.</p> <p>Procijenili smo i testirali dizajn, implementaciju i operativnu efikasnost ključnih kontrola za identifikaciju izloženosti sa značajnim povećanjem kreditnog rizika. Procijenili smo i testirali kriterijume za faze (Stage-ove) u koje se svrstavaju izloženosti sa povećanim kreditnim rizikom od trenutka odobravanja do trenutka izvještavanja.</p> <p>Na osnovu procjene rizika, na bazi uzorka testirali smo obračun očekivanih kreditnih gubitaka i primjenu Metodologije, kao i pretpostavki koje su korištene za izradu Metodologije. Na bazi uzorka provjerena je usaglašenost interne metodologije sa zahtjevima MSFI 9.</p> <p>Na bazi uzorka provjerili smo obračun koji je Banka izvršila za očekivane kreditne gubitke za kredite koji su obezvrjeđeni na grupnoj osnovi.</p> <p>Na bazi uzorka testirali smo pojedinačno značajne kreditne izloženosti kako bismo procijenili rezervisanja za očekivane kreditne gubitke gdje je vršena individualna ispravka vrijednosti. Provjerili smo kriterije koji su bili osnov za određivanje da li je obezvrjeđenje nastalo i da li su postojali uslovi za izračun na individualnoj osnovi.</p> <p>Razmatrali smo pretpostavke Uprave, uključujući procjene budućih novčanih tokova, procjenu vrijednosti pripadajućih kolaterala i procjene nadoknadivosti istih.</p> <p>Procijenili smo modele koji se koriste, razumnost pretpostavki, te potpunost i tačnost podataka koje je Banka koristila za procjenu i očekivanih kreditnih gubitaka, a koji imaju slične karakteristike u pogledu kreditnog rizika.</p>

Odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora za finansijske izvještaje

Uprava Banke je odgovorna za sastavljanje i fer prikazivanje finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje Uprava Banke utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed pronevjere ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako menadžment ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Nadzorni odbor je odgovoran za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovila Banka.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili pogreške i izdati revizorov izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog usljed prevare je veći od rizika nastalog usljed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava;
- zaključujemo o primjerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi sa događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

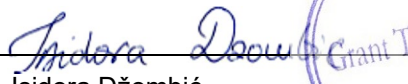
Mi komuniciramo sa Nadzornim odborom u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i sve značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Takođe obezbjeđujemo Nadzornom odboru izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtijeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koje se u razumnoj mjeri može očekivati da se odražavaju na našu nezavisnost, i, gdje je to primjenljivo, odgovarajuće mjere zaštite.

Od pitanja saopštenih Nadzornom odboru, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i, shodno tome, predstavljaju ključna pitanja revizije. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuju javno objelodanjivanje u vezi sa pitanjem ili, kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, odlučimo da pitanje ne bi trebalo da se saopšti u našem izvještaju zbog toga što se u razumnoj mjeri može očekivati da negativne posljedice saopštavanja prevaziđu korist za javni interes od saopštavanja tog pitanja.

Partner na revizorskom angažmanu čiji je rezultat ovaj Izvještaj nezavisnog revizora je Nevena Milinković, Ovlašćeni revizor.

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka
Banja Luka, 19. april 2024. godine


Isidora Džombić,
Managing Partner – Direktor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka




Nevena Milinković
Ovlašćeni revizor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU


Za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine
(U hiljadama BAM)

	Napomena	Godina koja se završava 31. decembra 2023.	Godina koja se završava 31. decembra 2022.
Prihodi po osnovu kamata izračunati na osnovu efektivne kamatne stope	5	51.242	43.578
Rashodi po osnovu kamata izračunati na osnovu efektivne kamatne stope	6	(11.521)	(8.270)
Neto prihod po osnovu kamata		39.721	35.308
Prihodi po osnovu naknada i provizija	7	13.398	11.602
Rashodi po osnovu naknada i provizija	8	(2.917)	(2.793)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		10.481	8.809
Ostali prihodi poslovanja	9	3.424	2.755
Ostali rashodi poslovanja	10	(33.693)	(23.306)
Kursne razlike, neto		(35)	25
Umanjenje vrijednosti i rezervisanja (neto rezervisanja)	11	(8.913)	(10.757)
Dobitak iz poslovanja prije oporezivanja		10.985	12.834
Porez na dobit	12	(1.796)	(1.519)
Neto dobitak tekuće godine		9.189	11.315
Ostali ukupni rezultat		246	170
Promjene fer vrijednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz OSD		246	170
Ukupan rezultat za obračunski period		9.435	11.485
Zarada po akciji:			
- Obična zarada po akciji (u BAM)	24	17,97	22,13

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Priloženi finansijski izvještaji su usvojeni od strane Uprave Banke dana 15. aprila 2024. godine.

Potpisano u ime MF banke a.d. Banja Luka:


Aleksandar Kremenović
v.d. Predsjednik Uprave





Nicolina Vujkovic Pađen
Rukovodilac Sektora računovodstva i
finansijskog izvještavanja

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU
Na dan 31. decembra 2023. godine
(U hiljadama BAM)

	<u>Napomene</u>	<u>31. decembar 2023.</u>	<u>31. decembar 2022.</u>
AKTIVA			
Novčana sredstva i sredstva kod banaka	13	104.361	107.438
Sredstva kod Centralne banke - obavezna rezerva	14	65.319	57.167
Hartije od vrijednosti	15	48.518	47.852
Kreditni plasirani komitentima	16	548.185	479.817
Nekretnine i oprema	17	4.954	3.896
Nematerijalna ulaganja	17	373	275
Investiciona ulaganja	17.1	4.384	4.442
Poslovni prostori uzeti u najam	17.2	6.522	7.106
Ostala aktiva	18	2.605	2.387
Ukupna aktiva		<u>785.221</u>	<u>710.380</u>
PASIVA			
Obaveze			
Depoziti banaka	19	8.746	7.586
Depoziti komitenata	19	573.669	513.977
Obaveze po uzetim kreditima	20	79.144	79.913
Subordinisani dug	21	13.829	6.801
Ostala pasiva	22	10.356	11.750
Rezervisanja za ugovorene i potencijalne obaveze	11 c)	637	948
Ukupne obaveze		<u>686.381</u>	<u>620.975</u>
Kapital			
Akcijski kapital	23	51.141	51.141
Emisiona premija		1.307	1.307
Rezerve kapitala	23	3.252	2.441
Akumulirana dobit/(gubitak)		33.951	23.201
Dobitak tekućeg perioda		9.189	11.315
Ukupan kapital		<u>98.840</u>	<u>89.405</u>
Ukupna pasiva		<u>785.221</u>	<u>710.380</u>
Potencijalne i ugovorene obaveze	25	<u>154.082</u>	<u>116.352</u>

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
Za godinu koja se završava 31. decembra 2023.
(U hiljadama BAM)

	Akcijski kapital	Emisiona premija	Rezerve kapitala	Akumulirani dobitak/ (gubitak)	Ukupno
Stanje 1. januar 2022. godine	51.141	1.307	1.840	23.633	77.921
Izdvajanje rezervi na teret akumulirane dobiti	-	-	431	(431)	-
Ukupno transakcije sa vlasnicima	-	-	431	(431)	-
Neto dobitak tekućeg perioda	-	-	-	11.315	11.315
Revalorizacione rezerve i očekivani kreditni gubici po osnovu HOV	-	-	170	-	170
<i>Ukupan rezultat za obračunski period</i>	-	-	170	11.315	11.485
Stanje 31. decembar 2022. godine	51.141	1.307	2.441	34.516	89.405
Izdvajanje rezervi na teret akumulirane dobiti	-	-	565	(565)	-
Ukupno transakcije sa vlasnicima	-	-	565	(565)	-
Neto dobitak tekućeg perioda	-	-	-	9.189	9.189
Revalorizacione rezerve i očekivani kreditni gubici po osnovu HOV	-	-	246	-	246
<i>Ukupan rezultat za obračunski period</i>	-	-	246	9.189	9.435
Stanje 31. decembar 2023. godine	51.141	1.307	3.252	43.140	98.840

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine
(U hiljadama BAM)

	Godina koja se završava	
	31. decembra	31. decembra
	2023.	2022.
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti:		
Prilivi od kamata	50.781	40.949
Prilivi od naknada i provizija	9.050	10.813
Odlivi po osnovu kamata	(4.924)	(7.302)
Odlivi od naknada i provizija	(3.183)	(3.049)
Prilivi po osnovu naplate otpisanih potraživanja	1.824	952
Odlivi po osnovu plaćanja zaposlenim i dobavljačima	(30.330)	(18.205)
Neto tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti	23.218	24.158
Promjene na poslovnim sredstvima i obavezama:		
Neto povećanje kredita plasiranih komitentima	(84.293)	(77.263)
Plasmani drugim bankama	-	-
Plaćen porez na dobit	(1.527)	(1.403)
Neto povećanje depozita banaka i komitenata	58.316	63.282
<i>Neto priliv/(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti</i>	(4.286)	8.774
Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja:		
Primici kamata	1.422	1.429
Nabavka nematerijalnih sredstava	-	(129)
Nabavka osnovnih sredstava	(265)	(1.043)
Kupovina drugih ulaganja	(798)	1.394
<i>Neto priliv / (odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja</i>	359	1.651
Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja:		
Uzete obaveze po kreditima	35.325	57.614
Povrat obaveza po kreditima	(26.286)	(22.411)
<i>Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti</i>	9.039	35.203
Neto povećanje novčanih sredstava	5.112	45.628
Obračunata kamata na iznos OR	21	-
Efekti promjene deviznog kursa	(35)	27
Efekti promjene ispravke vrijednosti	(23)	(50)
Novčana sredstva na početku godine	164.605	119.000
Novčana sredstva na kraju godine	169.680	164.605
Novčana sredstva se sastoje od sljedećih pozicija:		
Novčana sredstva i sredstva kod banaka	104.361	107.438
Sredstva kod Centralne banke - obavezna rezerva	65.319	57.167
	169.680	164.605

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

1. OSNIVANJE I POSLOVNA POLITIKA BANKE

MF banka a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: "Banka") je osnovana 12. juna 2007. godine pod nazivom IEFK BANKA A.D. BANJA LUKA.

U postupku registracije Banke za vršenje osnovnih djelatnosti ispunjeni su svi uslovi koji su zahtijevani od strane regulatornih organa. Agencija za bankarstvo Republike Srpske (u daljem tekstu: "ABRS" ili "Agencija") je svojim Rješenjem broj 03-231-11/2007 od 11. maja 2007. godine izdala dozvolu za rad i osnivanje Banke, dok je Rješenjem broj 03-657-4/2007 od 12. jula 2007. godine izdala dozvolu Banci za obavljanje međubankarskih platnih transakcija.

Na Skupštini akcionara održanoj 6. aprila 2010. godine prethodni akcionari Banke su donijeli odluku o prodaji 100% kapitala Banke (napomena 23.) nakon čega su potpisali Ugovor o kupoprodaji kapitala dana 8. jula 2010. godine, od kada većinski akcionar Banke postaje MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka, kada i preuzima upravljanje i kontrolu nad Bankom. MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka je matično društvo Banke na 31. decembar 2023. godine i 31. decembar 2022. godine. Krajnje matično društvo je MF grupa d.o.o. Banja Luka.

Na osnovu odluke novih akcionara Banke i rješenja nadležnog suda u Banjoj Luci od 26. novembra 2010. godine Banka mijenja naziv u MF banka a.d., Banja Luka.

Banka je registrovana u Republici Srpskoj za obavljanje platnog prometa, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i u skladu sa propisima Republike Srpske dužna je da posluje na principima likvidnosti, solventnosti i rentabilnosti.

Sjedište Banke je u Banjoj Luci, ulica Aleja Svetog Save 61. Na dan 31.12.2023. godine Banka svoje poslovanje obavlja u sjedištu u Banjoj Luci, Ulica Aleja Svetog Save 61 i preko filijala Banja Luka, Prijedor, Doboj, Bijeljina, Istočno Sarajevo, Tuzla, Cazin, Sarajevo Centar, Tešanj, te preko ekspozitura Banja Luka, Laktaši, Gradiška, Prnjavor, Teslić, Novi Grad, Modriča, Brčko, Zvornik, Pale, Bihać, Gradačac, Ilidža, Zenica, Trebinje, Derventa, Gračanica, Živinice, Novi Grad Sarajevo, Bugojno, Srebrenik, Velika Kladaša i šaltera u Novoj Topoli, Omarskoj, Petrovu, Kostajnici i Trnu.

Na dan 31. decembra 2023. godine Banka je imala 334 zaposlena radnika (31. decembra 2022. godine: 293 zaposlena radnika).

Organi upravljanja i nadzora Bankom su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava Banke. Članove Nadzornog odbora imenuje Skupština Banke. Banku zastupa i predstavlja predsjednik Uprave. Banka je formirala Kreditne odbore i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, te različite komisije.

Na dan 31. decembra 2023. godine organe upravljanja i nadzora Banke čine:

Nadzorni odbor:

- Aleksandar Kremenović, predsjednik
- Dželila Huremović, član
- Frieder Wohrmann, nezavisni član
- Srećko Bogunović, nezavisni član

Nadzorni odbor do 03. novembra 2023. godine:

- Aleksandar Kremenović, predsjednik
- Darko Radić, član
- Dželila Huremović, član
- Frieder Wohrmann, nezavisni član
- Srećko Bogunović, nezavisni član

1. OSNIVANJE I POSLOVNA POLITIKA BANKE (nastavak)

Uprava Banke od 19. aprila 2023. godine:

- Bojan Luburić, predsjednik
- Milijana Čavić, član
- Radenko Derkuća, član

Uprava Banke od 01. marta do 19. aprila 2023. godine:

- Bojan Luburić, predsjednik
- Milijana Čavić, član
- Dragana Janjić, član

Uprava Banke do 01. marta 2023. godine:

- Bojan Luburić, predsjednik
- Saša Sekulić, član
- Dragan Đurić, član

Odbor za reviziju od 15. decembra 2023. godine:

- Đurđica Dragojević, predsjednik, nezavisni član
- Zoran Đukić, član
- Sanja Brkić, član
- Ivana Živković, član
- Željko Pena, član

Odbor za reviziju od 01. februara do 15. decembra 2023. godine:

- Đurđica Dragojević, predsjednik, nezavisni član
- Zoran Đukić, član
- Sanja Brkić, član
- Mira Cvijan, član
- Željko Pena, član

Odbor za reviziju do 01. februara 2023. godine:

- Đurđica Dragojević, predsjednik, nezavisni član
- Milena Haneš, član
- Sanja Brkić, član
- Mira Cvijan, član
- Željko Pena, član

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Izjava o usaglašenosti

Priloženi finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“) u smislu Zakona o računovodstvu i reviziji i propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske propisuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).

Agencija za bankarstvo Republike Srpske donijela je Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (u daljem tekstu Odluka) koja se primjenjuje od 01. januara 2020. godine. Rezultat sprovođenja Odluke su razlike proistekle iz izračuna ispravki vrijednosti za kreditne gubitke zbog primjene minimalnih stopa koje su propisane Odlukom, a koje nisu zahtjevane Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja 9 (MSFI 9).

U skladu sa Odlukom Banka je formirala veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke i ostalu aktivnu u iznosu od 3.203 hiljade BAM u odnosu na iznos dobijen obračunom koji je rezultat internog modela Banke, a prema zahtjevima MSFI 9.

Razlike na dan 31.12.2023. i 31.12.2022. godine proizilaze kako slijedi:

	(U hiljadama BAM)	
	31. decembra	
	2023.	2022.
- Primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 23. Odluke za izloženosti na nivou kreditnog rizika 1 – Stage 1	1.271	159
- Primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 24. Odluke za izloženosti na nivou kreditnog rizika 2 – Stage 2	1.378	1.038
- Primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 25. Odluke za izloženosti na nivou kreditnog rizika 3 -Stage 3	807	368
- Primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 26. Odluke za izloženosti potraživanja od kupaca, potraživanja po osnovu faktoringa i finansijskog lizinga i ostalih potraživanja	(253)	(214)

2.2. Osnove vrednovanja i sastavljanja finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Banke su sastavljeni po načelu nabavne vrijednosti (istorijskog troška), osim za hartije od vrijednosti koje su iskazane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, kao što je dalje opisano u računovodstvenim politikama.

Istorijski trošak je generalno zasnovan na fer vrijednosti naknade plaćene u zamjenu za robu i primljena i data sredstva.

Fer vrijednost je cijena koju bi primili od prodaje imovine ili platili za prenos obaveza u uobičajenoj transakciji između tržišnih učesnika na dan vrednovanja, bez obzira da li je ta cijena direktno provjerljiva ili procijenjena korišćenjem drugih tehnika vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obaveza, Banka uzima u obzir one karakteristike imovine ili obaveza koje bi uzeli u obzir i drugi učesnici na tržištu prilikom određivanja cijene imovine ili obaveza na datum vrednovanja.

Banka je prilikom sastavljanja bilansa tokova gotovine koristilo direktni metod izvještavanja o tokovima gotovine.

2.3. Funkcionalna valuta i valuta prezentacije

Iznosi u priloženim finansijskim izvještajima su izraženi u Konvertibilnim markama (BAM) koja predstavlja funkcionalnu i zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.4. Uporedni podaci

Banka je kao uporedne podatke u priloženim finansijskim izvještajima prikazala uporedne podatke za 2022. godinu koji su zbog primjene Pravilnika o novom kontnom okviru reklasifikovani u određenim pozicijama drugačije od finansijskih izvještaja koji su objavljeni za 2022. godinu. Navedena reklasifikacija nije imala uticaj na rezultat Banke.

2.5. Načelo stalnosti poslovanja

Uprava Banke je procijenila sposobnost Banke da nastavi poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, uključujući uticaj posljedica na globalnu privredu uzrokovanih sukobom u Ukrajini početkom 2022. godine, i zadovoljni su što Banka raspolaže sa resursima da nastavi poslovanje u doglednoj budućnosti. Osim toga, rukovodstvo nije svjesno bilo kakve materijalne neizvjesnosti koje bi mogle da dovedu do značajne sumnje na sposobnost Banke da nastavi poslovanje. Zbog toga, finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, što podrazumijeva da će Banka nastaviti da posluje u neograničenom periodu u predvidivoj budućnosti.

2.6. Uticaj i primjena novih i revidiranih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI")

Sljedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja koje je izdao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde bili su na snazi za tekući izvještajni period:

Primjena novih i izmjena postojećih standarda, koji su stupili na snagu

Sljedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja koje je izdao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde bili su na snazi za tekući izvještajni period:

- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ – Dopune klasifikacije obaveza (1. januar 2023. godine);
- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ – Objelodanjivanje računovodstvenih politika – Dopune (1. januar 2023. godine);
- MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“ Dopuna definicije računovodstvenih procjena (1. januar 2023. godine);
- MRS 12 „Porez na dobit“ – Odloženi porez povezani sa sredstvima i obavezama nastalim iz pojedinačnih transakcija (1. januar 2023. godine);
- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ – Dopune (1. januar 2023. godine).

Usvajanje spomenutih novih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, nije vodilo nikakvim materijalnim promjenama u pojedinačnim finansijskim izvještajima Banke.

Novi standardi i izmjene postojećih standarda koji su izdati, a još nisu u primjeni

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja su objavljeni, ali nisu još na snazi:

- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ dopuna klasifikacije dugoročnih i kratkoročnih obaveza (1. januar 2024. godine);
- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ dopuna kratkoročne obaveze i kovenante (1. januar 2024. godine);
- MRS 7 „Izveštaj o tokovima gotovine“ i MSFI 7 „Finansijski instrumenti – Objelodanjivanja“ – Dopune aranžmani finansiranja od strane dobavljača (1. januar 2024. godine);
- MSFI 16 „Lizing“ – Dopuna obaveza po osnovu najma u transakcijama prodaje i povratnog lizinga (1. januar 2024. godine).

Banka je izabrala da ne usvoji ove nove standarde, izmjene postojećih standarda i nova tumačenja prije nego što oni stupe na snagu. Banka predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na pojedinačne finansijske izvještaje Banke u periodu inicijalne primjene.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi i rashodi od kamata i naknada

Prihodi i rashodi od kamata za sve finansijske instrumente, osim finansijske instrumenate klasifikovane kao raspoloživi za prodaju ili utvrđeni po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, iskazuju se po fer vrijednosti primljenih ili datih sredstava, i prezentovani su kao Prihodi ili Rashodi po osnovu kamata, odnosno Prihodi ili Rashodi po osnovu naknada i provizija, u bilansu uspjeha.

Prihod od kamata je vremenski razgraničen i priznaje se metodom efektivne kamatne stope, koja predstavlja stopu koja tačno diskontuje (svodi) procijenjene buduće novčane tokove u toku očekivanog vijeka finansijske imovine na neto nadoknadivu vrijednost te imovine prilikom inicijalnog priznavanja.

Naknade za odobravanje kredita se vremenski razgraničavaju i amortizuju u toku trajanja kredita, primjenom metode efektivne kamatne stope, i prezentovani su u okviru Prihoda od kamata.

Prihodi od kamata se priznaju isključivo za kredite i druge plasmane kod kojih ne postoje problemi u naplati, odnosno koji ne predstavljaju nekvalitetne (obezvrježene) plasmane. Obračuni potraživanja za kamate po kreditima i drugim plasmanima, kod kojih postoje problemi u naplati odnosno koji predstavljaju nekvalitetne (obezvrježene) plasmane, evidentiraju se u vanbilansnoj evidenciji, a priznaju se kao prihod perioda samo ako su naplaćeni.

3.2. Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene. Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu koji je važio na taj dan. Potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu na dan bilansa stanja. Kursne razlike, nastale kao rezultat preračunavanja, knjižene su u korist prihoda ili na teret rashoda.

3.3. Nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja

Nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja se evidentiraju po nabavnoj vrijednosti i umanjeni za ispravku vrijednosti i ukupne eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za zavisne troškove po osnovu nabavke i troškove dovođenja sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Amortizacija se ravnomjerno obračunava na nabavnu vrijednost, primjenom sljedećih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog vijeka trajanja:

	<u>Stopa (%)</u>	<u>Vijek trajanja (godina)</u>
Građevinski objekti	1,3%	77
Putnički automobili	15,5%	6,5
Kompjuterska oprema	25%	4
Telefonske centrale	7%-10%	10-14,3
Namještaj	10%-12,5%	8-10
Nematerijalna ulaganja	20%	5

Rukovodstvo Banke smatra da stope amortizacije realno odražavaju način očekivanog trošenja budućih ekonomskih koristi od korišćenja opreme i nematerijalnih ulaganja.

Amortizacija sredstava započinje kada ono postane raspoloživo za korišćenje, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju koje je neophodno da sredstvo funkcioniše na način na koji to predviđa rukovodstvo Banke.

Oprema čiji je rok trajanja kraći od godinu dana ima tretman sitnog inventara i u cijelosti se otpisuje prilikom stavljanja u upotrebu.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.4. Investicione nekretnine

Investicione nekretnine su nekretnine koje Banka kao vlasnik ili korisnik finansijskog lizinga drži radi ostvarivanja zarade od izdavanja nekretnina i/ili radi uvećanja kapitala, a ne radi upotrebe za pružanje usluga ili za potrebe administrativnog poslovanja.

Početno priznavanje investicione nekretnine vrši se po nabavnoj vrijednosti uvećanoj za zavisne troškove. Nakanadno mjerenje investicione nekretnine se vrši u visini nabavne vrijednosti umanjenoj za ukupan iznos obračunate amortizacije i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.

Amortizacija se ravnomjerno obračunava na nabavnu vrijednost, primjenom sljedećih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog vijeka trajanja:

	<u>Stopa (%)</u>	<u>Vijek trajanja (godina)</u>
Građevinski objekti	1,3%	77

3.5. Poslovni prostori uzeti u najam

Banka se opredjelila da MSFI 16 "Najmovi" primjenjuje od datuma njegovog stupanja na snagu tj. od 01. januara 2019. godine primjenom kumulativnog "catch-up" pristupa.

Zajmoprimac na početku korištenja ugovora procjenjuje da li ugovor, ili dio ugovora, predstavlja najam. Ugovor ili dio ugovora predstavlja najam ako se ugovorom prenosi pravo na kontrolu upotrebe identifikovanog sredstva u određenom periodu u zamjenu za naknadu.

Kontrola je prenijeta kada zajmoprimac ima pravo da upravlja korišćenjem identifikovanog sredstva i da ostvari ekonomske koristi korišćenjem tog sredstva.

Banka kao primalac najma koristi izuzeća od najma u slučajevima kratkoročnog najma i najma za sredstva male vrijednosti.

U skladu sa MSFI 16 Banka kao primalac najma priznaje sredstvo s pravom korišćenja i obavezu po osnovu zakupa na datum početka najma. Datum početka najma je datum na koji davalac najma daje osnovno sredstvo (tj. sredstvo koje je predmet najma) na raspolaganje primaocu najma.

Banka kao primalac najma kao trošak perioda priznaje amortizaciju sredstava sa pravom korišćenja, kamatu na obaveze po osnovu zakupa i poreske obaveze.

Prilikom obračuna amortizacije sredstva sa pravom korišćenja Banka koristi proporcionalni metod obračuna kroz period trajanja zakupa.

Kao kamatnu stopu na obaveze po osnovu zakupa Banka primjenjuje inkrementalnu stopu zaduživanja, koja je definisana kao kamatna stopa koju bi Banka kao primalac zakupa morala platiti da u sličnom periodu i uz slične garancije pozajmi sredstva potrebna za nabavku sredstva slične vrijednosti kao sredstvo s pravom korišćenja u sličnom ekonomskom okruženju.

3.6. Umanjenje vrijednosti stalne imovine

Na svaki datum izvještaja o finansijskom položaju, Banka preispituje knjigovodstvene iznose svoje opreme i nematerijalnih ulaganja da bi utvrdilo postoje li nagovještaji da je došlo do gubitaka usljed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem.

Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Banka procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo. Ako je procijenjeni nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvenog iznosa onda se knjigovodstveni iznos tog sredstva (ili jedinice koja generiše novac) umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Umanjenje vrijednosti stalne imovine (nastavak)

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja generiše novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa tog sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu (jedinici koja generiše novac) uslijed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje usljed revalorizacije.

Na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine, na osnovu procjene rukovodstva Banke, ne postoje indikacije da je vrijednost opreme, nematerijalnih ulaganja i investicionih nekretnina obezvrjeđena.

3.7. Finansijski instrumenti

Finansijskim instrumentom se smatra svaki ugovor kojim nastaje finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza Banke, uz istovremeno nastajanje finansijske obaveze, odnosno finansijskog sredstva trećih lica.

Klasifikacija finansijske imovine vrši se na slijedeće načine, odnosno:

- mjeri se po amortizovanom trošku ako su ispunjena slijedeća oba navedena uslova:
- finansijska sredstva se drže unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijske sredstava kako bi se naplatili ugovorni novčani tokovi.
- ukoliko ugovornim uslovima finansijske imovine, nastaju na određeni datum novčani tokovi koji su samo plaćanja glavnice i kamate na glavnici izvanredno.
- mjeri se po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako su ispunjena oba slijedeća uslova:
- finansijska sredstva se drže unutar poslovnog modela čiji je cilj postignut naplatom ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijskog sredstva.
- ugovornim uslovima finansijske imovine nastaju na određeni datum novčani tokovi koji su samo plaćanja glavnice i kamate na glavnici izvanredno.
- mjeri se po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ukoliko nije mjereno po amortizovanom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Finansijske obaveze se klasifikuju kao obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ili po amortizovanoj vrijednosti. Ukoliko su namijenjene trgovanju, klasifikuju se kao obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijska imovina

Kredit i potraživanja

Kredit i potraživanja obuhvataju plasmane bankama i plasmane klijentima, bez namjere daljeg trgovanja. Banka vrednuje kredite i potraživanja kao finansijsku imovinu po amortizovanom trošku ukoliko su oba od slijedećih uslova ispunjena:

a) finansijska sredstva se drže unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijske sredstava kako bi se naplatili ugovorni novčani tokovi.

b) ukoliko ugovornim uslovima finansijske imovine, nastaju na određeni datum novčani tokovi koji su samo plaćanja glavnice i kamate na glavnici izvanredno.

Početno mjerenje kredita i potraživanja se vrši po fer vrijednosti. Naknadno vrednovanje kredita i potraživanja se vrši po metodi amortizovanih troškova primjenom efektivne kamatne stope.

Efektivna kamatna stopa uključuje naknade koje se direktno mogu pripisati kreditu i plasmanu.

Na svaki datum bilansiranja Banka vrši procjenu impariteta odnosno da li postoje dokazi da je neki kredit/plasman ili grupa kredita /plasmana obezvrjeđena.

Kriteriji koje Banka koristi da odredi da li postoji objektivni dokaz o obezvrjeđivanju uključuju:

- kašnjenje u plaćanju ugovorene otplate glavnice i kamate,
- poteškoće u novčanim tokovima (pad pokazatelja neto dobiti, prihoda od prodaje, adekvatnosti kapitala),
- kršenje ugovorenih obaveza,
- započinjanje postupka stečaja,
- smanjenje vrijednosti instrumenata obezvrjeđenja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

Ako bilo koji od navedenih dokaza postoji, mora se procijeniti nadoknadivi iznos sredstava (vrijednost koja se može povratiti) i ukoliko je on manji od knjigovodstvene vrijednosti sredstva, potrebno je priznati gubitak usljed umanjenja u bilansu uspjeha, a u bilansu stanja otpisati knjigovodstvenu vrijednost sredstva na niži nadoknadivi iznos.

U slučaju kredita i potraživanja obezvrjeđenje se pojavljuje ako postoji objektivni dokaz da ukupan iznos plaćanja, koji je utvrđen ugovorom, u pogledu glavnice duga i kamate, neće biti ostvaren.

Gubitak zbog obezvrjeđenja je razlika između knjigovodstvene vrijednosti kredita i njegovog procijenjenog nadoknadivog iznosa.

Nadoknadivi iznos je jednak sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih priliva po kreditu diskontovanih po efektivnoj kamatnoj stopi.

Obezvrjeđenje se procjenjuje pojedinačno, prije svega za kredite koji su individualno značajni ili na grupnoj osnovi.

Obračuni kamata tekućeg perioda na nekvalitetnu aktivu imaju tretman suspendovane kamate, što znači da se dalji obračun kamate evidentira u vanbilansnoj evidenciji.

Priznavanje gubitka zbog obezvrjeđenja se vrši na teret bilansa uspjeha. Iznosi za koje je vrijednost kredita/plasmana umanjena po osnovu gubitka vode se preko računa ispravke vrijednosti.

Ukoliko se iznos gubitka smanjuje usljed događaja nastalih nakon njegovog inicijalnog priznavanja, ukidanje gubitka se vrši u korist bilansa uspjeha kao dobitak, ali ukidanje gubitka tj. dobitak ne može da bude u iznosu većem od amortizovane vrijednosti koja bi bila na dan ukidanja da gubitak nije bio priznat. Politika rezervisanja po osnovu kreditnih gubitaka detaljno je objašnjena u „Metodologija procjene ispravke vrijednosti i obračuna rezervisanja (napomena 4.).

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Kao finansijsku imovinu koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit Banka podrazumijeva kategoriju dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ukoliko su ispunjeni slijedeći uslovi:

- a) finansijska sredstva se drže unutar poslovnog modela čiji je cilj postignut naplatom ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijskog sredstva.
- b) ugovornim uslovima finansijske imovine nastaju na određeni datum novčani tokovi koji su samo plaćanja glavnice i kamate na glavicu izvanredno.

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit se vrednuju po fer vrijednosti sa priznavanjem dobitaka i gubitaka usljed promjene fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Prihodi od kamata i dobiti i gubici od kursnih razlika se priznaju u bilansu uspjeha na isti način kao i finansijska imovina koja se vrednuje po amortizovanom trošku. Prilikom prestanka priznavanja, kumulativni dobiti ili gubici priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti se reklasifikuju iz ostale sveobuhvatne dobiti u bilans uspjeha.

Početno mjerenje se vrši po fer vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove koji se direktno mogu pripisati njihovoj kupovini/sticanju/izdavanju.

Naknadno mjerenje se vrši po fer vrijednosti. Fer vrijednost se određuje na aktivnom tržištu (berzi) i predstavlja ponuđenu cijenu berze na dan vrednovanja finansijskog sredstva ili u slučaju odsustva aktivnog tržišta, na osnovu najbolje procjene Banke o iznosu fer vrijednosti navedenih ulaganja korišćenjem metoda diskontovanja novčanih tokova ili oslanjanjem na mišljenje nezavisnog eksperta. Kratkoročne promjene fer vrijednosti obuhvataju se u okviru kapitala (povećanje i smanjenje).

Ukoliko Banka utvrdi dugoročni pad fer vrijednosti na ovim sredstvima, svi kumulativni gubici priznati direktno u kapitalu se prenose sa pozicije kapitala na pozicije bilansa uspjeha, iako sredstvo nije isknjiženo.

Banka prihvata datum trgovanja kao način obračuna dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

Očekivani kreditni gubici za dužničke instrumente koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ne umanjuju knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine u bilansu stanja. Iznos koji je jednak rezervisanju koji bi nastalo da je imovina vrednovana po amortizovanom trošku se priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti kao akumulirani iznos umanjenja vrijednosti sa vezanim priznavanjem u bilansu uspjeha. Akumulirani iznos prizat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti se reklasifikuje u bilansu uspjeha nakon prestanka priznavanja.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze obuhvataju dugoročne i kratkoročne obaveze iz poslovanja i ostale obaveze, odnosno predstavljaju instrumente finansiranja kao finansijske obaveze ili kao kapital u zavisnosti od ugovornih uslova.

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju u iznosu primljenih sredstava. Nakon početnog priznavanja finansijske obaveze se mjere u iznosu po kome je obaveza početno priznata, umanjena za otplate glavnice, uvećana za iznose kapitalizovanih kamata i umanjena za bilo koji otpis odobren od strane povjerioca. Finansijske obaveze se klasifikuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem efektivne kamatne stope. Obaveze po osnovu kamata, dividende, dobiti i gubici koji se odnose na finansijske obaveze se evidentiraju na teret finansijskih rashoda u periodu na koji se odnose i prikazuju u okviru ostalih kratkoročnih obaveza.

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Banka ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja predviđena ugovorom ukinuta ili istekla.

Vrednovanje obezvrjeđenja i ispravke vrijednosti

Za vrednovanje obezvrjeđenja Banka primjenjuje koncept očekivanog kreditnog gubitka. Banka na kraju svakog mjeseca vrši obračun i knjiženje ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima, primjenjujući slijedeću metodologiju „Metodologija procjene ispravke vrijednosti i obračuna rezervisanja u skladu sa MSFI 9 i ABRS Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka“

3.8. Porezi i doprinosi

Tekući porez na dobit

Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit. Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu poreskim bilansom, koju predstavlja iznos dobiti prije oporezivanja po odbitku efekata usklađivanja prihoda i rashoda, a u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske.

Poreski propisi Republike Srpske predviđaju mogućnost umanjenja poreske osnovice za iznose ulaganja u nekretnine, postrojenja i opremu za obavljanje vlastite proizvodne djelatnosti i za iznose plaćenog poreza na dohodak i doprinosa na lična primanja za više od 30 novo zaposlenih radnika na kraju poslovne godine.

Poreski propisi Republike Srpske ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povrat poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska potraživanja se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporezivi dobitak od kojeg se prenijeti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Porezi i doprinosi (nastavak)

Indirektni porezi i doprinosi

Indirektni porezi i doprinosi uključuju doprinose koji padaju na teret poslodavca, porez na imovinu i različite vrste drugih poreza i doprinosa uključenih u okviru ostalih rashoda iz poslovanja.

3.9. Beneficije zaposlenima

U skladu sa domaćim propisima, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose državnim fondovima za socijalnu zaštitu i penziono osiguranje koji se obračunavaju primjenom specifičnih, zakonom propisanih stopa. Pomenute obaveze uključuju plaćanje poreza i doprinosa u ime zaposlenih, u iznosu obračunatom u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, Banka je takođe u obavezi da dio poreza i doprinosa iz bruto plata zaposlenih, u ime zaposlenih uplati na račun javnih fondova. Ovi doprinosi knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

U skladu sa zahtjevima MRS 19 "Naknade zaposlenima" Banka vrši aktuarski obračun rezervisanja kako bi se utvrdila sadašnja vrijednost akumuliranih prava zaposlenih za otpremine. Banka je obavezna da zaposlenima, pri odlasku u penziju isplati otpremnine u visini tri mjesečne plate ostvarene od strane zaposlenog.

Troškovi vezani za naknade prilikom odlaska u penziju utvrđuju se korišćenjem metoda kreditiranja projektovanih jedinica, sa aktuarskim odmjerenjem koje se vrši na dan bilansa stanja.

3.10. Najam

Banka kao davalac najma

Najam se klasifikuje kao finansijski najam u svim slučajevima kada je Banka davalac najma i to kada se najmom, na korisnika najma, prenose u najvećoj mjeri svi rizici i koristi koji proizlaze iz vlasništva nad sredstvima. Svaki drugi najam se klasifikuje kao operativni najam.

Prihod po osnovu operativnog najma (prihod od zakupa) priznaje se primjenom linearne metode tokom perioda trajanja najma. Indirektni troškovi nastali u pregovorima i ugovaranjem operativnog najma dodaju se knjigovodstvenom iznosu iznajmljenog sredstva i priznaju se na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja najma.

Banka kao korisnik najma

Banka kao primalac najma vrši obračun najma u skladu sa MSFI 16, osim u slučajevima kratkoročnog najma i najma za sredstva male vrijednosti.

Kao trošak perioda Banka priznaje amortizaciju sredstva sa pravom korištenja, kamate na obaveze po osnovu zakupa, poreske obaveze, a za slučajeve kratkoročnog najma i najma za sredstva male vrijednosti Banka priznaje trošak na linearnoj osnovi za vrijeme trajanja najma.

3.11. Rezervisanja

U skladu sa MRS 37 rezervisanje nastaje i priznaje se kada je:

- obaveza nastala kao rezultat prošlog događaja (zakonska, pravna ili izvedena),
- kada je vjerovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveza,
- kada iznos obaveza može pouzdano da se procijeni.

Banka vrši rezervisanje za pokriće obaveza (pravnih, stvarnih i izvedenih). Rezervisanje za troškove se prati po vrstama, a njihovo smanjenje, odnosno ukidanje se vrši u korist prihoda.

Rezervisanje se preispituje na dan svakog bilansa stanja i koriguje da odražava najbolju sadašnju procjenu. Ako više nije vjerovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveza, rezervisanje se ukida.

Banka procjenjuje iznose rezervisanja koje je potrebno priznati u slučaju, sudskih sporova i svim drugim slučajevima kada postoji sadašnja obaveza na dan bilansa stanja kao rezultat prošlog događaja.

U skladu sa MRS 19 Banka formira rezervisanja za otpremnine radnika na osnovu aktuarskog obračuna.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

Procjene i pretpostavke se stalno preispituju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose samo na taj period ili u periodu izmjene u budućim periodima ukoliko izmjena utiče na tekući i buduće periode.

Osnovne pretpostavke koje se odnose na buduće događaje i ostale značajne izvore neizvjesnosti pri davanju procjene na dan izvještaja o finansijskom položaju koja nose rizik sa mogućim ishodom u materijalno značajnim korekcijama sadašnje vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini predstavljene su u narednom tekstu:

Procijenjeni korisni vijek opreme i nematerijalnih ulaganja i investicionih ulaganja

Određivanje korisnog vijeka opreme, nematerijalnih ulaganja i investicionih ulaganja je zasnovano na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora. Adekvatnost procijenjenog preostalog korisnog vijeka opreme, nematerijalnih ulaganja i investicionih ulaganja se analizira godišnje ili gdje god postoji indicija o značajnim promjenama određenih pretpostavki.

Obezvrjeđenje vrijednosti sredstava

Na dan izvještaja o finansijskom položaju rukovodstvo Banke analizira vrijednosti sredstava prikazanih u finansijskim izvještajima. Ukoliko postoji indicija da za neko sredstvo postoji obezvrjeđenje, nadoknadivi iznos tog sredstva se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrjeđenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima, vrijednost sredstva iskazanog u finansijskim izvještajima se smanjuje do svoje nadoknadle vrijednosti.

Ispravka vrijednosti potraživanja (primjena MSFI 9 – Finansijski instrumenti)

Primjena MSFI 9 počela je od 1. januara 2018. godine i od tada Banka ima definisane strategije, politike i procedure vezane za biznis modele Banke, koji su dokazi za formalno dokumentovanje postojećih biznis modela, definisanje novih i njihovo prilagođavanje MSFI 9.

Metodologija za izračunavanje ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke prema zahtjevima MSFI 9 i ABRS odluke o upravljanju kreditnim rizikom utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka podrazumijeva slijedeće:

- Koncept mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka – mjerenje očekivanog kreditnog gubitka prema MSFI 9 prelazi iz oblasti prepoznavanja nastalih gubitaka u oblast očekivanih gubitaka, pri čemu se za očekivanje gubitaka moraju uzeti u obzir različiti scenariji.
- Vjerovatnoćom ponderisani scenariji izračuna očekivanog kreditnog gubitka – znači da se u svim nivoima kreditnog rizika očekivanja gubitaka mora ugraditi i vjerovatnoćom ponderisani scenariji izračuna u minimalno dva tj. više scenarija sa pripadajućom vjerovatnoćom. Samim tim, za svaku izloženost postoji neka (pa čak i marginalno mala) vjerovatnoća nastanka gubitka.
- Neophodno adekvatno modeliranje risk parametara (EAD – izloženosti, PD – vjerovatnoća defaulta, LGD - gubitak po defaultu, CCF – faktor kreditne konverzije) – u skladu sa MSFI 9 parametri za izračun očekivanih gubitaka obzir uzimaju PIT (point-in-time) parametre.
- Neophodno modeliranje makroekonomskih očekivanja – prilikom određivanja risk parametara neophodno je uzeti u obzir i kako kretanje makroekonomskih varijabli utiče na kretanje risk parametara Banke.
- Kriteriji za prelazak u nivo kreditnog rizika – MSFI 9 obzirom na određenje da u dijelu prihodujućeg portfolija postoji i nivo kreditnog rizika 2 u koju se svrstavaju izloženosti sa povećanim kreditnim rizikom od trenutka odobravanja do trenutka izvještavanja, neophodno je da Banka definiše kriteriji na osnovu kojih će prepoznavati izloženosti sa povećanim kreditnim rizikom u svim segmentima umanjena vrijednosti finansijskih instrumenata.
- POCl finansijska aktiva (engl. purchased or originated credit-impaired financial assets) – definiše se nova kategorija aktive za koju je postoji poseban set pravila tj. aktiva koja sa sobom prilikom odobravanja ili kupovine već nosi oznaku umanjena vrijednosti, aktiva za koju već postoji individualno očekivano umanjeno vrijednosti.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE (NASTAVAK)

Ispravka vrijednosti potraživanja (primjena MSFI 9 – Finansijski instrumenti)- (nastavak)

Prema zahtjevima MSFI-ja 9, rezervacije/umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne rizike moraju se kreirati nakon raspoređivanja finansijskog instrumenta u odgovarajuće nivoe kreditnog rizika ako postoji objektivan dokaz umanjenja vrijednosti koji utiče na očekivane buduće novčane tokove iz finansijskog instrumenta ili ako postoje indikacije o potencijalnom umanjenju vrijednosti.

Pod materijalno značajnim iznosom („treshhold“), za potrebe utvrđivanja broja dana kašnjenja podrazumijevaju se ukupna dospjela potraživanja od:

- Fizičkog lica u iznosu većem od 200 BAM i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika,
- Pravnog lica u iznosu većem od 1.000 BAM i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika.

Pragovi materijalnosti za brojač dana podrazumevaju ispunjenost oba navedena uslova.

Brojač dana kašnjenja uključuje se na datum kada ukupna dospjela potraživanja tog dužnika pređu materijalno značajan iznos i iznose više od 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika, a isključuju kada se ukupna potraživanja spuste ispod tog nivoa. Kada dužnik pređe navedeni prag materijalne značajnosti broj dana kašnjenja se svaki dan povećava za jedan dan, a zaustavlja tek kada izmiri dospjele obaveze ispod navedenog praga.

Brojač dana kašnjenja funkcioniše na principu kada dužnik u materijalno značajnom iznosu kasni u plaćanju svojih obaveza prema banci, broj kašnjenja se poveća za jedan. Ako je brojač dostigao 91 dan uzastopno, smatra se da je ispunjen uslov za ulazak u status neizmirenja obaveza dužnika. Brojač se nulira kada dužnik izvrši uplatu koja eliminiše postojanje kašnjenja u materijalno značajnom iznosu.

Banka svaku izloženost koju vrednuje po amortizovanom trošku i po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat raspoređuje u jednu od sljedećih kategorija:

- Nivo kreditnog rizika 1 – nizak nivo kreditnog rizika (engl. performing)
- Nivo kreditnog rizika 2 – povećan nivo kreditnog rizika (engl. underperforming)
- Nivo kreditnog rizika 3 – izloženosti kod kojih je nastalo umanjenje vrijednosti, odnosno izloženosti u statusu neizmirenja obaveza (engl. non-performing).

Banka utvrđuje status neizvršenja obaveza (nivo kreditnog rizika 3) kada je ispunjen jedan ili oba sljedeća uslova:

- Klijent kasni sa otplatom svojim obaveza prema Banci duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu;
- Identifikovani UTP uslovi odnosno Banka smatra izvjesnim da klijent neće u potpunosti izmiriti svoje obaveze prema Banci, ne uzimajući u obzir mogućnost naplate iz kolaterala.

Uzimajući u obzir potencijalne indikatore koji ukazuju na povećanje kreditnog rizika Banka je definisala sljedeće događaje kao UTP uslove:

- Ako postoji objektivan dokaz da je došlo do umanjenja vrijednosti izloženosti,
- Ako se dužnik suočava sa značajnim finansijskim teškoćama,
- Ako je Banka prodala drugu izloženost istog dužnika uz značajan ekonomski gubitak,
- Ako je Banka pristala da modifikuje izloženost zbog trenutnih finansijskih poteškoća klijenta, a što će za posljedicu imati umanjenje finansijske obaveze dužnika,
- Pokrenut stečajni postupak ili likvidacija klijenta,
- Ukoliko klijent nije izvršio svoju obavezu prema Banci najkasnije u roku od 60 dana od dana kada je izvršen protest po osnovu prethodno izdate garancije,
- Kada je račun klijenta kontinuirano blokiran duže od 60 dana,
- Restrukturirane izloženosti koje su u trenutku modifikacije bile raspoređene u nivo kreditnog rizika 3 zadržavaju se u statusu neizmirenja obaveza do ispunjavanja uslova za raspoređivanje u niže nivoe kreditnog rizika,
- POCI imovina prilikom inicijalnog označavanja (odobravanja), minimalno u prvih godinu dana,
- Izvori prihoda klijenta su smanjeni više od 50%, te isto utiče na mogućnost izmirenja obaveza prema Banci,
- Klijent je sudužnik ili jemac po kreditu koji je u statusu neizmirenja obaveza, a preostalo potraživanje i rata je toliko velika da značajno utiče na njegovu kreditnu sposobnost te direktno ugrožava otplatu kredita u Banci,
- Banka je pokrenula tužbu protiv dužnika pred nadležnim sudom,
- Banka je pokrenula postupak prinudne naplate iz kolaterala,
- Prevara – Banka je utvrdila da je prilikom odobrenja kredita izvršena prevara kroz dostavljanje netačnih, nepotpunih informacija kao i falsifikovanja dokumenata,

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE (NASTAVAK)-

Ispravka vrijednosti potraživanja (primjena MSFI 9 – Finansijski instrumenti)- (nastavak)

- Značajno pogoršanje finansijskih pokazatelja klijenta, odnosno indikatori definisani Procedurom za utvrđivanje statusa neizvršenja obaveza,
- Za novoosnovane subjekte i izloženosti po osnovu projektnog finansiranja, ako su procijenjeni budući novčani tokovi neadekvatni i ako se tokom otplate kredita značajno odstupi od inicijalnog poslovnog plana, odnosno realizacije projekta,
- Nivo kreditnog kvaliteta u drugoj banci,
- M5 monitoring klasifikacija kao rezultat procesa redovnog/vanrednog monitoringa klijenta.
- U slučaju fizičkih lica ukoliko je privredno društvo ili samostalna radnja u vlasništvu dužnika u statusu neizmirenja obaveza, a klijent garantuje ličnom imovinom za obaveze tog privrednog društva ili samostalne preduzetničke radnje.

Kada su u pitanju modifikacije izloženosti zbog finansijskih poteškoća klijenata za potrebe utvrđivanja postojanja UTP uslova Banka preispituje sledeće pokazatelje:

- velika jednokratna otplata na kraju perioda predviđenog planom otplate,
- plan otplate u kojem se na početku predviđaju znatno niži iznosi plaćanja,
- duži grace period, uzimajući u obzir namjenu kredita,
- izloženosti prema dužniku koje su više puta restrukturirane u odnosu na inicijalnu izloženost.

Na temelju statusa neizmirenja obaveza, te pojedinačnoj značajnosti izloženosti, Banka razlikuje različite pristupe mjerenju umanjenju vrijednosti (pojedinačna ili grupna procjena). Za sve materijalno značajne klijente za koje se utvrdi da postoji objektivni dokaz umanjenja vrijednosti tj. da su u statusu neizmirenja obaveza (defaulta), nose posebna rezervisanja ili su klasifikovani kao POCI aktiva. Za navedenu grupu klijenata Banka će raditi individualno procjenu umanjenja vrijednosti.

Prema navedenom, u procesu utvrđivanja ispravke vrijednosti u skladu sa MSFI 9 Banka razlikuje dva pristupa:

- Individualna (pojedinačna) ispravka vrijednosti – Ova vrsta ispravke vrijednosti se obračunava na već navedene izloženosti koje su istovremeno individualno materijalno značajne (njihova izloženost prelazi individualno definisan značajan limit) i imaju dokaz o obezvrjeđenju potraživanja, i
- Portfolio (grupna) ispravka vrijednosti – Ova vrsta ispravke vrijednosti se obračunava na sve izloženosti Banke za koje ne postoji dokaz o obezvrjeđenju potraživanja.

Na **individualnoj** osnovi utvrđuju se očekivani kreditni gubici za pravna i fizička lica, za pojedinačno značajne izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 3, odnosno koje su veće od:

- 30.000 KM, ukoliko neto aktiva Banke iznosi do 500 miliona KM,
- 50.000 KM, ukoliko neto aktiva Banke iznosi od 500 miliona KM do jedne milijarde KM,
- 100.000 KM, ukoliko neto aktiva Banka iznosi preko jedne milijarde KM.

Takođe, imovina koja se klasifikuje kao POCI imovina obezvrjeđuje se na individualnoj osnovi.

Izuzetno od prethodno navedenog, Banka na individualnoj osnovi utvrđuje očekivane kreditne gubitke za određene stavke koje su raspoređene u nivo kreditnog rizika 2, tj. ukoliko je identifikovana značajno povećana izloženost kreditnom riziku i/ili obračun na grupnoj (portfolio) osnovi ne odražava identifikovani nivo rizika klijenta, te ukoliko ABRS nadzorom utvrdi i naloži Banci obračun očekivanih kreditnih gubitaka na individualnoj osnovi.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE (NASTAVAK)

Parametri internog modela obračuna ispravke vrijednosti - PD

Za izračun PD parametra portfolio dijelimo na :

- segment sa bilansima
- segment bez bilansa.

Pored podjele portfolia na segmente, na PD homogenu grupu utiče i klasa internog rejtinga, pa razlikujemo 20 PD homogenih grupa.

Prilikom obračuna PD-a, vodi se računa o poštovanju principa monotonosti, odnosno da svaka homogena grupa mora imati veći PD od prethodne, dok PD za rejting 10 (neprihodujući rejting) mora iznositi 100%.

Interni raspon rejtinga:

Rejting od 1 do 4 - jak

Rejting od 5 do 7 - zadovoljavajući

Rejting od 8 do 9 - visok rizik

Rejting 10 - rizičan

Probability of default (PD), odnosno vjerovatnoća dužnika da će dospjeti u status neizmirenja obaveza tokom perioda trajanja finansijskog instrumenta predstavlja jedan od osnovnih parametara koji se koristi u obračunu obezvrjeđenja.

PD parametar može se odrediti statističkim metodama, po osnovu ekspertske procjene ili hibridnom metodom (koja istovremeno uključuje i ekspertno i statističko određivanje pojedinih dijelova potrebnih za procjenu parametara kreditnog rizika). Kako bi obezbjedila da procjene (12-mjesečnih i višegodišnjih) vrijednosti PD parametara koje Banka koristi prilikom izračuna očekivanih kreditnih gubitaka budu vjerodostojne i pouzdane mjere procesa ulaska u status neizmirenja obaveza tokom životnog vijeka svojih izloženosti, Banka se vodi načelima nepristrasnosti i svim ostalim smjernicama propisanim od strane nadležnog regulatora (ABRS) i MSFI 9.

Banka računa PD parametar za pripadajuće homogene grupe na osnovu tranzicionih matrica uzimajući u obzir raspoloživu vremensku seriju.

Parametri internog modela obračuna ispravke vrijednosti – LGD

Pri segmentaciji portfolija za potrebe izračuna LGD parametra posmatramo tri kriterijuma:

- obezbjeđenost izloženosti („secured“ - obezbjeđeno i „unsecured“ - neobezbjeđeno)
- klijenti koji imaju bilanse (sa bilansom i bez bilansa).
- broj godina u defaultu

Kombinovanjem prva 2 kriterijuma, portfolio segmentiramo na 4 osnovne LGD grupe klijenata:

1. Klijenti sa bilansima i sa obezbeđenjem
2. Klijenti sa bilansima i bez obezbeđenja
3. Klijenti bez bilansa i sa obezbeđenjem
4. Klijenti bez bilansa i bez obezbeđenja

U zavisnosti od toga da li klijent ima/nema bilanse i obezbeđenje, te na osnovu broja godina u defaultu, razlikujemo 32 LGD homogene grupe.

Banka redovno vrši provjeru adekvatnosti utvrđenih homogenih grupa, uzimajući u obzir nove informacije (ostvarenim nastancima statusa neizmirenja obaveza za PD parametar, stope oporavka za LGD parametar i sl.), te makroekonomske faktore. Ukoliko se tom provjerom utvrdi da je potrebno, Banka će izvršiti resegmentaciju izloženosti i formirati nove homogene grupe. Pri tome nivo granularnosti homogene grupe mora biti dovoljan da se na adekvatan način mogu ocijeniti promjene nivoa odgovarajućeg parametra kreditnog rizika. Gubitak usljed nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD parametar) predstavlja internu procjenu banke o nivou očekivanog gubitka vezanog za izloženost u slučaju nastupanja statusa neizmirenja obaveza.

Za izloženosti u obliku kredita određivanje LGD parametra vrši se putem tkz. work-out metode procjene, koja se zasniva na analizi istorijskih slučajeva procesa naplate nakon nastupanja statusa neizmirenja obaveza. Kod svakog takvog slučaja pripadajući niz novčanih tokova do kojih dolazi tokom procesa naplate (npr. priliva po osnovu uplata dužnika, naplata od novčanih sredstava dužnika iz kolateral u vezi sa izloženošću, nezavisno od toga sa li se kolateral smatra prihvatljivim, kao i odliva vezanih za interne i eksterne direktne troškove samog procesa naplate) diskontuju se sa ponderisanom efektivnom kamatnom stopom na nivou portfolia (a period od godinu dana), kako bi se dobila sadašnja vrijednost naplate nakon nastupanja statusa neizmirenja obaveza.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE (NASTAVAK)

Parametri internog modela obračuna ispravke vrijednosti – EAD

EAD, odnosno izloženost u trenutku statusa neizmirenja obaveza predstavlja procjenu iznosa izloženosti u trenutku nastanka statusa neizmirenja obaveza na osnovu vezanih ugovornih i očekivanih novčanih tokova do isteka ročnosti.

Maksimalni period koji Banka uzima u obzir prilikom odmjerenja očekivanih kreditnih gubitaka je maksimalni ugovorni period tokom koga je Banka izložena kreditnom riziku.

Banka iznos izloženosti u trenutku statusu neizmirenja obaveza umanjuje za iznos novčanog depozita deponovanog kod Banke, koji služi kao kolateral za tu izloženost, a založen je u nadležnom registru zaloga, samo ukoliko taj depozit ima istu ili dužu ročnost od izloženosti.

Banka izloženost u trenutku nastanka statusa neizmirenja obaveza za vanbilansne izloženosti utvrđuje tako što knjigovodstvenu vrijednost vanbilansne stavke množi sa faktorom kreditne konverzije (CCF).

Dakle, izloženost pri odbijanju plaćanja predstavlja iznos koji Banka može očekivati da izgubi u prosjeku tokom vremenskog perioda u kojem produžava vraćanje kredita i ova procjena uključuje bilansne stavke kao i vanbilansne stavke (neiskorištene okvire o finansijskom praćenju, potencijalnu buduću izloženost i potencijalna potraživanja) koje su tipično ponderisane navedenim faktorom.

Kolaterali

Metodologijom su definisane vrste sredstava obezbjeđenja (kolaterala) i parametri vezani za kolaterale koji se koriste prilikom obračuna ispravke vrijednosti na individualnoj i portfolio (grupnoj) osnovi. Primjenom definisanih parametara po pojedinačnim vrstama kolaterala, za potrebe obračuna individualne ispravke vrijednosti na individualno materijalno značajne izloženosti koje su obezbijedene ovim vrstama kolaterala, dobija se očekivani tok gotovine umanjen kroz diskontovanje na sadašnju vrijednost.

U skladu sa standardnim principima kreditnog poslovanja, Banka u svrhu obezbjeđenja plasmana zahtijeva kolateral koji treba pokriti rizik nemogućnosti klijenta da izvrši ugovorene obaveze.

Kolaterali koje Banka najčešće koristi kao instrumente obezbjeđenja su:

- mjenice,
- nalozi,
- izjava o zapljeni (administrativna zabrana),
- solidarni dužnik,
- solidarni jemac/jemac platac,
- hipoteka - zalog na nepokretnu imovinu,
- zalog pokretnih stvari,
- zalog HOV,
- zalog novčanih sredstava (depozit/štedni ulog),
- polisa osiguranja,
- neopozive garancije Vlade RS, Brčko Distrikta i Vlade FBiH,
- garancije Garantnog Fonda RS,
- garancije Garantnog programa_COVID 19.

Banka zadržava pravo da zatraži bilo koju drugu vrstu instrumenta obezbjeđenja koju smatra neophodnom.

Upravljanje kreditnim rizikom

Banka preuzima na sebe kreditni rizik koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat Banke usljed neizvršavanja ugovorenih obaveza dužnika prema Banci. Kreditni rizik predstavlja najznačajniji rizik za poslovanje Banke koja iz tog razloga upravlja svojom izloženošću kreditnom riziku. Izloženost kreditnom riziku nastaje prije svega na osnovu aktivnosti kreditiranja, tj. odobravanja kredita. Kreditni rizik je takođe prisutan kod vanbilansnih finansijskih instrumenata, kao što su garancije i nepovučene kreditne linije.

Banka kreditnim rizikom upravlja provođenjem strategije kreditiranja koja je usmjerena prema preduzetnicima, mikro, malim i srednjim preduzećima (MSME) odnosno prema Sektoru za preduzetnike, u skladu sa internom podjelom i velikoj disperziji rizika.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE (NASTAVAK)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Banka kreditnim rizikom upravlja tako što u skladu sa svojom politikom kreditiranja odobrava standardizovane kreditne proizvode. Kreditni proizvodi i njihove osnovne karakteristike u pogledu iznosa, roka, kamatne stope, naknade, te obaveznog obezbjeđenja definisani su Katalogom kreditnih proizvoda. Sektor upravljanja rizicima kao kontrolna funkcija upravljanja rizicima uključen je u definisanje kreditnih proizvoda i njihovu ocjenu sa stanovišta procjene rizika (daje mišljenje na sve izmjene Kataloga kreditnih proizvoda). Nivoi odlučivanja, definisani Poslovníkom o radu kreditnih odbora, nadležni su za donošenje odluka u slučajevima odobravanja standardnih proizvoda i pod standardnim uslovima, a svako odstupanje od definisanih standarda zahtijeva odlučivanje na višem nivou.

Banka je internim aktima, jasno definisala način obrade rizičnih proizvoda, potrebnu dokumentaciju za pojedine tržišne sektore, korake kreditnog procesa kao i organizacione dijelove i pojedinačne izvršioce odgovorne za njihovo sprovođenje. Navedenim dokumentima su propisani svi obrasci koji se koriste u toku obrade i praćenja kredita, kao i način i obrasci kreditne analize za ocjenu kreditne sposobnosti (boniteta) u zavisnosti od pripadnosti tržišnom sektoru (preduzetnici, korporativni i javni klijenti i stanovništvo). Banka odobrava kredite u skladu sa definisanom procedurom odobravanja kredita, a na osnovu procjene kreditne sposobnosti dužnika i instrumenata obezbjeđenja. Kreditne odluke se donose na osnovu definisanih limita za pojedinačne izloženosti i definisanih limita ukupne izloženosti klijenta odnosno grupe povezanih lica. U Banci postoji 5 nivoa ovlaštenja za odobravanje plasmana od kojih je najviši Nadzorni odbor Banke, a najniži Kreditni odbor filijale. Obrada kreditnih zahtjeva za sve sektore odnosno tržišne segmente obavljaju se decentralizovano odnosno u okviru pripadajućih sektora prodaje. Obrada kreditnih zahtjeva od prijema zahtjeva za kredit do plasmana kredita obavlja se kroz aplikativni kreditni modul prilagođen potrebama sektora prodaje (Front office).

Uputstvom za naplatu i upravljanju dospjelim nenaplaćenim obavezama, kao i Procedurom za monitoring, definisan je način praćenja i monitoring postojećih plasmana kao i nadležnosti i odgovornosti za sprovođenje aktivnosti naplate. Navedenim uputstvom Banka je definisala način sprovođenja dnevnog i mjesečnog monitoringa naplate u okviru kojeg se realizuju i određeni koraci upravljanja problematičnim plasmanima.

Da bi se na kvalitetan, sistematski i pregledan način upravljalo portfoliom u kašnjenju, internim procedurama su definisana 2 dokumenta i to: „Dosije neuredne otplate“ i „Strategije naplate“. „Dosije neuredne otplate“ predstavlja izvještaj koji daje pregled već izvršenih aktivnosti po kreditima u kašnjenju preko 30 dana i vodi se sve dok se obaveze po kreditu ne izmire u potpunosti. Kreditni službenici su u obavezi da vode dosije neuredne otplate i hronološki evidentiraju sve aktivnosti koje su poduzete u cilju naplate potraživanja. Vođenje ovog obrasca je softverski podržano u okviru kreditnog modula koji koristi Front office. „Strategije naplate“ je izvještaj koji daje pregled planiranih aktivnosti koje će biti preduzete u cilju naplate potraživanja odnosno dogovorenu strategiju naplate.

Nekvalitetne izloženosti

Pod nekvalitetnom izloženosti podrazumijevaju se izloženost u statusu neizmirenja obaveza, odnosno izloženost koja je raspoređena u nivo kreditnog rizika 3 i izloženosti koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, a ispunjavaju uslov za raspoređivanje u nivo kreditnog rizika 3.

Upravljanje problematičnim plasmanima, odnosno nekvalitetnim izloženostima je centralizovano i organizovano kroz rad posebnog Sektora mišljenja i naplate, koji je nadležan za restrukturiranja plasmana unutar Službe za restrukturu kredita, te za pravnu naplatu u okviru Službe za pravnu naplatu.

Uputstvom o naplati i upravljanju problematičnim plasmanima Banka je decidno propisala poslove preuzimanja, praćenja i naplate svih problematičnih plasmana za sve tržišne segmente.

Klijent treba da pređe u nadležnost Službe za restrukturu kredita kada je ispunjen jedan od sljedećih uslova:

1. Izloženosti koje dobijaju status neizmirenja obaveza na zadnji dan u mjesecu;
2. Sve vrste garancija gdje je Banka izvršila plaćanje, a dospjela obaveza nije izmirena u roku od 60 dana od datuma plaćanja Banke po garanciji.
3. Sve aktivne izloženosti koje su na zadnjoj klasifikaciji raspoređene u nivo kreditnog rizika 3 - izloženosti u statusu neizmirenja obaveza.

Klijenti koji su ispunili neki od gore navedenih uslova prenose se u nadležnost Službe za restrukturu kredita, pod pretpostavkom da je moguće kroz opcije/mjere restrukturiranja omogućiti održivu otplatu dugovanja i na taj način izbjeći prinudnu naplatu sudskim putem.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE (NASTAVAK)

Prenos u Službu za restrukturu kredita se radi nakon sprovedene redovne mjesečne klasifikacije izloženosti od strane Sektora upravljanja rizicima. Sektor tržišta generiše odluku koja sadrži spisak svih izloženosti koji su zadnji dan prethodnog mjeseca ispunjavali navedene uslove za transfer. Odluka o prenosu u Službu restruktuiranja treba biti sastavljena u jednom primjerku i potpisana od strane jednog člana Uprave banke, a skeniran spisak se elektronski dostavlja Službi za restrukturu kredita i filijalama/ekspoziturama čije partije su predmet transfera. Na osnovu ovog spiska, vrši se prenos predmeta iz Sektora tržišta u Službu za restrukturu, te zaduženje zaposlenog u Službi za restrukturu za navedene predmete u sistemu. Zaduživanje nadležnog službenika u Službi za restrukturu se radi automatski u sistemu.

Zaposleni u Službi za restrukturu kredita je obavezan:

- postupiti po preuzetim predmetima u što kraćem roku,
- nastaviti voditi pregled aktivnosti i mjera koje preuzima na konkretnim partijama, kroz ažuriranje u front aplikaciji.

Zaposleni u Službi restrukturu kredita imaju na raspolaganju sve mjere u cilju rješavanja problema kašnjenja koje podrazumijevaju agresivnu naplatu, reprogram postojećih zaduženja, restruktuiranje obaveza, otvaranje novih zaduženja na glavog dužnika ili ostale učesnike.

Vraćanje klijenta iz nadležnosti Službe za restrukturu kredita u nadležnost Sektora tržišta

Kada dužnik tokom definisanog perioda oporavka kontinuirano:

- za restrukturirane izloženosti i POCl imovinu u toku 12 mjeseci od datuma restrukturiranja
- za nerestrukturirane izloženosti u toku šest mjeseci od datuma kada je prestalo ispunjavanje uslova iz člana 20. „Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka“ dokažu urednost u otplati (vrše otplatu u skladu sa ugovorenim planom otplate, bez kašnjenja >30 dana na zadnji dan u mjesecu) vraćaju se u nadležnost Sektora tržišta. Grejs period se ne priznaje (ne računa) u period oporavka.

Procedura vraćanja je ista kao procedura prenosa/preuzimanja, samo se sada vrši u obrnutom smjeru.

Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Banke je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. U Republici Srpskoj ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Banke vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Banke iznosi u ovim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je, u datim okolnostima, najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

Beneficije zaposlenima

Banka angažuje ovlašćenog aktuara da u ime Banke izvrši obračun sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine. Prilikom obračuna navedene sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine, ovlašćeni aktuar koristi sljedeće pretpostavke: projektovani rast zarada, godine radnog staža za odlazak u penziju, projektovana fluktuacija zaposlenih na osnovu podataka o istorijskom kretanju zaposlenih u prethodnom periodu, zvanično objavljene stope mortaliteta iz okruženja, kao i ostali uslovi neophodni za ostvarivanje prava na otpremninu.

Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u finansijskim izvještajima odražavaju realnu vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

5. PRIHODI PO OSNOVU KAMATA IZRAČUNATI NA OSNOVU EFEKTIVNE KAMATNE STOPE

	(U hiljadama BAM)	
	Godina koja završava	
	31. decembra	
	2023.	2022.
Prihodi po osnovu kamata od:		
Banke	230	2
Preduzeća	32.229	26.596
Stanovništvo	17.348	16.017
Javni sektor	1.133	894
Neprofitne organizacije	27	60
Ostalo	275	9
Ukupno:	51.242	43.578

6. RASHODI PO OSNOVU KAMATA IZRAČUNATI NA OSNOVU EFEKTIVNE KAMATNE STOPE

	(U hiljadama BAM)	
	Godina koja završava	
	31. decembra	
	2023.	2022.
Rashodi po osnovu kamata od:		
Stanovništvo	6.413	5.424
Javni sektor	224	77
Nebankarske finansijske institucije	369	448
Kamata na subordinirani dug	785	423
Kamata finansijskim institucijama za primljene kredite	3.275	1.619
Preduzeća	277	207
Neprofitne organizacije	75	39
Banke	95	30
Ostalo	8	3
Ukupno:	11.521	8.270

7. PRIHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

	(U hiljadama BAM)	
	Godina koja završava	
	31. decembra	
	2023.	2022.
Naknade po osnovu obavljanja platnog prometa u zemlji i inostranstvu	8.558	7.473
Prihodi iz poslovanja sa devizama	2.184	2.027
Naknade po kreditima koje nisu dio efektivne kamatne stope	951	808
Naknade po vanbilansnim poslovima	1.705	1.294
Ukupno:	13.398	11.602

8. RASHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

	(U hiljadama BAM)	
	Godina koja završava	
	31. decembra	
	2023.	2022.
Naknade Centralne Banke po osnovu usluga platnog prometa u zemlji	731	1.138
Naknade po osnovu kartičarskog poslovanja	1.293	805
Naknade po osnovu kupoprodaje deviza	360	314
Naknade za usluge platnog prometa u inostranstvu	315	361
Naknade po osnovu obrade kredita	187	136
Ostale naknade i provizije	31	39
Ukupno:	2.917	2.793

MF Banka a.d. Banja Luka

Napomene uz finansijske izvještaje pripremljene u skladu sa MSFI za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

9. OSTALI PRIHODI POSLOVANJA

(U hiljadama BAM)

	Godina koja završava 31. decembra	
	2023.	2022.
Naplaćena otpisana potraživanja	1.872	1.055
Ostali prihodi	1.552	1.700
Ukupno:	3.424	2.755

10. OSTALI RASHODI POSLOVANJA

(U hiljadama BAM)

	Godina koja završava 31. decembra	
	2023.	2022.
Bruto lična primanja	12.410	10.274
Naknade članovima Nadzornog odbora, Odbora za reviziju	409	279
Troškovi stručnog obrazovanja radnika	76	69
Troškovi materijala i usluga i režijski troškovi	886	821
Troškovi službenog puta	170	61
Troškovi ptt usluga	869	729
Troškovi održavanja opreme/software	870	681
Troškovi reklame i propaganda	667	556
Troškovi zakupa	557	442
Troškovi članarina	203	182
Troškovi reprezentacije	328	410
Troškovi obezbjeđenja imovine	1.376	1.158
Amortizacija (napomena 17)	3.243	2.666
Troškovi poreza i doprinosa	233	166
Troškovi naknada	1.299	900
Otpis nenaplativih potraživanja	6.897	149
Troškovi angažovanja drugih lica	287	302
Ostalo	2.913	3.461
Ukupno:	33.693	23.306

(U hiljadama BAM)

Bruto lična primanja

	Godina koja završava 31. decembra	
	2023.	2022.
Troškovi neto zarada	7.832	6.304
Troškovi poreza	648	559
Troškovi doprinosa	3.930	3.411
Ukupno bruto lična primanja:	12.410	10.274

MF Banka a.d. Banja Luka

Napomene uz finansijske izvještaje pripremljene u skladu sa MSFI za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

11. UMANJENJE VRIJEDNOSTI I REZERVISANJA

a) Knjiženja na teret rashoda

	(U hiljadama BAM)	
	Godina koja završava	
	31. decembra	
	2023.	2022.
Novčana sredstva i sredstva kod drugih banaka	(239)	(270)
Kreditni plasirani komitentima	(95.051)	(77.207)
Ostala aktiva i hartije od vrijednosti	(2.289)	(4.886)
Potencijalne i ugovorene obaveze	(3.943)	(3.504)
Ukupno:	(101.522)	(85.867)

b) Ukidanje rezervisanja u korist prihoda

	(U hiljadama BAM)	
	Godina koja završava	
	31. decembra	
	2023.	2022.
Novčana sredstva i sredstva kod drugih banaka	216	220
Kreditni plasirani komitentima	85.668	70.656
Ostala aktiva i hartije od vrijednosti	2.471	1.024
Potencijalne i ugovorene obaveze	4.254	3.210
Ukupno:	92.609	75.110
Neto rezervisanja	(8.913)	(10.757)

11. UMANJENJE VRIJEDNOSTI I REZERVISANJA (nastavak)

c) Kretanja tokom godine za umanjene vrijednosti i rezervisanja

(U hiljadama BAM)

	Novčana sredstva i sredstva kod banaka i obavezna rezerva (napomena 13 i 14)	Kreditni plasirani komitentima (napomena 16)	Ostala aktiva (napomena 18)	Hartije od vrijednosti (napomena 15)	Potencijalne i ugovorene obaveze (napomena 11)	Ukupno
Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	157	43.969	3.464	50	654	48.294
Izdavanje u toku godine	270	77.207	4.879	-	3.504	85.860
Ukidanje rezervisanja	(220)	(70.656)	(1.015)	-	(3.210)	(75.101)
Izdavanje po osnovu HoV iskazane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	7	-	7
Ukidanje po osnovu HoV iskazane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	(9)	-	(9)
Računovodstveni otpisi	-	(4.707)	(5)	-	-	(4.712)
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	207	45.813	7.323	48	948	54.339
Izdavanje u toku godine	239	95.051	2.286	-	3.943	101.519
Ukidanje rezervisanja	(216)	(77.915)	(2.301)	-	(4.254)	(84.686)
Ukidanje rezervisanja po osnovu prodaje dijela kreditnog portfolija	-	(7.753)	(168)	-	-	(7.921)
Izdavanje po osnovu HoV iskazane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	3	-	3
Ukidanje po osnovu HoV iskazane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	(2)	-	(2)
Računovodstveni otpisi	-	(3.775)	(127)	-	-	(3.902)
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	230	51.421	7.013	49	637	59.350

12. POREZ NA DOBIT

Trošak poreza na dobit može biti usklađen sa dobitkom iz izvještaja o dobitku i gubitku kako slijedi:

	(U hiljadama BAM)	
	Godina koja završava	
	31. decembra	
	2023.	2022.
Dobit prije oporezivanja	10.985	12.834
Porez na dobit obračunat po stopi od 10%	1.098	1.283
Umanjenje/uvećanje poreza za prihode	(3.740)	(3.082)
Poresko priznati/nepriznati troškovi od umanjenja vrijednosti kredita i ostale imovine	3.219	3.192
Poresko nepriznati ostali troškovi	905	122
Nepriznat poreski kredit	314	4
Ukupno porez na dobit	1.796	1.519
Porez na dobit RS	1.008	963
Porez na dobit ostvaren za poslovnu jedinicu u Brčko Distriktu	718	497
Porez na dobit ostvaren za poslovne jedinice FBiH	70	59
Ukupno porez na dobit	1.796	1.519
<i>Efektivna stopa poreza na dobit</i>	16,35%	11,84%

Banka je za poslovnu 2023. godinu vršila uplatu mjesečnih akontacija poreza na dobit za Republiku Srpsku, Brčko Distrikt i Federaciju Bosne i Hercegovine u visini 1/12 obračunatog poreza na dobit za 2022. godinu.

Poreske obaveze su navedene u poreskim prijavama Banke i prihvaćene su kao takve, ali mogu biti predmet kontrole poreskih vlasti u periodu od pet godina nakon njihovog prihvatanja.

Uprava Banke nije upoznata sa bilo kakvim okolnostima koje bi mogle dovesti do potencijalne materijalne odgovornosti u tom pogledu ili osporavanja sačinjenih poreskih prijava poreza na dobit.

MF Banka a.d. Banja Luka

Napomene uz finansijske izvještaje pripremljene u skladu sa MSFI za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

13. NOVČANA SREDSTVA I SREDSTVA KOD BANAKA

(U hiljadama BAM)

	<u>31. decembra 2023.</u>	<u>31. decembra 2022.</u>
Novčana sredstva:		
- u BAM	10.461	8.413
- u stranoj valuti	6.708	8.399
	<u>17.169</u>	<u>16.812</u>
Sredstva kod Centralne banke BiH u BAM:		
- žiro račun	50.195	66.371
- devizna novčana sredstva	4.566	2.855
	<u>54.761</u>	<u>69.226</u>
Sredstva kod drugih banaka:		
- domaćih banaka	1.125	2.707
- inostranih banaka	31.471	18.843
	<u>32.596</u>	<u>21.550</u>
Bruto vrijednost:	104.526	107.588
Ispravka vrijednosti	(165)	(150)
Ukupno:	<u>104.361</u>	<u>107.438</u>

14. SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE – OBAVEZNA REZERVA

(U hiljadama BAM)

	<u>31. decembra 2023.</u>	<u>31. decembra 2022.</u>
Sredstva kod Centralne banke:		
- obavezna rezerva	65.363	57.224
- dospjela kamata na obaveznu rezervu kod CBBiH	21	-
	<u>65.384</u>	<u>57.224</u>
Bruto vrijednost:	65.384	57.224
Ispravka vrijednosti novčanih sredstava kod Centralne banke - obavezna rezerva	(65)	(57)
Ukupno:	<u>65.319</u>	<u>57.167</u>

U skladu sa Odlukom Centralne banke BiH o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi, Banka je dužna da održava i obračunava obaveznu rezervu na depozite (koji čine osnovicu za obračun obavezne rezerve) prema stanju na kraju svakog radnog dana u toku deset kalendarskih dana koji prethode periodu održavanja. Obavezna rezerva predstavlja zbir 10% ukupnih depozita sa dospeljem do jedne godine i ukupnih depozita sa dospeljem dužim od godinu dana. U osnovicu za obračun obavezne rezerve se uključuju obračunate kamate, naknade i provizije koje su dospjele na plaćanje.

15. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

(U hiljadama BAM)

	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
Hartije od vrijednosti - ratna šteta iskazane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.402	1.599
Hartije od vrijednosti - državne obveznice Republike Srpske, iskazane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	46.341	45.504
Obračunata dospjela i razgraničena kamata	775	749
Ukupno:	48.518	47.852

Dužnički vrijednosni papiri iskazani na dan 31.12.2023. godine u iznosu od 48.518 hiljada BAM, klasifikovani su u skladu sa poslovnim modelom držanje radi naplate ili prodaje i vrednuju se kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (napomena 3.7).

U sljedećoj tabeli dat je pregled dužničkih hartija od vrijednosti vrednovanih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit prema internom rejtingu.

(U hiljadama BAM)

	31. decembar 2023.			
Hartije od vrijednosti	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Hartije od vrijednosti iskazane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	48.518	-	48.518
Ukupno:	-	48.518	-	48.518

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Fer vrijednost na dan 01. januar 2023. godine	-	47.852	-	47.852
Kupljeni instrumenti glavnica	-	7.407	-	7.407
Kupljeni instrumenti kamata	-	-	-	-
Prodani instrumenti glavnica	-	(479)	-	(479)
Prodani instrumenti kamata	-	(17)	-	(17)
Otplaćeni instrumenti glavnica	-	(6.129)	-	(6.129)
Otplaćeni instrumenti kamata	-	(1.405)	-	(1.405)
Obračunata kamata	-	1.044	-	1.044
Promjena fer vrijednosti glavnice	-	30	-	30
Promjena fer vrijednosti po osnovu amortizacije diskonta/premije	-	215	-	215
Fer vrijednost na dan 31. decembar 2023. godine	-	48.518	-	48.518

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Fer vrijednost na dan 01. januar 2022. godine	-	49.521	-	49.521
Kupljeni instrumenti glavnica	-	5.889	-	5.889
Kupljeni instrumenti kamata	-	-	-	-
Otplaćeni instrumenti glavnica	-	(7.195)	-	(7.195)
Otplaćeni instrumenti kamata	-	(1.429)	-	(1.429)
Obračunata kamata	-	894	-	894
Promjena fer vrijednosti glavnice	-	(208)	-	(208)
Promjena fer vrijednosti po osnovu amortizacije diskonta/premije	-	380	-	380
Fer vrijednost na dan 31. decembar 2022. godine	-	47.852	-	47.852

15. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI (nastavak)

Kretanja rezervisanja dužničkih hartija od vrijednosti po nivoima očekivanih gubitaka:

	<u>Nivo 1</u>	<u>Nivo 2</u>	<u>Nivo 3</u>	<u>Ukupno</u>
Ispravka vrijednosti na dan 01. januar 2022. godine	<u>-</u>	<u>50</u>	<u>-</u>	<u>50</u>
Izdvajanje u toku godine	-	7	-	7
Ukidanje u toku godine	-	(9)	-	(9)
Ispravka vrijednosti na dan 31. decembar 2022. godine	<u>-</u>	<u>48</u>	<u>-</u>	<u>48</u>
Ispravka vrijednosti na dan 1. januar 2023. godine	<u>-</u>	<u>48</u>	<u>-</u>	<u>48</u>
Izdvajanje u toku godine	-	3	-	3
Ukidanje u toku godine	-	(2)	-	(2)
Ispravka vrijednosti na dan 31. decembar 2023. godine	<u>-</u>	<u>49</u>	<u>-</u>	<u>49</u>

16. KREDITI PLASIRANI KOMITENTIMA

(U hiljadama BAM)

	<u>31. decembra 2023.</u>	<u>31. decembra 2022.</u>
Kratkoročni krediti u BAM	108.323	77.665
Dugoročni krediti u BAM	351.030	337.720
Dugoročni krediti u stranoj valuti	26	38
Plaćene garancije	509	1.148
Tekuća dospjeća dugoročnih kredita	<u>139.718</u>	<u>109.059</u>
Bruto vrijednost:	599.606	525.630
Ispravka vrijednosti kredita plasiranih komitentima	<u>(51.421)</u>	<u>(45.813)</u>
Ukupno:	<u>548.185</u>	<u>479.817</u>

U toku 2023. godine izvršen je računovodstveni otpis kredita u iznosu od 3.775 hiljada BAM, odnosno prenos njihove bilansne izloženosti u vanbilansnu evidenciju, nakon što je Banka knjigovodstveno evidentirala očekivane kreditne gubitke u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti, te iste proglasila u potpunosti dospjelim, a u skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Banka je do 31. decembra 2023. godine plasirala više dugoročnih kredita, a u manjem iznosu kratkoročnih kredita, uz godišnju kamatnu stopu u rasponu od 2,50%-19,89%. Krediti koji su plasirani po kamatnoj stopi u rasponu od 2,50%-5,00% su krediti koji su odobreni iz sredstva Investiciono razvojne banke Republike Srpske, stambeni krediti MF banke ili krediti koji su obezbjeđeni/pokriveni djelimično ili u potpunosti namjenski oročenim depozitom ili hipotekom.

Kao osiguranje za odobrene kredite, Banka je uzimala depozite, zalogu nad pokretnom i nepokretnom imovinom, hartije od vrijednosti, administrativne zabrane, mjenice i naloge za prenos, garancije garantnih fondova, garanciju Vlade RS, sudužništvo/jemstvo pravnih lica, sudužništvo/jemstvo fizičkih lica. Organizacioni dio Banke za rizike kontinuirano prati tržišnu vrijednost instrumenata osiguranja.

Najveći dio kredita preko jedne godine do 31. decembra 2023. godine su plasirani preduzećima i stanovništvu uz godišnju kamatnu stopu u rasponu od 4,20 do 12,94% na period do maksimalno 25 godina.

Kamatna stopa od 2,50% odobravana je klijentima koji su kao obezbjeđenje kredita osigurali 100% depozit, dok se kamatne stope veće od 13% odnose na dugoročne potrošačke kredite, te kredite za mikro segment I stanovništvo.

Najveći dio dugoročnih plasmana plasiranih stanovništvu odobreni su sa namjenom finansiranja opšte potrošnje, kupovine stambenih jedinica, izgradnje i adaptacije, investicije fizičkih lica, dok je namjena dugoročnih plasmana pravnim licima bila finansiranje osnovnih sredstava, investicija i obrtnih sredstava.

Geografska koncentracija plasiranih kredita komitentima od strane Banke u kreditnom portfoliju na dan 31. decembra 2023. godine, u najvećem dijelu obuhvata komitente sa sjedištem na području grada Banja Luka (oko 19,8%), grada Sarajevo (oko 9,1%), grada Trebinje (oko 7%), grada Bijeljina (oko 5,4%), grada Zvornika (oko 4,7%), grada Prijedora (oko 4,2%).

MF Banka a.d. Banja Luka

Napomene uz finansijske izvještaje pripremljene u skladu sa MSFI za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

17. NEKRETNINE, OPREMA I NEMATERIJALNA ULAGANJA

(U hiljadama BAM)

	Ulaganja u tuđe objekte	Oprema	Oprema u pripremi	Ukupno nekretnine i oprema	Nematerijalna ulaganja
Stanje, 1. januar 2022. godine	1.219	5.702	61	6.982	1.416
Nabavke u periodu	-	-	2.133	2.133	128
Prenos sa/na	371	1.163	(1.534)	-	-
Prodaja	-	(22)	-	(22)	-
Rashodovanje	-	(19)	-	(19)	-
Stanje, 31. decembra 2022. godine	1.590	6.824	660	9.074	1.544
Nabavke u periodu	-	-	2.339	2.339	243
Prenos sa/na	834	1.729	(2.563)	-	-
Prodaja	-	(817)	-	(817)	-
Rashodovanje	-	(34)	-	(34)	-
Stanje, 31. decembra 2023. godine	2.424	7.702	436	10.562	1.787
Ispravka vrijednosti					
Stanje 1. januar 2022. godine	781	3.561	-	4.342	1.225
Amortizacija	209	665	-	874	44
Prodaja	-	(21)	-	(21)	-
Rashodovanje	-	(17)	-	(17)	-
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	990	4.188	-	5.178	1.269
Amortizacija	335	874	-	1.209	145
Prodaja	-	(745)	-	(745)	-
Rashodovanje	-	(34)	-	(34)	-
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	1.325	4.283	-	5.608	1.414
31. decembar 2022. godine	600	2.636	660	3.896	275
31. decembar 2023. godine	1.099	3.419	436	4.954	373

Na dan 31. decembra 2023. godine i 31. decembra 2022. godine, oprema je osigurana od uobičajenih rizika i Banka nema tereta niti zaloga nad opremom i nematerijalnim ulaganjima.

17.1. INVESTICIONA ULAGANJA

(U hiljadama BAM)

Investicione nekretnine**Nabavna vrijednost****Stanje, 1. januara 2022. godine****4.856**

Nabavke u periodu

-

Prenos

-

Stanje, 31. decembra 2022. godine**4.856**

Nabavke u periodu

5

Prenos

-

Stanje, 31. decembra 2023. godine**4.861****Ispravka vrijednosti****Stanje, 1. januar 2022. godine****351**

Amortizacija

63

Stanje, 31. decembra 2022. godine**414**

Amortizacija

63

Stanje, 31. decembra 2023. godine**477****31. decembar 2022. godine****4.442****31. decembar 2023. godine****4.384**

Na dan 31. decembra 2023. godine procijenjena tržišna vrijednost investicione nekretnine iznosi 5.490 hiljada BAM (u skladu sa procjenom ovlaštenog sudskog vještaka građevinske struke), a na dan 31. decembra 2022. godine 4.570 hiljada BAM.

MF Banka a.d. Banja Luka

Napomene uz finansijske izvještaje pripremljene u skladu sa MSFI za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

17.2. POSLOVNI PROSTORI UZETI U NAJAM

	(U hiljadama BAM)
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	6.879
Nove nabavke	2.249
Raskid ugovora	(447)
Amortizacija	(1.685)
Ispravka vrijednosti raskid ugovora	110
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	7.106
Nove nabavke	1.407
Raskid ugovora	(1.826)
Amortizacija	(353)
Ispravka vrijednosti raskid ugovora	188
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	6.522

Sljedeća tabela prikazuje analizu dospjeća ugovorene nediskontovane obaveze za najam:

	(U hiljadama BAM)	
	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
Manje od jedne godine	1.750	1.632
Od jedne do pet godina	5.128	5.220
Više od pet godina	121	691
Ukupne ugovorene obaveze za najam	6.999	7.543
Obaveze za najam uključene u notu 22 na dan 31. decembra 2023.	6.999	7.543

Iznosi priznati u izvještaju dobitka i gubitka Banke i ostale sveobuhvatne dobiti:

	(U hiljadama BAM)	
	Period završen 31. decembra 2023.	Period završen 31. decembra 2022.
Kamate na obaveze za najam MSFI 16	333	340
Amortizacija	1.826	1.685
Ukupni troškovi najma	2.159	2.025

MF Banka a.d. Banja Luka

Napomene uz finansijske izvještaje pripremljene u skladu sa MSFI za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

18. OSTALA AKTIVA

	(U hiljadama BAM)	
	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
<i>U BAM:</i>		
- Sredstva stečena naplatom potraživanja	5.760	6.360
- Razgraničeni ostali troškovi	240	217
- Potraživanja za naknade i provizije	1.671	1.049
- Zalihe materijala	77	14
- Dati avansi	99	375
- Ostala potraživanja	1.361	1.239
<i>U stranoj valuti:</i>		
- Avansi u stranoj valuti	8	33
- Ostala potraživanja u stranoj valuti	402	423
Bruto vrijednost:	9.618	9.710
Ispravka vrijednosti ostale aktive	(1.253)	(963)
Ispravka vrijednosti sredstava stečenih naplatom potraživanja	(5.760)	(6.360)
Ukupno:	2.605	2.387

Kretanje na stečenoj materijalnoj imovini

Nabavna vrijednost stečene materijalne imovine

Stanje na dan 01. januar 2022. godine	5.313
Nabavke u toku perioda	2.003
Prodaja u toku perioda	(956)
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	6.360
Nabavke u toku perioda	1.434
Prodaja u toku perioda	(2.034)
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	5.760
Ispravka vrijednosti	
Stanje na dan 01. januar 2022. godine	2.889
Ispravke u toku perioda	4.351
Prodaja u toku perioda	(880)
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	6.360
Ispravke u toku perioda	1.434
Prodaja u toku perioda	(2.034)
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	5.760

Procijenjena vrijednost stečene materijalne imovine na dan 31. decembar 2023. godine iznosi 10.546 hiljada BAM (31. decembar 2022. godine 10.470 hiljada BAM).

MF Banka a.d. Banja Luka

Napomene uz finansijske izvještaje pripremljene u skladu sa MSFI za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

19. DEPOZITI BANAKA I KOMITENATA

(U hiljadama BAM)

	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
Depoziti po viđenju u BAM:		
- Banke i bankarske institucije	246	86
- Vlada i vladine institucije	21.311	36.637
- Preduzeća	62.776	40.464
- Nefitne organizacije	2.396	1.916
- Nebankarske finansijske institucije	22.976	30.548
- Građani/strana lica	69.675	57.420
- Ostali	1.249	1.032
	180.629	168.103
Depoziti po viđenju u stranoj valuti:		
- Preduzeća	13.710	11.406
- Nefitne organizacije	1.231	369
- Nebankarske finansijske institucije	618	5.219
- Građani/strana lica	15.452	16.178
- Ostali	3	-
	31.014	33.172
Kratkoročni depoziti u BAM:		
- Banke i bankarske institucije	7.000	1.500
- Vlada i vladine institucije	2.375	-
- Preduzeća	312	1.330
- Nebankarske finansijske institucije	800	1.300
- Građani/strana lica	4	73
	10.491	4.203
Kratkoročni depoziti u stranoj valuti:		
- Građani/strana lica	-	37
	-	37
Dugoročni depoziti u BAM:		
- Banke i bankarske institucije	1.500	6.000
- Vlada i vladine institucije	22.375	5.300
- Preduzeća	10.785	17.129
- Nefitne organizacije	4.027	1.667
- Nebankarske finansijske institucije	17.919	18.174
- Građani/strana lica	123.141	102.270
- Ostali	1.000	300
	180.747	150.840
Dugoročni depoziti u stranoj valuti:		
- Preduzeća	4.259	4.205
- Nebankarske finansijske institucije	2.065	2.065
- Građani/strana lica	172.819	158.547
- Nefitne organizacije	391	391
	179.534	165.208
Ukupno:	582.415	521.563

19. DEPOZITI BANAKA I KOMITENATA (nastavak)

Tekuća dospijeća dugoročnih depozita

(U hiljadama BAM)

	31. decembar 2023.	31. decembra 2022.
Dugoročni dio dugoročnih depozita u BAM:		
- Banke i bankarske institucije	-	-
- Vlada i vladine institucije	-	-
- Preduzeća	6.640	6.697
- Nefitne organizacije	2.733	210
- Nebankarske finansijske institucije	9.595	12.424
- Građani/strana lica	62.889	63.287
- Ostali	-	-
	81.857	82.618
Dugoročni dio dugoročnih depozita u stranoj valuti:		
- Preduzeća	3.346	3.031
- Nebankarske finansijske institucije	2.065	1.565
- Nefitne organizacije	391	391
- Građani/strana lica	82.617	100.311
	88.419	105.298
Tekuća dospijeća dugoročnih depozita u BAM:		
- Banke i bankarske institucije	1.500	6.000
- Vlada i vladine institucije	22.375	5.300
- Preduzeća	4.145	10.432
- Nefitne organizacije	1.294	1.457
- Nebankarske finansijske institucije	8.324	5.750
- Građani/strana lica	60.252	38.983
- Ostali	1.000	300
	98.890	68.222
Tekuća dospijeća dugoročnih depozita u stranoj valuti:		
- Preduzeća	913	1.174
- Nebankarske finansijske institucije	-	500
- Nefitne organizacije	-	-
- Građani/strana lica	90.202	58.236
	91.115	59.910

MF Banka a.d. Banja Luka

Napomene uz finansijske izvještaje pripremljene u skladu sa MSFI za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

20. OBAVEZE PO UZETIM KREDITIMA

	(U hiljadama BAM)	
	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
U BAM:		
- Fond za razvoj i zapošljavanje RS	11.209	7.602
- Fond stanovanja RS	7.582	8.121
- Fond za razvoj istočnog dijela RS	6.426	5.549
Ukupno u BAM:	25.217	21.272
U stranoj valuti:		
- EFSE	39.116	41.855
- GGF	8.149	9.779
- KFW	2.282	6.845
- ResponsAbility	3.912	-
Ukupno u stranoj valuti:	53.459	58.479
Ukupno uzeti krediti:	78.676	79.751
Razgraničene obaveze za kamatu u domaćoj valuti po uzetim kreditima od rezidenata	31	21
Razgraničene obaveze za kamatu u stranoj valuti po uzetim kreditima od nerezidenata	893	631
Razgraničene naknade obrade kredita u stranoj valuti koje ulaze u obračun efektivne kamatne stope	(456)	(490)
Ukupne obaveze po uzetim kreditima:	79.144	79.913
Tekuća dospjeća uzetih kredita:		
Ukupno dugoročni dio obaveza u BAM:	21.954	18.070
Ukupno dugoročni dio obaveza u stranoj valuti:	34.879	39.768
	56.833	57.838
Tekuća dospjeća u BAM:		
- IRB RS	3.263	3.202
Tekuća dospjeća u stranoj valuti:		
- EFSE	11.735	12.517
- GGF	3.259	1.630
- KFW	2.282	4.564
- ResponsAbility SICAV	1.304	-
Ukupno tekuća dospjeća dugoročnih obaveza po uzetim kreditima:	21.843	21.913

Na dan 31. decembra 2023. godine ukupno stanje obaveza po osnovu kredita od fondova kojima upravlja Investiciono Razvojna Banka Republike Srpske iznosi 25.217 hiljada BAM (31. decembar 2022. iznosi 21.272 hiljada BAM).

Banka je 06. jula 2021. godine zaključila ugovor sa KFW, Njemačka o kreditnom zaduženju u visini od 13.691 hiljada BAM, na period od 3 godine, uz polugodišnji povrat i kamatnu stopu od 2,9%.

Banka je 24. marta 2022. godine zaključila ugovor sa GGF, Luksemburg o kreditnoj liniji za finansiranje obnovljivih izvora energije, sa krajnjim datumom otplate mart 2026. godine, uz polugodišnji povrat i kamatnu stopu od 2,8% + 6M EURIBOR. Priliv po kreditnom zaduženju je realizovan u dvije tranše, u ukupnom iznosu 9,8 mil. KM.

Banka je 24. juna 2022. godine zaključila ugovor sa EFSE, Luksemburg o kreditnom zaduženju u visini od 19.558 hiljada BAM, sa krajnjim datumom otplate septembar 2026.godine, uz polugodišnji povrat i kamatnu stopu od 2,8% + 6M EURIBOR. Priliv po kreditnom zaduženju je realizovan 29.06.2022. godine.

Banka je 25. avgusta 2022. godine zaključila drugi ugovor sa EFSE, Luksemburg o kreditnom zaduženju u visini od 19.558 hiljada BAM, sa krajnjim datumom otplate septembar 2026. godine, uz polugodišnji povrat i kamatnu stopu od 2,8% + 6M EURIBOR. Priliv po kreditnom zaduženju je realizovan 31.08.2022. godine.

20. OBAVEZE PO UZETIM KREDITIMA (nastavak)

Banka je u julu 2023. zaključila ugovore sa kreditorom ResponsAbility SICAV (Lux) o kreditnom zaduženju u visini 3.912 hiljada BAM, sa krajnjim datumom otplate 14.07.2024. godine, uz godišnji povrat i kamatnu stopu od 3,10% + 6M EURIBOR. Priliv po kreditnom zaduženju je realizovan 21.07.2023. godine.

Banka je u 13. novembra 2023. godine zaključila dva ugovora sa kreditorom EFSE, Luksemburg o kreditnom zaduženju u visini od ukupno 9.779 hiljada BAM, na period od 3 godine, uz polugodišnji povrat i kamatnu stopu 3,3% + 6M EURIBOR.

Sredstva primljenih kredita su namijenjena za kreditiranje klijenata banke za nabavku osnovnih sredstava, obrtnog kapitala, investicija, početnih poslovnih aktivnosti malih i srednjih preduzeća i preduzetnika, kao i za finansiranje obnovljivih izvora energije.

Prema ugovorima o kreditima potpisanim sa ino kreditorima, Banka je obavezna da se pridržava određenih procedura i računovodstvenih evidencija koje adekvatno odražavaju operacije Banke u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima za finansijsko izvještavanje i određenim finansijskim uslovima.

Banka je na dan 31. decembra 2023. godine ispunjavala sve finansijske pokazatelje zahtjevane uslovima iz Ugovora sa kreditorima: EFSE, Luksemburg, GGF, Luksemburg i ResponsAbility SICAV, Luksemburg.

Banka na dan 31. decembra 2023. godine nije ispunila zahtjevane finansijske pokazatelje (jedan pokazatelj) iz Ugovora sa kreditorom kW, Njemačka. Banka se obratila kreditoru za „Waiver“ i dobila odobrenje od strane kreditora za izvještajni datum (napomena 30). U skladu sa zahtjevima MRS 1 Banka je na dan 31. decembar 2023. godine ove obaveze po uzetim kreditima klasifikovala u kratkoročne kredite, zbog neispunjavanja gore navedenih uslova.

21. SUBORDINISANI DUG

	(U hiljadama BAM)	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
EFSE, Luksemburg	6.845	6.845
ResponsAbility SICAV, Luksemburg	6.846	-
	13.691	6.845
Razgraničene naknade obrade kredita u stranoj valuti koje ulaze u obračun efektivne kamatne stope	(119)	(66)
Razgraničene obaveze za kamatu u stranoj valuti po dugoročnim subordinisanim kreditima	257	22
Ukupno:	13.829	6.801

Banka je 10. oktobra 2022. godine zaključila sa EFSE, Luksemburg novi ugovor o subordinisanom kreditu u visini od 6.845 hiljada BAM, na period od 6 godina, uz jednokratni povrat i kamatnu stopu od 4,8% + 6M EURIBOR. Sredstva od strane kreditora uplaćena su na devizni račun Banke 26. oktobra 2022. godine. Rješenjem broj 03-2244-5/22 od 27. decembra 2022. godine ABRS je dala saglasnost za uključenje subordinisanog duga u dopunski kapital Banke u iznosu od 6.845 hiljada BAM.

Banka je 21.08.2023. godine zaključila sa ResponsAbility Sicav (Lux) ugovor o subordinisanom kreditu u iznosu 6.846 hiljada BAM, na period od 6 godina, uz jednokratni povrat i kamatnu stopu od 5,3% + 6M EURIBOR. Sredstva od strane kreditora uplaćena su na devizni račun Banke 23. avgusta 2023. godine. Rješenjem broj 03-2198-4/23 od 20. decembra 2023. godine Agencija za bankarstvo Republike Srpske je dala saglasnost za uključenje subordinisanog duga u dopunski kapital Banke u iznosu od 6.846 hiljada BAM.

Prema navedenim ugovorima, Banka je obavezna da se pridržava određenih procedura i računovodstvenih evidencija koje adekvatno odražavaju operacije Banke u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima za finansijsko izvještavanje i određenim finansijskim uslovima.

Banka je na dan 31. decembra 2023. godine ispunjavala sve finansijske pokazatelje zahtjevane uslovima iz Ugovora sa kreditorima EFSE, Luksemburg i ResponsAbility SICAV, Luksemburg.

22. OSTALA PASIVA

	(U hiljadama BAM)	
	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
U BAM:		
- razgraničeni prihodi	332	276
- obaveze prema dobavljačima	566	389
- razgraničeni rashodi	336	553
- obaveze po osnovu najma MSFI 16 (napomena 17.2)	6.999	7.543
- rezervisanja za beneficije za zaposlene i sudske sporove	110	124
- ostale obaveze	1.405	2.572
U stranoj valuti:		
- obaveze prema dobavljačima	48	34
- razgraničeni rashodi	55	42
- ostale obaveze	505	217
Ukupno:	10.356	11.750

Kretanje na rezervisanjima za beneficije za zaposlene i sudskim sporovima

	(U hiljadama BAM)		
	Beneficije za zaposlene	Potencijalne obaveze za sudske sporove	Ukupno
Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	36	68	104
Izdvajanje u toku godine	8	80	88
Ukidanje rezervisanja	(7)	(61)	(68)
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	37	87	124
Izdvajanje u toku godine	19	50	69
Ukidanje rezervisanja	-	(78)	(78)
Iskorišćena rezervisanja	(5)	-	(5)
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	51	59	110

MF Banka a.d. Banja Luka

Napomene uz finansijske izvještaje pripremljene u skladu sa MSFI za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

23. KAPITAL

Akcijski kapital

Akcijski kapital Banke je formiran inicijalnim ulozima akcionara, i naknadnom dokapitalizacijom u novcu. Osnovni kapital Banke na dan 31. decembra 2023. godine iznosi 51.141 hiljada BAM (na dan 31. decembra 2022. godine iznosi 51.141 hiljada BAM), i sastoji se od 511.410 redovnih akcija nominalne vrijednosti od 100 BAM.

Prema izvodu Centralnog registra hartija od vrijednosti Republike Srpske, struktura kapitala na dan 31. decembra 2023. godine je bila sljedeća:

	Broj akcija	U hiljadama BAM	%
MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka	229.373	22.937	44,85
MF grupa d.o.o., Banja Luka	149.383	14.938	29,21
Nederlandse Financierings - Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V. (u daljem tekstu: FMO), Holandija	59.170	5.917	11,57
KfW, Njemačka	47.259	4.726	9,24
GLS Alternative Investments Sicav, Luksemburg	26.225	2.623	5,13
	511.410	51.141	100,00

Na dan 31. decembra 2022. godine, struktura akcijskog kapitala Banke je bila sljedeća:

	Broj akcija	U hiljadama BAM	%
MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka	404.981	40.498	79,19
Nederlandse Financierings - Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V. (u daljem tekstu: FMO). Holandija	59.170	5.917	11,57
KfW, Njemačka	47.259	4.726	9,24
	511.410	51.141	100,00

Rezerve kapitala

	31. decembar 2023.	(U hiljadama BAM) 31. decembar 2022.
Zakonske rezerve	2.009	1.444
Revalorizacione rezerve po osnovu promjene vrijednosti HOV	1.194	949
Revalorizacione rezerve po osnovu rezervisanja/očekivani kreditni gubici po osnovu HOV - MSFI 9	49	48
	3.252	2.441

Rezerve kapitala u iznosu od 2.009 hiljada BAM (31.12.2022. godine u iznosu od 1.444 hiljada BAM) su nastale izdvajanjem iz dobiti.

U toku 2023. godine, na osnovu Odluke Nadzornog odbora broj NO-103/2023 od 27. aprila 2023. godine i Odluci Skupštine Banke broj 34-29/2023 od 28.06.2023. godine, na zakonske rezerve ukupno je raspodijeljeno 565 hiljada BAM.

MF Banka a.d. Banja Luka

Napomene uz finansijske izvještaje pripremljene u skladu sa MSFI za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

24. ZARADA PO AKCIJI

	(U hiljadama BAM)	
	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
Neto dobitak perioda	9.189	11.315
Ponderisani broj akcija	511.410	511.410
Osnovna zarada po akciji (u BAM)	17,97	22,13

Obzirom da Banka nema potencijalno umanjujuće obične akcije kao što su konvertibilni dug i opcije na akcije, razrijeđena zarada po akciji je ista kao i osnovna.

25. POTENCIJALNE I UGOVORENE OBAVEZE

a) Plative i činidbene garancije i ostale preuzete neopozive obaveze

	(U hiljadama BAM)	
	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
Plative garancije	24.420	16.480
Činidbene garancije	53.163	49.104
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite	61.746	38.539
Neiskorištena prekoračenja po računima i kreditnim karticama	14.753	12.229
Ukupno	154.082	116.352
Ispravka vrijednosti	(637)	(948)
Ukupno	153.445	115.404

b) Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2023. godine Banka vodi sporove po 2.267 predmeta. Ukupan iznos portfolija koji je zaprimljen u Službu za pravnu naplatu na dan 31. decembra 2023. godine je 33.131 hiljada BAM (31. decembar 2022. godine je 29.066 hiljada BAM).

Na dan 31. decembra 2023. godine protiv Banke je pokrenuto 17 sudskih sporova. Imajući u vidu prirodu spora Odbor za procjenu postojanja rizika gubitka u postupcima protiv Banke utvrđuje da je procijenjena uspješnost Banke u svim navedenim sporovima preko 50%, te u skladu sa Procedurom o procjeni uspješnosti Banke i određivanju rezervisanja u postupcima koji se vode protiv „MF banke“ a.d. Banja Luka je predložio da se po navednim sudskim postupcima rezerviše vrijednosti sporova u iznosu od 59 hiljada BAM, što je i potvrđeno Odlukom Uprave (rezervisanja po sudskim sporovima na dan 31. decembar 2022. godine iznose 87 hiljada BAM) – (napomena 22).

c) Usaglašenost sa zakonskim propisima

Banka je dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim pokazateljima, odnosno da obim i strukturu svojih različitih plasmana uskladi sa računovodstvenim standardima i propisima Republike Srpske koji su ustanovljeni od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Na dan 31. decembra 2023. godine Banka je po svim pokazateljima bila usklađena sa računovodstvenim standardima i propisima Republike Srpske koji su ustanovljeni od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

MF Banka a.d. Banja Luka

Napomene uz finansijske izvještaje pripremljene u skladu sa MSFI za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

26. ODNOSI SA POVEZANIM SUBJEKTIMA

Izveštaj o finansijskom položaju	31. decembra	(U hiljadama BAM)
	2023.	31. decembra 2022.
Sredstva:		
Potraživanja po osnovu plasiranih kredita:		
- MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka (matično društvo)	4.000	-
- Drvex d.o.o., Laktaši	725	144
- Rukovodstvo, Uprava Banke i NO	733	998
- Ostala povezana lica	622	1.074
Ostala aktivna vremenska razgraničenja:		
- Mikrofin osiguranje a.d., Banja Luka	140	143
- MF Software d.o.o., Banja Luka	31	22
Potraživanja za obračunatu kamatu:		
- Drvex d.o.o., Laktaši	3	1
- MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka (matično društvo)	-	1
- Ostala povezana lica	4	5
Dati avansi:		
- MF Software d.o.o., Banja Luka	-	82
Ostala potraživanja:		
- MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka (matično društvo)	49	-
- MF grupa doo	10	-
Sredstva, ukupno:	6.317	2.470
Obaveze po osnovu depozita:		
- MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka (matično društvo)	15.419	18.687
- MF grupa d.o.o., Banja Luka	2.701	1.393
- MF Software d.o.o., Banja Luka	772	146
- Mikrofin osiguranje a.d., Banja Luka	5.011	4.952
- Udruženje građana Mikrofin	780	864
- Drvex d.o.o., Laktaši	490	211
- Longi doo Laktaši	121	-
- Vilux d.o.o., Banja Luka	48	92
- Rukovodstvo, Uprava Banke i NO	1.063	1.173
- Ostala povezana lica	2.339	2.770
	28.744	30.288
Ostale obaveze:		
- MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka (matično društvo)	3	-
- MF grupa doo	7	-
- MF Software d.o.o., Banja Luka	33	4
- Drvex d.o.o., Laktaši	-	18
- Mikrofin osiguranje a.d., Banja Luka	-	4
- Ostala povezana lica	15	-
	58	26
Obaveze za kamatu:		
- Ostala povezana lica	57	51
	57	51
Obaveze, ukupno:	28.859	30.365
Obaveze, neto:	(22.542)	(27.895)
Vanbilans	109	116

MF Banka a.d. Banja Luka

Napomene uz finansijske izvještaje pripremljene u skladu sa MSFI za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

26. ODNOSI SA POVEZANIM SUBJEKTIMA (nastavak)

Izveštaj o dobitku i gubitku	31. decembra 2023.	(U hiljadama BAM) 31. decembra 2022.
Prihodi		
Prihodi od naknada od povezanih pravnih lica:		
- MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka	239	245
- Mikrofin osiguranje a.d., Banja Luka	22	19
- MF Software d.o.o., Banja Luka	2	1
- Vilux doo	1	1
- Drvex d.o.o., Laktaši	18	13
- MF grupa d.o.o., Banja Luka	1	1
- Rukovodstvo, uprava Banke i NO	4	5
- Ostala povezana lica	7	10
Prihodi po osnovu zakupa:		
- MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka	510	518
- MF Software d.o.o., Banja Luka	33	79
- MF grupa d.o.o., Banja Luka	61	8
Prihodi od kamata:		
- Drvex d.o.o., Laktaši	12	6
- MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka	4	2
- Rukovodstva, uprave Banke i NO	29	37
- Ostala povezana lica	26	34
Prihodi, ukupno:	969	979
Rashodi		
Troškovi zakupa:		
- MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka	(29)	(29)
- Drvex d.o.o. Laktaši	(801)	(39)
- Mikrofin osiguranje a.d., Banja Luka	(85)	(85)
- MF Software d.o.o., Banja Luka	(341)	(257)
- MF grupa d.o.o., Banja Luka	(34)	-
Ostali troškovi:		
- MF grupa d.o.o., Banja Luka	(4)	-
- MF Software d.o.o., Banja Luka - licence	(306)	(222)
- MF Software d.o.o., Banja Luka - OS	(611)	(516)
- MF Software d.o.o., Banja Luka - ostalo	(123)	(82)
- Mikrofin osiguranje a.d., Banja Luka – osiguranje	(369)	(338)
- Drveks doo Laktaši	(76)	(18)
- Vilux doo Banja Luka	(2)	(50)
- Ostala povezana lica	-	(6)
Rashodi kamata:		
- MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka	(18)	-
- Mikrofin osiguranje a.d., Banja Luka	(44)	(40)
- Udruženje građana Mikrofin	(5)	(3)
- Rukovodstva, uprave Banke i NO	(5)	(12)
- Ostala povezana lica	(52)	(46)
- Rashodi po osnovu naknada rukovodstva, uprave Banke i NO	(1.439)	(1.858)
Rashodi, ukupno:	(4.344)	(3.601)
Rashodi, neto:	(3.375)	(2.622)

27. PORESKI RIZICI

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobit i poreze na plate (socijalne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje.

Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer. Često postoje razlike u mišljenju među državnim i entitetskim ministarstvima i institucijama u vezi sa pravnom interpretacijom zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Banke mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj upravi Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je pet godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

28. TEKUĆA EKONOMSKA SITUACIJA I NJEN UTICAJ NA POSLOVANJE BANKE

Nakon stabilizacije epidemiološke krize izazvane virusom korona, tokom 2022. godine, došlo je do eskalacije krize u Ukrajini, zaoštavanja međunarodnih i ekonomskih odnosa, te zastoja u globalnim lancima snabdijevanja. Ovo je sve uticalo na rast cijena energenata i hrane na svjetskom tržištu i jačanja inflatornih pritisaka, što se dalje odrazilo na usporavanje globalne trgovine i tražnje, te vremenom uticalo na slabljenje globalnog ekonomskog rasta.

U okolnostima nastavka krize zbog sukoba u Ukrajini i sankcija prema Rusiji, krize energetskog tržišta, te produženih inflatornih pritisaka, tokom 2023. godine, došlo je do izbijanja sukoba na Bliskom istoku i dodatnog zaoštavanja već složenih političkih, ekonomskih, te monetarnih politika na globalnom nivou. Globalna ekonomska kretanja odnosno kretanja u okruženju, kroz trgovinske šokove i cjenovne pritiske, značajno utiču na privredna kretanja u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

Međunarodni monetarni fond (MMF) u svom najnovijem Izvještaju iz oktobra (World Economic Outlook, update October 2023) prognozira da će svjetska ekonomija u 2023. godini ostvariti rast od 3%, što je manje u odnosu na prošlu godinu kada je zabilježen rast od 3,5%. Prognoza za narednu godinu je takođe smanjena za 0,1 p. p. i iznosi 2,9%. Očekuje se da će razvijene ekonomije usporiti privredni rast sa 2,6% u 2022. na 1,5% u 2023. i 1,4% u 2024. godini zbog pooštavanja monetarne politike. Nadalje, predviđa se da će ekonomski rast u zemljama u razvoju biti neznatno manji, sa 4,1% u 2022. na 4% u 2023. i 2024. godini. Prema istom izvoru, očekuje se da će globalna stopa inflacije sa 6,9% u 2023. godini pasti na 5,8% u 2024. godini, ali da se ona u većini slučajeva neće vratiti u željene okvire do kraja 2025. godine.

Prema procjeni MMF-a, Bosna i Hercegovina je 2023. godinu završila sa stopom rasta realnog BDP-a od 2%, a prema poslednjoj projekciji za 2024. godinu projektovan je rast realnog BDP-a po stopi od 3,0%.

Vlada Republike Srpske i entitetske Agencije za bankarstvo preduzele su tokom 2020. godine i tokom 2022. godine sveobuhvatne mjere fiskalne i monetarne politike s ciljem smanjenja negativnih efekata pandemije i negativnih efekata uzrokovanih posljedicama sukoba u Ukrajini naročito vezanih za povećanje kamatnih stopa usljed rasta EURIBOR-a.

EURIBOR je u junu 2022. godine dostigao pozitivnu vrijednost i dalje tokom 2022. i 2023. godine nastavio rast, prateći rast ključnih kamatnih stopa ECB i tržišna očekivanja. Jačanje inflatornih pritisaka potaklo je pooštavanje monetarne politike vodećih centralnih banaka kroz podizanje kamatnih stopa, a potom i smanjenje monetarnih podsticaja uvedenih tokom pandemije (otkup hartija od vrijednosti, kupovina aktive), kao dio borbe protiv visoke inflacije.

28. TEKUĆA EKONOMSKA SITUACIJA I NJEN UTICAJ NA POSLOVANJE BANKE (nastavak)

Tekuća finansijska kriza je imala ograničen uticaj na finansijski položaj i performanse Banke, prije svega zahvaljujući internim politikama upravljanja rizicima i regulatornim ograničenjima Banka je blagovremeno preduzela više mjera za sprečavanje pogoršanja rizika, kao što su:

- revidiranje politika i procedura odobravanja kredita, procjene kreditnog rizika, te upravljanja rizicima,
- prilagođavanje ponude proizvoda i usluga potrebama klijenata i strukturi raspoloživih izvora,
- odobravanje restrukturiranja kredita u cilju prilagođavanja plaćanja realnim izvorima klijenta,
- ponovno vrednovanje kolaterala prilikom reodobravanja i restrukturiranja kredita.

Pored navedenog, Banka je u oktobru 2022. godine projektovala rast referentnih kamatnih stopa i na osnovu istog analizirala njegov uticaj na kreditni rizik, a po pojedinačnim partijama kod kojih je indentifikovan značajna rast kamatne stope. Na osnovi sprovedene analize Banka je usvojila Plan upravljanja kreditno-kamatnim rizikom MF banke a.d. Banja Luka u skladu sa kojim je definisala mjere čija svrha jeste ublažavanje kreditnog rizika indukovano kamatnim rizikom.

I pored značajnih kreditnih aktivnosti Banka tokom 2022. godine i 2023. godine nije imala problema sa likvidnošću.

Banka pažljivo i na redovnoj osnovi prati kreditni rizik, rizik likvidnosti, kamatni i devizni rizik. Očekuje se da će i likvidnost Banke u budućem periodu biti na zadovoljavajućem nivou.

Ekonomska situacija u zemlji i svijetu uticala je na položaj određenih industrijskih grana, kao i na sposobnost nekih klijenata da servisiraju svoje kreditne obaveze što je imalo uticaja na rezervisanja Banke za gubitke po osnovu obezvrjeđenja.

Finansijski izvještaji Banke sadrže značajne računovodstvene procjene koje se odnose na gubitke uslijed umanjena vrijednosti imovine, procjenu vrijednosti sredstava.

Banka će se i nakon 31. decembra 2023. godine koncentrisati na upravljanje svojim finansijskim portfoliom u skladu sa promjenama u poslovnom okruženju.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

29.1. Upravljanje finansijskim rizicima

Banka je izložena različitim vrstama finansijskih rizika na osnovu svojih aktivnosti koje, između ostalog, uključuju analize, procjene, prihvatanje određenog stepena rizika ili kombinacije rizika, kao i upravljanje istim. Preuzimanje rizika se nalazi u osnovi finansijskog poslovanja, a operativni rizici su propratni efekti svakog posla. Banka ima cilj da postigne odgovarajuću ravnotežu između preuzetih rizika i povrata na ulaganja, i da svede na minimum potencijalne negativne efekte istih na finansijski rezultat Banke.

Politike upravljanja rizicima Banke koriste se za identifikovanje i analizu ovih rizika, za uspostavljanje odgovarajućih ograničenja i kontrola, za posmatranje rizika i poštovanje ograničenja na osnovu pouzdanih i ažurnih informacionih sistema. Banka redovno preispituje svoje politike i sisteme upravljanja rizicima da bi isti odgovarali promjenama na tržištu, promjenama proizvoda i novim najboljim praksama.

Banka je uspostavila sistem upravljanja rizicima kako bi na vrijeme identifikovala, procijenila i pratila rizike kojima je izložena u svom poslovanju.

Struktura upravljanja rizicima organizovana je u skladu sa Zakonom o bankama Republike Srpske i važećim Odlukama ABRS.

Nadzorni odbor

Odgovornost Nadzornog odbora Banke je da definiše strategiju upravljanja rizicima i strategiju upravljanja kapitalom Banke, kao i politiku upravljanja rizicima Banke, te da nadgleda rizike koje Banka preuzima u svojim aktivnostima.

Nadzorni odbor usvaja strategije, politike i procedure za identifikovanje, mjerenje i procjenu rizika, kao i upravljanje rizikom. Nadzorni odbor obezbjeđuje potpuno postupanje Banke u skladu sa definisanom strategijom i usvojenim politikama i procedurama.

Nadzorni odbor daje prethodnu saglasnost za zaključivanje pravnog posla koji dovodi do ukupne izloženosti Banke do 10% priznatog kapitala (velike izloženosti) prema jednom licu ili grupi povezanih lica ili do svakog narednog povećanja ove izloženosti), te odlučuje o odobravanju svih zahtjeva za nekvalitetne izloženosti banke (na preporuku Kreditnog odbora banke) svih izloženosti (na nivou klijenta ili grupe povezanih lica) većih od 10% priznatog kapitala Banke. Za zahtjeve lica u posebnom odnosu sa bankom, ako izloženost banke prema licu podnosiocu zahtjeva po svim njegovim rizičnim partijama ne prelazi 100 hiljada BAM, ako je u pitanju fizičko lice, odnosno 250 hiljada BAM ako je u pitanju pravno lice, zahtjev se odobrava na Kreditnom odboru Banke bez obzira na ukupnu izloženost grupe povezanih lica, ali samo pod uslovom da ukupna izloženost grupe ne predstavlja veliku izloženost kada se odobrava od strane Nadzornog odbora.

Uprava Banke

Odgovornost Uprave Banke je da kreira, razvija i blagovremeno podnosi Nadzornom odboru prijedloge za donošenje programa, politika i procedura za identifikovanje, mjerenje i procjenu rizika, kao i upravljanje rizicima.

Uprava Banke je odgovorna za sprovođenje definisane Strategije za preuzimanje i upravljanje rizicima i Strategije upravljanja kapitalom, kao i Politike za preuzimanje i upravljanja rizicima Banke.

Uprava Banke nadzire rad nižih nivoa rukovodstva i izvršilaca u Banci, te kontroliše primjenu usvojenih politika i procedura. Uprava Banke najmanje kvartalno prati kretanja i vrši analizu upravljanja rizicima, te redovno izvještava Nadzorni odbor. U slučaju da neke aktivnosti i rizici nisu definisani politikom i strategijom, Uprava Banke je u obavezi da o tim slučajevima obavijesti Nadzorni odbor. Uprava Banke imenuje i razrješava članove Kreditnog odbora Banke.

Kreditni odbor Banke

Obaveza Kreditnog odbora Uprave Banke je da, u okvirima utvrđene kreditne politike Banke, donosi odluke o plasmanima preko 300 hiljada BAM (Sektor za stanovništvo) i preko 500 hiljada BAM (Sektor za preduzetnike i Sektor za korporativne i javne klijente) do iznosa 10% priznatog kapitala Banke ukupne izloženosti klijenta/grupe povezanih lica prema Banci.

Za zahtjeve lica u posebnom odnosu sa Bankom, ukoliko izloženost Banke prema tom licu nije veća od 100 hiljada BAM za fizičko lice, odnosno 250 hiljada BAM za pravno lice, ili ukoliko su ovi limiti za lica u posebnom odnosu sa Bankom veći, u skladu sa odlukom Nadzornog odbora Banke, onda ove izloženosti odobrava Kreditni odbor Banke, a maksimalno do granice koja predstavlja veliku izloženost.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

29.1. Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Donošenje odluke o plasmanima ispod iznosa koji su u nadležnosti Kreditnog odbora Uprave Banke je nadležnost Kreditnog odbora sektora i SMN, Kreditnog odbora sektora i SPKR, Kreditnog odbora sektora ili Kreditnog odbora filijale/biznis centra.

Služba procjene kreditnog rizika

Služba procjene kreditnog rizika vrši identifikaciju i procjenu kreditnog rizika na nivou klijenta (pojedinačni zahtjev za rizični proizvod) koje je Banka preuzela u svom redovnom poslovanju. Obaveza Službe procjene kreditnog rizika je davanje mišljenja u pisanoj formi za ukupne izloženosti za fizička lica veće od 20 hiljada BAM odnosno preko 30 hiljada BAM ukupne izloženosti za pravna lica. Mišljenje Službe procjene kreditnog rizika je sastavni dio kreditnog prijedloga, odnosno predmeta koji se razmatra na Kreditnom odboru.

Rukovodilac Službe procjene kreditnog rizika i direktor Sektora mišljenja i naplate kao zamjenski članovi Kreditnog odbora Uprave Banke, kao i član Uprave nadležan za upravljanje rizicima, imaju pravo veta kod odlučivanja o plasmanima koje razmatra Kreditni odbor Uprave Banke.

Sektor upravljanja rizicima

Sektor upravljanja rizicima daje mišljenje o novim kreditnim proizvodima kao i ostalim oblastima koji generišu potencijalni rizik.

Pored redovnih mjesečnih izvještaja Sektor upravljanja rizicima priprema i detaljne analize kvaliteta kreditne izloženosti i kolateralne pokrivenosti koje će omogućiti bolje razumjevanje, prihvatanje i ublažavanje kreditnog rizika.

Sektor za upravljanje sredstvima i planiranje

Sektor za upravljanje sredstvima i planiranje svoju ulogu upravljanja tekućom likvidnošću ostvaruje kroz sljedeće aktivnosti:

- planiranje priliva i odliva novčanih sredstava na dnevnom nivou,
- praćenjem poslovnih promjena i stanja novčanih sredstava na računu rezervi kod CB BiH, na računima kod korespodentnih banaka u inostranstvu i u zemlji, kao i novčanih sredstava u gotovom novcu u domaćoj i stranoj valuti u trezoru i u blagajnama Banke,
- pribavljanje nedostajućih sredstava ili plasiranje viška likvidnih sredstava na finansijskim tržištima,
- prati velike pojedinačne odlive/prilive sredstava deponenata, prati isplate kredita, a sve u cilju održavanja devizne pozicije, ročne strukture i ispunjenja svih dospjelih obaveza na vrijeme.
- analizu strukture i ročnosti depozita preduzimajući aktivnosti ponovnog ugovaranja ročnosti dospjelih depozita,
- održava i izdvaja zakonsku obaveznu rezervu kao minimalan iznos sredstava izdvojenih na računu rezervi kod CB BiH,
- priprema dnevne, mjesečne i šetomjesečne planove likvidnosti kao metod procjene buduće likvidnosti,
- interno i eksterno izvještavanje o kretanju likvidnosti.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO)

Osnovna funkcija Odbora za upravljanje aktivom i pasivom Banke (ALCO) je identifikacija, mjerenje i upravljanje rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih i vanbilansnih pozicija, prije svega rizikom likvidnosti i kamatnim rizikom, definišući odgovarajuće limite rizika i mjere kojima se eliminiše negativan uticaj na profitabilnost

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.1. Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Odbor za upravljanje plasmanima

Osnovna funkcija Odbora za upravljanje plasmanima je da nadzire kvalitet kreditnih plasmana Banke, sektorsku pripadnost i poređenje ostvarenja sa Planom poslovanja, proces monitoringa i efikasnosti upravljanja kreditnim rizikom, prati procese naplate u Službi za restrukturu kredita i Službi za pravnu naplatu i njihovo ostvarivanje u skladu sa poslovnim ciljevima Banke. Uloga odbora je praćenje kreditnog procesa po svim njegovim fazama da u slučaju identifikovanja uskog grla pripremi prijedlog Upravi Banke da se definišu mjere, aktivnosti i odgovorni na otklanjanju istih. Takođe je uloga koordinacija i strategijsko usmjeravanje procesa i aktivnosti između svih poslovnih funkcija u Banci koje su uključene u kreditni proces radi optimizacije procesa u svim njegovim fazama uz postizanje zadanih ciljeva i planiranih vrijednosti uz redovne kontrole povezane sa ovim procesima. U nadležnosti ovog odbora je davanje prijedloga za poboljšanje kvaliteta kreditnog portfolia.

Komisija za likvidnost

Komisija za likvidnost, u stalnom sastavu od tri člana imenovana odlukom Uprave banke i to predsjednik Uprave banke, rukovodilac Sektora za upravljanje sredstvima i planiranje, rukovodilac Sektora za upravljanje rizicima do 19.02.2024. godine, a nakon toga predsjednik Uprave banke, direktor Sektora za stanovništvo i šaltere, direktor Sektora za preduzetnike, direktor Sektora za korporativne i javne klijente i rukovodilac Sektora za upravljanje sredstvima i planiranje. Komisija održava sastanke minimalno jednom mjesečno. Komisija za likvidnost prati i procjenjuje tekuću, dnevnu likvidnost na osnovu plana likvidnosti na određeni dan, kojeg Sektor za upravljanje sredstvima i planiranje dostavlja na dnevnom nivou članovima Komisije i ostalim članovima Uprave Banke.

Na mjesečnom nivou analizira plan likvidnosti i njegovu realizaciju, predlaže mjere i definiše zadatke za potrebe održavanja likvidnosti Banke da bi izbjegla rizik negativnih efekata na finansijski rezultat Banke zbog nemogućnosti urednog izmirenja svojih tekućih obaveza

Komisija za rizike

Komisiju za rizike čine Predsjednik Uprave banke, članovi Uprave banke, rukovodilac sektora upravljanja rizicima i rukovodilac službe upravljanja kreditnim rizikom, te periodično na kvartalnim sastancima direktor Sektora za podršku i kontrolu prodaje i rukovodilac Službe za sredstva i planiranje. Komisija održava sastanke jednom mjesečno. Kontinuirano i sistematično prati sve rizike kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju kroz praćenje usklađenosti poslovanja sa Strategijom za preuzimanje i upravljanje rizicima Banke, Politikom za preuzimanje i upravljanje rizicima Banke i Izjavom o sklonosti ka preuzimanju rizika Banke.

29.2. Sistem upravljanja rizicima i tehnike ublažavanja

Najznačajniji rizici kojima je Banka izložena u svom poslovanju jesu kreditni rizik, tržišni rizik, rizik likvidnosti i operativni rizik.

Banka se u svom poslovanju neminovno sreće sa različitim vrstama rizika, iz kojih mogu proistići negativni efekti na poslovanje Banke. Sistem upravljanja rizicima u Banci obuhvaćen je strategijom i politikom upravljanja rizicima, odgovarajućom unutrašnjom organizacionom strukturom banke, efektivnim i efikasnim procesom upravljanja svim rizicima kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, adekvatnim sistemom unutrašnjih kontrola i odgovarajućim informacionim sistemom kao i adekvatnim procesom interne procjene o adekvatnosti kapitala i interne procjene adekvatnosti likvidnosti.

U cilju efikasnog upravljanja rizikom, a uzimajući u obzir potrebu minimiziranja sukoba interesa između preuzimanja rizika, ograničenja nivoa rizika i kontrole, kao i revizije sistema upravljanja rizicima, sveobuhvatan sistem upravljanja rizicima Banke uspostavljen je u skladu sa principom "3 linije odbrane". „Prva linija odbrane“ ima za ciljeve: identifikovanje, procjenu, ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika u skladu sa limitima rizika utvrđenim u drugoj liniji odbrane. „Druga linija odbrane“ ima za cilj nezavisno od prve linije kontrole usklađenost sa utvrđenim ograničenjima. „Treća linija odbrane“ ima za cilj nezavisnu procjena usklađenosti sistema upravljanja rizicima sa internim i eksternim zahtevima.

Banka u svom poslovanju koristi tehnike smanjenje kreditnog rizika povezanog sa izloženošću ili izloženostima, a koja obuhvata materijalnu i nematerijalnu kreditnu zaštitu.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.3. Finansijski rizici

Materijalna kreditna zaštita predstavlja tehniku smanjenja kreditnog rizika prema kojoj smanjenje kreditnog rizika po izloženosti Banke proizilazi iz prava te banke da, u slučaju nastanka statusa neizmirenja obaveza druge ugovorne strane ili nastanka drugih određenih kreditnih događaja povezanih sa drugom ugovornom stranom, unovči ili prenese na sebe ili prisvoji ili zadrži određenu imovinu ili iznose, ili da smanji iznos izloženosti na iznos razlike između iznosa izloženosti i iznosa kreditne zaštite.

Nematerijalna kreditna zaštita je tehnika smanjenja kreditnog rizika prema kojoj smanjenje kreditnog rizika po izloženosti banke proizilazi iz obaveze treće strane na plaćanje određenog iznosa u slučaju nastanka statusa neizmirenja obaveza dužnika ili nastanka drugih određenih kreditnih događaja.

Banka je u svom poslovanju naročito izložena sljedećim rizicima:

- Kreditnom riziku, uključujući i rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/isporuke, kao i rizik druge ugovorne strane;
- Riziku koncentracije, koji posebno uključuje rizike izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica;
- Riziku likvidnosti;
- Tržišnim rizicima (kamatni rizik, devizni rizik i ostali);
- Operativnom riziku;
- Riziku ročne neusklađenosti finansijske aktive i pasive
- Reputacioni rizik (kao pod tip operativnog rizika)
- Riziku modela (kao pod tip operativnog rizika)
- Riziku informacionog sistema, uključujući i sajber rizik (kao pod tip operativnog rizika)
- Ostali značajni rizici.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.4. Kreditni rizik (nastavak)****a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku ne uzimajući u obzir kolateral ili druge instrumente zaštite od rizika**

Sljedeća tabela pokazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku pozicija izvještaja o finansijskoj poziciji. Maksimalna izloženost je prikazana u neto iznosu ne uzimajući u obzir efekte smanjenja rizika putem kolaterala ili drugih instrumenata zaštite od rizika.

	(U hiljadama BAM)	
	<u>31. decembra 2023.</u>	<u>31. decembra 2022.</u>
AKTIVA:		
Novčana sredstva i sredstva kod banaka	104.361	107.438
Sredstva kod Centralne banke - obavezna rezerva	65.319	57.167
Hartije od vrijednosti	48.518	47.852
Kreditni plasirani komitentima	548.185	479.817
Ostala aktiva	2.605	2.387
Ukupno:	768.988	694.661
VANBILANSNA AKTIVA:		
Plative garancije	24.251	16.195
Činidbene garancije	52.974	48.847
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite	61.666	38.277
Prekoračenja na računima	14.554	12.085
Ukupno:	153.445	115.404
Ukupna izloženost riziku:	922.433	810.065

U slučaju finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrijednosti prikazani iznosi predstavljaju trenutnu izloženost kreditnom riziku, ali ne i maksimalnu izloženost riziku koja može nastati u budućnosti kao rezultat promjena fer vrijednosti.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4.1. Ukupna izloženost bez suspendovane kamate na dan 31.12.2023. i 31.12.2022. godine

(u hiljadama BAM)

Učešće u ukupnoj izloženosti na dan 31.12.2023. godina

Segmentacija	Ukupna izloženost	Dospjeli krediti	%	Nekvalitet ni krediti	%	Rep/Res S1	Rep/Res S2	Rep/Res S3	Reprogramirani/restrukturirani krediti	%	Kamate	%	Avansi
Korporativni i Javni klijenti	164.020	189	0,12	1.967	1,20	-	-	-	0	0,00	20	0,01	225
Preduzetnici	462.456	17.356	3,75	28.710	6,21	7.446	10.572	7.994	26.013	5,62	1.317	0,28	2.093
Stanovništvo	135.701	6.467	4,77	11.434	8,43	1.259	1.925	4.839	8.023	5,91	519	0,38	831
Ukupno Banka	762.177	24.012	3,15	42.110	5,53	8.705	12.497	12.834	34.036	4,47	1.856	0,24	3.149

(u hiljadama BAM)

Učešće u ukupnoj izloženosti na dan 31.12.2022. godina

Segmentacija	Ukupna izloženost	Dospjeli krediti	%	Nekvalitet ni krediti	%	Rep/Res S1	Rep/Res S2	Rep/Res S3	Reprogramirani/restrukturirani krediti	%	Kamate	%	Avansi
Korporativni i Javni klijenti	110.317	1.559	1,41	1.090	0,99	-	5.804	156	5.961	5,40	160	0,14	277
Preduzetnici	404.947	14.381	3,55	23.939	5,91	4.925	9.760	7.346	22.031	5,44	1.056	0,26	769
Stanovništvo	133.978	4.213	3,14	6.493	4,85	2.428	4.852	1.914	9.195	6,86	403	0,30	604
Ukupno Banka	649.242	20.153	3,10	31.522	4,86	7.353	20.416	9.416	37.186	5,73	1.619	0,25	1.651

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.4. Kreditni rizik (nastavak)****29.4.2. Ukupna izloženost bez suspendovane kamate na dan 31.12.2023. i 31.12.2022. godine (nastavak)**

Sljedeća tabela prikazuje promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti kredita plasiranih komitentima na 31.12.2023. godine:

	Kreditiranje fizičkih lica				Kreditiranje pravnih lica				(u hiljadama BAM)
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	
	Stanje na dan 01.01.2023. godine	111.389	12.509	6.467	130.365	294.097	83.808	24.620	402.525
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(17.681)	(841)	(482)	(19.004)	(97.452)	(23.126)	(2.984)	(123.562)	
Transfer u Stage 1 (iz 2 ili 3)	1.179	(1.052)	(127)	-	11.995	(11.979)	(17)	-	
Transfer u Stage 2 (iz 1 ili 3)	(8.020)	8.224	(204)	-	(41.286)	41.335	(49)	-	
Transfer u Stage 3 (iz 1 ili 2)	(2.257)	(4.839)	7.096	-	(8.471)	(8.761)	17.231	-	
Kredit u otplati	(16.302)	(1.450)	(491)	(18.243)	(45.151)	(11.823)	(1.459)	(58.434)	
Otpisi	-	-	(960)	(960)	-	-	(2.943)	(2.943)	
Prodaja NPL-a	-	-	-	-	-	-	(7.952)	(7.952)	
Novoplasirani krediti	37.869	1.628	101	39.599	202.627	61.074	3.002	266.703	
Ukupno na dan 31.12.2023. godine	106.176	14.180	11.401	131.757	316.359	130.529	29.450	476.338	

	Kreditiranje fizičkih lica				Kreditiranje pravnih lica				(u hiljadama BAM)
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	
	Stanje na dan 01.01.2022. godine	99.127	10.213	6.207	115.548	240.117	81.939	20.680	342.736
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(16.047)	(1.194)	(701)	(17.942)	(91.522)	(29.551)	(2.803)	(123.875)	
Transfer u Stage 1 (iz 2 ili 3)	2.075	(2.052)	(23)	-	16.067	(15.601)	(466)	-	
Transfer u Stage 2 (iz 1 ili 3)	(5.021)	5.352	(331)	-	(16.652)	16.923	(271)	-	
Transfer u Stage 3 (iz 1 ili 2)	(822)	(1.617)	2.439	-	(2.257)	(5.724)	7.981	-	
Kredit u otplati	(15.816)	(1.595)	(253)	(17.665)	(30.219)	(10.165)	(1.201)	(41.584)	
Otpisi	-	-	(1.424)	(1.424)	-	-	(3.288)	(3.288)	
Novoplasirani krediti	47.893	3.403	553	51.849	178.562	45.987	3.987	228.536	
Ukupno na dan 31.12.2022. godine	111.389	12.509	6.467	130.365	294.097	83.808	24.620	402.525	

Bruto knjigovodstvene vrijednosti uključuju glavnica i kamatu. Neamortizovana odgođena naknada nije uključena.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Maksimalna izloženost kreditnom riziku

Sljedeća tabela prikazuje promjene u obezvrjeđenju kredita plasiranih komitentima:

(u hiljadama BAM)

Obezvrjeđenje kredita plasiranih komitentima

	Kreditiranje fizičkih lica				Kreditiranje pravnih lica			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2023. godine	1.509	1.443	5.565	8.517	8.118	10.925	20.144	39.187
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(209)	(81)	(418)	(708)	(2.908)	(2.969)	(763)	(6.640)
Transfer u Stage 1 (iz 2 ili 3)	24	(22)	(3)	-	139	(138)	(1)	-
Transfer u Stage 2 (iz 1 ili 3)	(650)	667	(17)	-	(4.940)	4.942	(3)	-
Transfer u Stage 3 (iz 1 ili 2)	(1.629)	(3.563)	5.192	-	(5.812)	(5.531)	11.343	-
Promjena rezervisanja kredita u otplati	2.043	2.597	(154)	4.487	7.255	1.235	35	8.525
Otpisi	-	-	(960)	(960)	-	-	(2.943)	(2.943)
Prodaja NPL-a	-	-	-	-	-	-	(7.921)	(7.921)
Novoplasirani krediti	601	116	53	770	2.766	6.603	1.598	10.966
Ukupno na dan 31.12.2023. godine	1.689	1.158	9.260	12.106	4.617	15.066	21.491	41.175

(u hiljadama BAM)

Obezvrjeđenje kredita plasiranih komitentima

	Kreditiranje fizičkih lica				Kreditiranje pravnih lica			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2022. godine	944	1.380	5.572	7.896	6.734	12.228	18.309	37.271
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(117)	(166)	(612)	(894)	(2.335)	(3.752)	(2.366)	(8.453)
Transfer u Stage 1 (iz 2 ili 3)	43	(42)	(1)	-	550	(542)	(8)	-
Transfer u Stage 2 (iz 1 ili 3)	(528)	606	(77)	-	(2.735)	2.975	(240)	-
Transfer u Stage 3 (iz 1 ili 2)	(547)	(1.347)	1.894	-	(1.252)	(4.521)	5.773	-
Promjena rezervisanja kredita u otplati	1.104	697	(118)	1.682	2.881	83	(301)	2.663
Otpisi	-	-	(1.424)	(1.424)	-	-	(3.288)	(3.288)
Novoplasirani krediti	610	315	331	1.257	4.274	4.454	2.265	10.993
Ukupno na dan 31.12.2022. godine	1.509	1.443	5.565	8.517	8.118	10.925	20.144	39.187

Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava u nastavku predstavlja maksimalnu izloženost Banke kreditnom riziku.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti kredita plasiranih komitentima na 31.12.2023. godine (posebno prikazani POCI plasmani):

(u hiljadama BAM)

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI - S2	POCI - S3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2023. godine	405.486	93.553	27.727	2.763	3.360	532.890
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(115.133)	(23.867)	(3.103)	(99)	(363)	(142.566)
Transfer u Stage 1 (iz 2 ili 3)	13.174	(13.030)	(144)	-	-	-
Transfer u Stage 2 (iz 1 ili 3)	(49.306)	49.463	(253)	96	-	-
Transfer u Stage 3 (iz 1 ili 2)	(10.728)	(13.600)	24.251	-	77	-
Kredit u otplati	(61.454)	(12.544)	(1.703)	(729)	(247)	(76.677)
Otpis	-	-	(2.767)	-	(1.135)	(3.902)
prodaja NPL-a	-	-	(7.250)	-	(702)	(7.952)
Novoplasirani krediti	240.495	62.703	3.100	-	4	306.302
Ukupno na dan 31.12.2023. godine	422.535	142.677	39.857	2.032	994	608.095

(u hiljadama BAM)

Obezvrjeđenje kredita plasiranih komitentima

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI - S2	POCI - S3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2023. godine	9.627	11.879	22.467	488	3.242	47.704
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(3.118)	(3.039)	(838)	(11)	(342)	(7.348)
Transfer u Stage 1 (iz 2 ili 3)	163	(160)	(3)	-	-	-
Transfer u Stage 2 (iz 1 ili 3)	(5.590)	5.603	(20)	7	-	-
Transfer u Stage 3 (iz 1 ili 2)	(7.441)	(9.094)	16.497	-	38	-
Promjena rezervisanja kredita u otplati	9.298	4.133	93	(300)	(211)	13.012
Otpis	-	-	(2.767)	-	(1.135)	(3.902)
prodaja NPL-a	-	-	(7.250)	-	(671)	(7.921)
Novoplasirani krediti	3.366	6.719	1.648	-	3	11.736
Ukupno na dan 31.12.2023. godine	6.306	16.040	29.828	183	923	53.281

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje promjene u obezvrjeđenju kredita plasiranih komitentima (posebno prikazani POCI plasmani):

(u hiljadama BAM)

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI - S2	POCI - S3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2022. godine	339.244	88.063	22.633	4.089	4.254	458.284
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(107.568)	(30.410)	(3.096)	(335)	(408)	(141.818)
Transfer u Stage 1 (iz 2 ili 3)	18.142	(17.653)	(489)	-	-	-
Transfer u Stage 2 (iz 1 ili 3)	(21.673)	22.230	(602)	45	-	-
Transfer u Stage 3 (iz 1 ili 2)	(3.079)	(7.342)	10.155	-	265	-
Kreditni u otplati	(46.035)	(10.720)	(1.272)	(1.035)	(187)	(59.249)
Otpis	-	-	(3.989)	-	(723)	(4.712)
Novoplasirani krediti	226.455	49.385	4.386	-	159	280.385
Ukupno na dan 31.12.2022. godine	405.486	93.553	27.727	2.763	3.360	532.890

(u hiljadama BAM)

Obezvrjeđenje kredita plasiranih komitentima

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI - S2	POCI - S3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2022. godine	7.678	12.296	19.753	1.311	4.129	45.167
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(2.451)	(3.790)	(2.601)	(127)	(377)	(9.347)
Transfer u Stage 1 (iz 2 ili 3)	593	(584)	(9)	-	-	-
Transfer u Stage 2 (iz 1 ili 3)	(3.263)	3.544	(317)	36	-	-
Transfer u Stage 3 (iz 1 ili 2)	(1.799)	(5.868)	7.435	-	232	-
Promjena rezervisanja kredita u otplati	3.985	1.517	(278)	(732)	(148)	4.344
Otpis	-	-	(3.989)	-	(723)	(4.712)
Novoplasirani krediti	4.885	4.764	2.473	-	128	12.250
Ukupno na dan 31.12.2022. godine	9.627	11.879	22.467	488	3.242	47.703

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Maksimalna izloženost kreditnom riziku prije kolaterala i drugih kreditnih obezbjeđenja na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine

(U hiljadama BAM)

Finansijski instrumenti

	31. decembar 2023.			31. decembar 2022.		
	Izloženost prije obezvrjeđenja	Obezvrjeđenje	Neto izloženost kreditnom riziku	Izloženost prije obezvrjeđenja	Obezvrjeđenje	Neto izloženost kreditnom riziku
A. Izloženost kreditnom riziku koja se odnosi na stavke bilansa stanja						
Novčana sredstva i sredstva kod banaka	104.526	165	104.361	107.588	150	107.438
Sredstva kod drugih Centralne banke – obavezna rezerva	65.384	65	65.319	57.224	57	57.167
Kreditni plasirani komitentima	599.606	51.421	548.185	525.630	45.813	479.817
Ostala aktiva	9.618	7.013	2.605	9.710	7.323	2.387
Hartije od vrijednosti	48.518		48.518	47.852		47.852
Ukupna imovina	827.652	58.664	768.988	748.004	53.343	694.661
Vanbilans						
Neiskorištene kreditne obaveze	76.499	279	76.220	50.768	407	50.361
Garancije	77.583	358	77.225	65.584	541	65.043
<i>Kolaterali za kreditni portfolio</i>	<i>365.068</i>			<i>293.420</i>		
<i>- HoV založene kao kolateral</i>	<i>7.941</i>			<i>5.396</i>		
Ukupan vanbilans	154.082	637	153.445	116.352	948	115.404
Ukupna kreditna izloženost	981.734	59.301	922.433	864.356	54.291	810.065

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka

Upravljanje finansijskim rizicima

(u hiljadama BAM)

	31. decembar 2023.			
	Stanje kredita	Ukupna Izloženost	Pokriveni iznos kolaterala	Očekivani gubitak (ECL) bez ostale aktive
Homogene grupe				
Klijenti bez bilansa	178.718	190.574	79.270	20.850
Klijenti sa bilansima	423.083	571.603	285.798	32.431
UKUPNO Banka:	601.801	762.177	365.068	53.281

(u hiljadama BAM)

	31. decembar 2022.			
	Stanje kredita	Ukupna Izloženost	Pokriveni iznos kolaterala	Očekivani gubitak (ECL) bez ostale aktive
Homogene grupe				
Klijenti bez bilansa	182.482	194.081	89.023	18.810
Klijenti sa bilansima	344.972	455.160	204.397	28.895
UKUPNO Banka:	527.454	649.242	293.420	47.705

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka

(u hiljadama BAM)

Pregled stanja kredita po sektorima i po razdoblju dospjeća

Sektori	<=30 dana	31-60 dana	61-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 365 dana	Stanje kredita
Korporativni i Javni klijenti	100.535	459	-	-	289	-	101.284
Preduzetnici	332.125	11.082	6.407	4.810	9.654	6.430	370.508
Stanovništvo	117.835	1.855	1.219	1.140	3.899	4.061	130.009
Ukupno Banka	550.496	13.396	7.626	5.950	13.842	10.491	601.801

(u hiljadama BAM)

Pregled Očekivanih gubitaka (ECL) po sektorima

Sektori	31. decembar 2023.		31. decembar 2022.	
	Očekivani gubitak (ECL)	%učešća	Očekivani gubitak (ECL)	%učešća
Korporativni i Javni klijenti	2.840	5,33	4.488	9,41
Preduzetnici	38.334	71,95	34.700	72,74
Stanovništvo	12.106	22,72	8.517	17,85
Ukupno Banka	53.281	100,00	47.705	100,00

(u hiljadama BAM)

Pregled stanja kredita po danima kašnjenja

Dani kašnjenja	31. decembar 2023.			31. decembar 2022.		
	Stanje kredita	%učešća	PAR %	Stanje kredita	% učešća	PAR%
Bez kašnjenja	480.300	79,81	79,81	423.024	80,20	80,20
1-30 dana	70.196	11,66	11,66	71.697	13,59	13,59
31-90 dana	21.022	3,49	3,49	8.669	1,65	1,65
preko 90 dana	30.283	5,03	5,03	24.064	4,56	4,56
Ukupno Banka	601.801	100,00	100,00	527.454	100,00	100,00

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Kreditni kolaterali i ostala kreditna obezbjeđenja (nastavak)

Kolaterali koji se drže kao osiguranje finansijskih sredstava, osim kredita i avansa, zavise od prirode instrumenta. Politika Banke u pogledu pribavljanja kolaterala nije se značajno promijenila tokom izvještajnog perioda.

U nastavku je prikazana ukupna izloženost analiza kolaterala i kreditnih obezbjeđenja na dan 31.12.2023. godine i 31.12.2022. godine:

	(U hiljadama BAM)	
	Na dan	
	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
Kreditni osigurani posebnim depozitom	7.362	6.569
Kreditni osigurani nekretninama	213.250	207.845
Kreditni osigurani drugim kolateralom	378.994	311.216
Ukupno:	599.606	525.630

	(U hiljadama BAM)		
	Kreditni plasirani komitentima		
	Fizička lica	Pravna lica	Ukupno kreditni
Na dan 31. decembra 2023. godine			
Stambena, komercijalna ili industrijska imovina	51.633	175.192	226.825
Zalog	4.344	33.512	37.856
Finansijska imovina	2.315	15.150	17.465
Ostalo	478	82.443	82.921
Ukupno	58.770	306.297	365.067

	(U hiljadama BAM)		
	Kreditni plasirani komitentima		
	Fizička lica	Pravna lica	Ukupno kreditni
Na dan 31. decembra 2022. godine			
Stambena, komercijalna ili industrijska imovina	53.673	167.533	221.206
Zalog	4.710	35.661	40.371
Finansijska imovina	1.905	11.489	13.394
Ostalo	821	17.628	18.449
Ukupno	61.109	232.311	293.420

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

(u hiljadama BAM)

Pregled izloženosti po sektorima i danima kašnjenja Banka

Sektori	31.decembar 2023.			
	Dani kašnjenja	Stanje kredita	Izloženost	Ispravke vrijednosti
Korporativni i Javni klijenti	Bez kašnjenja	100.535	163.252	2.400
	1-30 dana	-	-	-
	31-90 dana	459	473	223
	preko 90 dana	289	295	217
Ukupno		101.284	164.020	2.840
Preduzetnici	Bez kašnjenja	278.409	360.679	13.131
	1-30 dana	53.716	60.184	4.964
	31-90 dana	17.489	19.093	3.484
	preko 90 dana	20.893	22.500	16.756
Ukupno		370.508	462.456	38.334
Stanovništvo	Bez kašnjenja	101.356	106.166	2.534
	1-30 dana	16.479	16.749	935
	31-90 dana	3.074	3.137	635
	preko 90 dana	9.100	9.649	8.002
Ukupno		130.009	135.701	12.106
Ukupno izloženosti po sektorima i danima kašnjenja		601.801	762.177	53.281

(u hiljadama BAM)

Pregled izloženosti po sektorima i danima kašnjenja Stage 1

Sektori	31.decembar 2023.			
	Dani kašnjenja	Stanje kredita	Izloženost	Ispravke vrijednosti
Korporativni i Javni klijenti	Bez kašnjenja	90.654	151.026	861
	1-30 dana	-	-	-
	31-90 dana	-	-	-
	preko 90 dana	-	-	-
Ukupno		90.654	151.026	861
Preduzetnici	Bez kašnjenja	200.601	271.614	2.874
	1-30 dana	23.529	26.121	883
	31-90 dana	-	-	-
	preko 90 dana	-	-	-
Ukupno		224.131	297.735	3.756
Stanovništvo	Bez kašnjenja	94.649	99.330	1.431
	1-30 dana	10.540	10.703	258
	31-90 dana	-	-	-
	preko 90 dana	-	-	-
Ukupno		105.189	110.033	1.689
Ukupno izloženosti po sektorima i danima kašnjenja		419.973	558.794	6.306

Pregled izloženosti po sektorima i danima kašnjenja Stage 2

(u hiljadama BAM)

Sektor	Dani kašnjenja	31. decembar 2023.		
		Stanje kredita	Izloženost	Ispravke vrijednosti
Korporativni i Javni klijenti	Bez kašnjenja	9.141	11.023	981
	1-30 dana	-	-	-
	31-90 dana	-	4	-
	preko 90 dana	-	-	-
Ukupno		9.141	11.027	981
Preduzetnici	Bez kašnjenja	74.635	84.903	7.885
	1-30 dana	29.429	33.282	3.495
	31-90 dana	16.248	17.826	2.704
	preko 90 dana	-	-	-
Ukupno		120.312	136.011	14.085
Stanovništvo	Bez kašnjenja	5.888	5.983	419
	1-30 dana	5.748	5.848	538
	31-90 dana	2.350	2.404	201
	preko 90 dana	-	-	-
Ukupno		13.985	14.235	1.158
Ukupno izloženosti po sektorima i danima kašnjenja		143.437	161.273	16.223

Pregled izloženosti po sektorima i danima kašnjenja Stage 3

(u hiljadama BAM)

Sektor	Dani kašnjenja	31. decembar 2023.		
		Stanje kredita	Izloženost	Ispravke vrijednosti
Korporativni i Javni klijenti	Bez kašnjenja	741	1.203	559
	1-30 dana	-	-	-
	31-90 dana	459	469	223
	preko 90 dana	289	295	217
Ukupno		1.490	1.967	998
Preduzetnici	Bez kašnjenja	3.173	4.161	2.372
	1-30 dana	758	782	586
	31-90 dana	1.241	1.267	779
	preko 90 dana	20.893	22.500	16.756
Ukupno		26.066	28.710	20.493
Stanovništvo	Bez kašnjenja	819	853	684
	1-30 dana	192	199	139
	31-90 dana	724	733	435
	preko 90 dana	9.100	9.649	8.002
Ukupno		10.835	11.434	9.260
Ukupno izloženosti po sektorima i danima kašnjenja		38.390	42.110	30.751

Pregled izloženosti po sektorima i danima kašnjenja Banka				(u hiljadama BAM)
31.decembar 2022.				
Sektor	Dani kašnjenja	Stanje kredita	Izloženost	Ispravke vrijednosti
Korporativni i Javni klijenti	Bez kašnjenja	55.854	98.058	2.563
	1-30 dana	9.254	9.516	529
	31-90 dana	1.628	1.654	460
	preko 90 dana	1.008	1.089	936
Ukupno		67.744	110.317	4.488
Preduzetnici	Bez kašnjenja	263.885	331.826	11.967
	1-30 dana	44.097	48.707	4.282
	31-90 dana	4.766	4.857	1.958
	preko 90 dana	18.008	19.557	16.493
Ukupno		330.757	404.947	34.700
Stanovništvo	Bez kašnjenja	103.285	107.613	2.246
	1-30 dana	18.346	18.623	1.097
	31-90 dana	2.275	2.326	440
	preko 90 dana	5.048	5.416	4.734
Ukupno		128.954	133.978	8.517
Ukupno izloženosti po sektorima i danima kašnjenja		527.454	649.242	47.705

Pregled izloženosti po sektorima i danima kašnjenja Stage 1				(u hiljadama BAM)
31.decembar 2022.				
Sektor	Dani kašnjenja	Stanje kredita	Izloženost	Ispravke vrijednosti
Korporativni i Javni klijenti	Bez kašnjenja	45.401	86.148	1.153
	1-30 dana	4.401	4.524	185
	31-90 dana	-	-	-
	preko 90 dana	-	-	-
Ukupno		49.802	90.672	1.338
Preduzetnici	Bez kašnjenja	211.073	274.586	4.822
	1-30 dana	31.515	35.355	1.959
	31-90 dana	-	-	-
	preko 90 dana	-	178	-
Ukupno		242.588	310.120	6.781
Stanovništvo	Bez kašnjenja	96.825	101.045	1.076
	1-30 dana	13.692	13.892	434
	31-90 dana	-	-	-
	preko 90 dana	-	-	-
Ukupno		110.517	114.938	1.509
Ukupno izloženosti po sektorima i danima kašnjenja		402.907	515.729	9.628

Pregled izloženosti po sektorima i danima kašnjenja
Stage 2(u
hiljadama
BAM)

Sektor	Dani kašnjenja	31. decembar 2022.		
		Stanje kredita	Izloženost	Ispravke vrijednosti
Korporativni i Javni klijenti	Bez kašnjenja	10.452	11.909	1.409
	1-30 dana	4.853	4.992	344
	31-90 dana	1.628	1.654	460
	preko 90 dana	-	-	-
Ukupno		16.933	18.555	2.213
Preduzetnici	Bez kašnjenja	51.436	55.334	5.855
	1-30 dana	11.727	12.433	1.728
	31-90 dana	3.085	3.121	1.129
	preko 90 dana	-	-	-
Ukupno		66.247	70.888	8.711
Stanovništvo	Bez kašnjenja	5.868	5.952	703
	1-30 dana	4.450	4.522	519
	31-90 dana	2.033	2.074	221
	preko 90 dana	-	-	-
Ukupno		12.350	12.547	1.443
Ukupno izloženosti po sektorima i danima kašnjenja		95.531	101.991	12.367

Pregled izloženosti po sektorima i danima kašnjenja
Stage 3(u
hiljadama
BAM)

Sektor	Dani kašnjenja	31. decembar 2022.		
		Stanje kredita	Izloženost	Ispravke vrijednosti
Korporativni i Javni klijenti	Bez kašnjenja	-	1	1
	1-30 dana	-	-	-
	31-90 dana	-	-	-
	preko 90 dana	1.008	1.089	936
Ukupno		1.008	1.090	937
Preduzetnici	Bez kašnjenja	1.376	1.906	1.290
	1-30 dana	856	919	594
	31-90 dana	1.681	1.736	829
	preko 90 dana	18.008	19.378	16.493
Ukupno		21.921	23.939	19.207
Stanovništvo	Bez kašnjenja	592	615	468
	1-30 dana	204	209	144
	31-90 dana	242	253	219
	preko 90 dana	5.048	5.416	4.734
Ukupno		6.087	6.493	5.565
Ukupno izloženosti po sektorima i danima kašnjenja		29.016	31.522	25.709

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

(u hiljadama BAM)

Podaci o bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, dospelosti i vrijednosti obezbeđenja

Prema sektorima	31.decembar 2023.									
	Stage1/Stage2		Stage3		Ukupna bruto potraživanja	Ispravke vrijednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrijednost sredstava obezbeđenja	
	Stage1	Stage2	Nije dospjelo	Dospjelo		Stage1/Stage2	Stage3		Stage1/Stage2	Stage3
Bilansna potraživanja od stanovništva	134.442	20.791	8.297	10.020	173.550	(3.661)	(14.363)	155.527	67.407	9.606
Opšta potrošnja	56.710	8.304	2.529	3.385	70.928	(1.509)	(5.084)	64.335	15.842	2.226
Stambeni krediti	25.153	1.874	33	190	27.249	(514)	(218)	26.518	17.139	219
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	52.204	10.569	5.736	5.892	74.400	(1.624)	(8.578)	64.199	34.425	7.160
Ostala potraživanja	376	43	-	554	973	(14)	(483)	475	-	1
Bilansna potraživanja od privrede	288.092	123.918	11.886	10.648	434.545	(18.300)	(16)	399.924	248.019	11.212
Korporativni i Javni klijenti	90.834	9.178	1.300	207	101.520	(1.616)	(997)	98.906	77.271	741
Preduzetnici	197.258	114.740	10.586	10.441	333.025	(16.684)	(15.323)	301.018	170.748	10.471
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bilansna potraživanja od banaka i finans.institucija	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja	422.535	144.709	20.183	20.668	608.095	(21.961)	(30.683)	555.451	315.426	20.818
Neproblematična potraživanja	422.535	144.709			567.244	(21.961)		545.283	315.426	
od čega restrukturisana	8.705	12.496			21.201	(1.967)		19.234	13.636	
Problematična potraživanja			20.183	20.668	40.851		(30.683)	10.168		20.818
od čega restrukturisana			6.915	5.889	12.805		(9.839)	2.966		7.670
Ukupna bilansna izloženost	422.535	144.709	20.183	20.668	608.095	(21.961)	(30.683)	555.451	315.426	20.818
Ukupna vanbilansna izloženost	136.259	16.564	1.259	-	154.082	(569)	(68)	153.445	28.374	449

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

		(u hiljadama BAM)		
Podaci o granskoj koncentraciji izloženosti				
Nacin obračuna	31. decembar 2023.			
	Stage1	Stage 2	Stage 3	
Bilansna potraživanja od stanovništva	134.442	20.791	18.317	
Opšta potrošnja	56.710	8.304	5.914	
Stambeni krediti	25.153	1.874	222	
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	52.204	10.569	11.627	
Ostala potraživanja	376	43	554	
Potraživanja od privrede	288.092	123.918	22.534	
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	3.781	5.896	823	
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snadbjevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	40.623	34.366	5.374	
Saobraćaj, skladištenje i veze, snadbjevanje električnom energijom, hoteli i restorani	64.257	7.323	5.080	
Građevinarstvo	25.318	27.600	961	
Trgovina na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motorcikala	81.527	30.565	7.453	
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, umjetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne djelatnosti	62.199	17.550	2.826	
Potraživanja od ostalih klijenata	10.388	618	18	
Finansijske institucije	-	-	-	
Ukupna bilansna izloženost	422.535	144.709	40.851	
Ukupna vanbilansna izloženost	136.259	16.564	1.259	

(u hiljadama BAM)

Podaci o granskoj koncentraciji izloženosti

Nacin obračuna	31. decembar 2022.		
	Stage1	Stage 2	Stage 3
Bilansna potraživanja od stanovništva	145.308	19.624	12.249
Opšta potrošnja	61.471	5.281	4.960
Stambeni krediti	23.367	718	225
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	60.255	13.598	6.703
Ostala potraživanja	215	27	360
Potraživanja od privrede	260.178	76.692	18.839
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	5.479	3.414	581
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snadbjevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	54.368	26.707	3.111
Saobraćaj, skladištenje i veze, snadbjevanje električnom energijom, hoteli i restorani	36.766	7.386	3.913
Građevinarstvo	46.789	12.884	2.391
Trgovina na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motorcikala	82.207	18.010	7.425
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, umjetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne djelatnosti	26.717	7.543	1.392
Potraživanja od ostalih klijenata	7.853	748	27
Finansijske institucije	-	-	-
Ukupna bilansna izloženost	405.486	96.317	31.087
Ukupna vanbilansna izloženost	110.243	5.674	435

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

(u hiljadama BAM)

Podaci o bruto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja i broju dana u kašnjenju

Sektori	31. decembar 2023.									
	Stage1/Stage2					Stage3				
	0 dana kašnjenja	1-30 dana	31-60 dana	61-90 dana	Preko 90 dana	0 dana kašnjenja	1-30 dana	31-60 dana	61-90 dana	Preko 90 dana
Bilansna potraživanja od stanovništva	128.659	22.831	2.910	833	-	2.124	269	172	728	15.024
Opšta potrošnja	54.580	8.724	1.216	493	-	261	194	30	310	5.120
Stambeni krediti	24.865	1.930	191	40	-	33	-	-	-	190
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	48.808	12.168	1.500	298	-	1.404	73	139	416	9.595
Ostala potraživanja	406	8	3	2	-	426	2	4	2	120
Bilansna potraživanja od privrede	349.631	47.194	9.210	5.976	-	3.380	704	1.312	256	16.882
Korporativni i Javni klijenti	100.009	-	4	-	-	743	-	469	-	295
Preduzetnici	249.623	47.194	9.206	5.976	-	2.637	704	843	256	16.587
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bilansna potraživanja od banaka i finans.institucija	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja	478.290	70.026	12.119	6.809	-	5.505	972	1.484	984	31.906
Neproblematična potraživanja	478.290	70.026	12.119	6.809	-	-	-	-	-	-
od čega restrukturisana	15.798	4.806	266	331	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	5.505	972	1.484	984	31.906
od čega restrukturisana	-	-	-	-	-	2.633	426	40	108	9.598
Ukupna bilansna izloženost	478.290	70.026	12.119	6.809	-	5.505	972	1.484	984	31.906
Ukupna vanbilansna izloženost	145.590	5.927	1.126	179	-	712	8	-	1	538

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

(u hiljadama BAM)

Podaci o problematičnim potraživanjima

	31. decembar 2023.						
	Bruto vrijednost ukupnih potraživanja	Ispravke vrijednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrijednost Stage3 potraživanja	Od čega: restrukturisana potraživanja	Ispravke vrijednosti Stage3 potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrijednost sredstava obezbjeđenja za Stage3 potraživanja
Potraživanja od stanovništva	173.550	18.024	18.317	6.072	14.363	10,55%	9.606
Opšta potrošnja	70.928	6.593	5.914	1.361	5.084	8,34%	2.226
Stambeni krediti	27.249	732	222	-	218	0,82%	219
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	74.400	10.202	11.627	4.711	8.578	15,63%	7.160
Ostala potraživanja	973	497	554	-	483	56,92%	1
Potraživanja od privrede	434.545	34.620	22.534	6.732	16.320	5,19%	11.212
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	10.499	1.261	823	113	779	7,84%	451
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snadbjevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	80.363	8.525	5.374	2.655	3.756	6,69%	2.510
Saobraćaj, skladištenje i veze, snadbjevanje električnom energijom, hoteli i restorani	76.660	5.029	5.080	938	3.498	6,63%	2.030
Građevinarstvo	53.878	4.342	961	159	867	1,78%	534
Trgovina na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motorcikala	119.546	10.698	7.453	2.082	5.225	6,23%	4.126
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, umjetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne djelatnosti	82.575	4.649	2.826	786	2.179	3,42%	1.559
Potraživanja od ostalih klijenata	11.023	118	18	-	16	0,16%	2
Bilansna potraživanja od banaka i finans.institucija	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna bilansna izloženost	608.095	52.644	40.851	12.805	30.683	6,72%	20.818
Ukupna vanbilansna izloženost	154.082	637	1.259	29	68	0,82%	450

(u hiljadama BAM)

Podaci o problematičnim potraživanjima

	31. decembar 2022.						
	Bruto vrijednost ukupnih potraživanja	Ispravke vrijednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrijednost Stage3 potraživanja	Od čega: restrukturisana potraživanja	Ispravke vrijednosti Stage3 potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrijednost sredstava obezbjeđenja za Stage3 potraživanja
Potraživanja od stanovništva	177.181	14.968	12.249	4.064	10.470	6,91%	5.519
Opšta potrošnja	71.712	5.663	4.960	1.267	4.173	6,92%	1.779
Stambeni krediti	24.311	471	225	0	196	0,93%	223
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	80.555	8.519	6.703	2.797	5.795	8,32%	3.515
Ostala potraživanja	603	315	360	0	306	59,71%	1
Potraživanja od privrede	355.709	31.789	18.839	5.319	15.186	5,30%	8.128
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	9.473	1.294	581	0	524	6,13%	182
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snadbjevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	84.185	8.111	3.111	1.194	2.712	3,69%	1.395
Saobraćaj, skladištenje i veze, snadbjevanje električnom energijom, hoteli i restorani	48.065	5.291	3.913	1.469	3.141	8,14%	1.828
Građevinarstvo	62.064	4.311	2.391	472	1.746	3,85%	882
Trgovina na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motorcikala	107.642	10.040	7.425	1.988	5.914	6,90%	3.474
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, umjetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne djelatnosti	35.651	2.588	1.392	180	1.123	3,90%	365
Potraživanja od ostalih klijenata	8.628	154	27	16	26	0,32%	2
Bilansna potraživanja od banaka i finans.institucija	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna bilansna izloženost	532.890	46.756	31.087	9.382	25.656	5,83%	13.647
Ukupna vanbilansna izloženost	116.352	948	434	34	53	0,37%	113

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o kreditnom kvalitetu neproblematičnih/performing potraživanja i vrijednosti sredstava obezbjeđenja kojima su obezbjeđena ta potraživanja

(u hiljadama BAM)

	31. decembar 2023.						
	IFRS 9 PD opseg	stage 1	stage 2	stage 3	POCI S2	POCI S3	Ukupno
Potraživanja od klijenata (homogena grupa sa bilansima)							
Rejting 1-4: Jak	0 - 3.05	339.451	44.393	-	372	-	384.216
Rejting 5-7: Zadovoljavajući	3.06 - 14.83	76.546	35.003	-	109	-	111.658
Rejting 8-9: Visok rizik	14.84 - 31.05	-	54.402	-	237	-	54.639
Rejting 10: Rizičan	100	-	-	20.889	-	201	21.090
Ukupna izloženost		415.997	133.798	20.889	718	201	571.604
Ispravke vrijednosti		(4.251)	(14.229)	(13.670)	(79)	(201)	(32.431)
Neto izloženost		411.746	119.569	7.219	638	0	539.172
Potraživanja od klijenata (homogena grupa bez bilansa)							
Rejting 1-4: Jak	0 - 1.10	51.487	2.160	-	148	-	53.795
Rejting 5-7: Zadovoljavajući	1.11 - 6.05	91.310	17.767	-	1.009	-	110.085
Rejting 8-9: Visok rizik	6.06 - 28.65	-	5.516	-	158	-	5.674
Rejting 10: Rizičan	100	-	-	20.228	-	793	21.020
Ukupna izloženost		142.796	25.443	20.228	1.314	793	190.574
Ispravke vrijednosti		(2.055)	(1.811)	(16.157)	(104)	(723)	(20.850)
Neto izloženost		140.742	23.632	4.070	1.210	70	169.724

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

(u hiljadama BAM)

	31. decembar 2022.						Ukupno
	IFRS 9 PD opseg	stage 1	stage 2	stage 3	POCI S2	POCI S3	
Potraživanja od klijenata (homogena grupa sa bilansima)							
Rejting 1-4: Jak	0 - 4.63	250.727	34.719	-	584	-	286.031
Rejting 5-7: Zadovoljavajući	4.64 - 17.77	97.646	27.857	-	514	-	126.017
Rejting 8-9: Visok rizik	17.78 - 29.09	13.355	14.416	-	7	-	27.778
Rejting 10: Rizičan	100	-	-	14.062	-	1.272	15.334
Ukupna izloženost		361.728	76.992	14.062	1.106	1.272	455.160
Ispravke vrijednosti		(7.715)	(9.327)	(10.466)	(135)	(1.223)	(28.866)
Neto izloženost		354.013	67.665	3.596	971	49	426.294
Potraživanja od klijenata (homogena grupa bez bilansa)							
Rejting 1-4: Jak	0 - 1.13	48.895	4.408	-	266	-	53.569
Rejting 5-7: Zadovoljavajući	1.14 - 7.31	103.699	15.570	-	845	-	120.114
Rejting 8-9: Visok rizik	7.32 - 27.27	1.407	2.257	-	546	-	4.210
Rejting 10: Rizičan	100	-	-	14.100	-	2.088	16.188
Ukupna izloženost		154.001	22.235	14.100	1.658	2.088	194.081
Ispravke vrijednosti		(1.913)	(2.552)	(12.001)	(354)	(2.019)	(18.839)
Neto izloženost		152.088	19.683	2.099	1.304	69	175.243

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

(u hiljadama BAM)

Podaci o vrsti i vrijednosti sredstava obezbjeđenja po sektoru i kategorijama potraživanja

31. decembar 2023.

Vrste sredstava obezbjeđenja	Depoziti i garancije Garantnog fonda RS i Garantni program Vlade RS	HOV	Stambene i komercijalne nepokretnosti	Pokretnosti
Potraživanja od stanovništva	3.664	-	64.843	8.506
Opšta potrošnja	2.021	-	13.532	2.516
Stambeni krediti	49	-	17.294	14
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	1.595	-	34.016	5.974
Ostala potraživanja	-	-	-	1
Potraživanja od privrede	80.064	4.224	148.441	26.502
Korporativni i javni klijenti	67.964	-	9.040	1.009
Preduzetnici	12.100	4.224	139.401	25.494
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-
Bilansna potraživanja od banaka i fin. institucija	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja	83.728	4.224	213.283	35.008
Neproblematična potraživanja	82.367	4.224	197.174	31.660
od čega restrukturisana	133	-	11.218	2.285
Problematična potraživanja	1.361	-	16.109	3.348
od čega restrukturisana	496	-	6.249	925
Ukupna bilansna izloženost	83.728	4.224	213.283	35.008
Ukupna vanbilansna izloženost	8.716	3.717	13.542	2.849

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o restrukturisanim potraživanjima

	31. decembar 2023.						
	Bruto vrijednost ukupnih potraživanja	Ispravke vrijednosti ukupnih potraživanja	Vrijednost restrukturisanih potraživanja				Vrijednost sredstava obezbjeđenja za restr. potraživanja
			Bruto vrijednost restr. potraživanja	od čega: Stage3 potraživanja	Ispravke vrijednosti restr. potraživanja	% restr. potraživanja	
Potraživanja od stanovištva	173.550	18.024	10.777	6.072	5.352	6,21%	7.278
Opšta potrošnja	70.928	6.593	2.904	1.361	1.351	4,09%	1.632
Stambeni krediti	27.249	732	-	-	-	-	-
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	74.400	10.202	7.873	4.711	4.001	10,58%	5.646
Ostala potraživanja	973	497	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	434.545	34.620	23.229	6.732	6.454	5,35%	14.028
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	10.499	1.261	339	113	109	3,23%	300
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snadbjevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	80.363	8.525	11.668	2.655	2.453	14,52%	7.628
Saobraćaj, skladištenje i veze, snadbjevanje električnom energijom, hoteli i restorani	76.660	5.029	2.654	938	854	3,46%	1.289
Građevinarstvo	53.878	4.342	441	159	138	0,82%	294
Trgovina na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motorcikala	119.546	10.698	6.906	2.082	2.409	5,78%	3.997
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, umjetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne djelatnosti	82.575	4.649	1.130	786	479	1,37%	429
Potraživanja od ostalih klijenata	11.023	118	92	0	12	0,83%	92
Bilansna potraživanja od banaka i finans.institucija	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna bilansna izloženost	608.095	52.644	34.006	12.805	11.806	5,59%	21.306
Ukupna vanbilansna izloženost	154.082	637	31	29	5	0,02%	15

(u hiljadama BAM)

Podaci o restrukturisanim potraživanjima

	31. decembar 2022.						
	Bruto vrijednost ukupnih potraživanja	Ispravke vrijednosti ukupnih potraživanja	Vrijednost restrukturisanih potraživanja				Vrijednost sredstava obezbjeđenja za restr. potraživanja
			Bruto vrijednost restr. potraživanja	od čega: Stage3 potraživanja	Ispravke vrijednosti restr. potraživanja	% restr. potraživanja	
Potraživanja od stanovništva	177.181	14.968	13.347	4.064	4.652	7,53%	8.353
Opšta potrošnja	71.712	5.663	3.633	1.267	1.281	5,07%	1.850
Stambeni krediti	24.311	471	-	-	-	0,00%	-
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	80.555	8.519	9.714	2.797	3.371	12,06%	6.503
Ostala potraživanja	603	315	-	-	-	0,00%	-
Potraživanja od privrede	355.709	31.788	23.747	5.319	6.830	6,68%	14.425
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	9.473	1.294	727	-	339	7,67%	622
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snadbjevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	84.185	8.111	11.067	1.194	2.476	13,15%	7.696
Saobraćaj, skladištenje i veze, snadbjevanje električnom energijom, hoteli i restorani	48.065	5.291	3.690	1.469	1.203	7,68%	1.675
Građevinarstvo	62.064	4.311	863	472	318	1,39%	569
Trgovina na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motorcikala	107.642	10.040	5.913	1.988	2.012	5,49%	3.418
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, umjetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne djelatnosti	35.651	2.588	1.342	180	453	3,76%	313
Potraživanja od ostalih klijenata	8.628	154	146	16	30	1,70%	131
Bilansna potraživanja od banaka i finans.institucija	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna bilansna izloženost	532.890	46.756	37.093	9.382	11.482	6,96%	22.777
Ukupna vanbilansna izloženost	116.352	948	93	34	10	0,08%	7

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Rizici srodni kreditnom riziku

Banka izdaje garancije svojim komitentima na osnovu kojih Banka ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje u korist trećih lica. Na ovaj način Banka se izlaže rizicima srodnim kreditnom riziku, koji se mogu prevazići istim kontrolnim procesima i procedurama.

Na ove izloženosti Banka primjenjuje iste procedure monitoringa i naplate kao za kreditne plasmane.

Pokrivenost kolateralima i drugim oblicima obezbjeđenja

Banka za sve vrste plasmana zahtijeva sredstva obezbjeđenja. Iznos i tip zahtijevanog obezbjeđenja zavisi od sektora kojem klijent pripada, tipa odnosno vrste proizvoda koji se odobrava te procijenjenog kreditnog rizika svakog pojedinačnog komitenta.

Procjena i fer vrijednost instrumenta obezbjeđenja je zasnovana na vrijednosti instrumenata obezbjeđenja procijenjenog u trenutku zaduživanja. U skladu sa poslovnom politikom i internim procedurama Banke, utvrđuje se potrebna fer vrijednost instrumenata obezbjeđenja i način i rok njene ponovne procjene.

Banka uzima u obzir vrijednost sredstava obezbjeđenja prilikom preispitivanja adekvatnosti ispravki vrijednosti plasmana.

29.4.1. Rizik koncentracije

Banka ima interno definisane minimalne standarde za upravljanje rizikom koncentracije kojim Banka osigurava svoje poslovanje u smislu opreznog izlaganja kreditnom riziku naplate i riziku mogućih gubitaka po datim kreditima, te svim ostalim plasmanima kao i potencijalnim vanbilansnim obavezama. Banka ovim obezbjeđuje stabilnost u svom poslovanju i određuje minimalne standarde najvećeg dozvoljenog obima izlaganja Banke kreditnom riziku prema jednom korisniku, dužniku ili drugom subjektu (i grupi povezanih korisnika, kao i ograničenja velikih izloženosti).

Prema Članu 106. Zakona o bankama RS velika izloženost banke je izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica koja iznosi ili prelazi 10% priznatog kapitala banke.

Banka je usvojila politike i procedure za utvrđivanje i praćenje pojedinačne i ukupne izloženosti, vodi evidenciju, prati i izvještava o izloženosti, u skladu sa propisima Agencije.

Priznati kapital Banke jednak je regulatornom kapitalu, a predstavlja zbir redovnog osnovnog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala nakon regulatornih usklađivanja.

Zabranjeno je da izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica nakon primjene tehnike smanjenja kreditnog rizika prelazi 25% njenog priznatog kapitala.

Najveći dopušteni iznos kreditnih potraživanja koji nije obezbijeđen kolateralom u skladu sa propisima Agencije prema jednom licu ili grupi povezanih lica može biti najviše do 15% priznatog kapitala banke.

Na ukupnu izloženost banke prema njenom nadređenom i podređenom društvu i sa njima povezanim licima primjenjuju se ograničenja propisana članom 111. Zakona o bankama.

Učešće banke u drugim pravnim licima je definisano Članom 111. Zakona o bankama RS:

Zabranjeno je da banka direktno ili indirektno bez prethodne saglasnosti Agencije ima:

- učešće u pravnom licu ili u zavisnom društvu tog pravnog lica koje prelazi iznos od 5% priznatog kapitala banke ili ukupnu neto vrijednost svih učešća banke u drugim pravnim licima i zavisnim društvima tih pravnih lica iznad 20% priznatog kapitala banke,
- učešće banke u jednom pravnom licu iz finansijskog sektora direktno ili indirektno može biti najviše do 15% njenog priznatog kapitala,
- učešće banke u licu koje nije lice u finansijskom sektoru ne smije preći 10% njenog priznatog kapitala, niti 49% kapitala tog lica,
- ukupno učešće banke u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru može biti najviše do 25% priznatog kapitala banke, a ukupno učešće banke u licima u finansijskom sektoru može biti najviše do 50% njenog priznatog kapitala.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija kreditnog rizika po granama industrije

Banka ima diverzifikovani portfolio koji pokriva različite industrije:

(U hiljadama BAM)

	31. decembra 2023.	U%	31. decembra 2022.	%
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	10.353	2%	9.367	2%
Vađenje ruda i kamena	9.797	2%	8.528	2%
Prerađivačka industrija	66.532	11%	70.978	14%
Proizvodnja i snadbijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	36.631	6%	5.654	1%
Snadbijevanje vodom; kanalizacija, upravljanje otpadom i djelatnosti sanacije (remedijacije) životne sredine	2.866	-	3.782	1%
Građevinarstvo	53.317	9%	61.470	12%
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	118.086	20%	106.411	20%
Saobraćaj i skladištenje	28.370	5%	32.392	6%
Djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i posluživanja hrane; hotelijerstvo i ugostiteljstvo	10.911	2%	9.399	2%
Informacije i komunikacije	6.292	1%	7.599	1%
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	4.639	1%	952	-
Poslovanje nekretninama	8.965	1%	8.527	2%
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	22.132	4%	14.396	3%
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	3.661	1%	6.610	1%
Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	16.840	3%	2	-
Obrazovanje	193	-	256	-
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalnog rada	27.550	5%	2.098	-
Umjetnost, zabava i rekreacija	159	-	390	-
Ostale uslužne djelatnosti	2.291	-	2.601	-
Stanovništvo i preduzetnici	170.021	28%	174.218	33%
Ukupno:	599.606	100%	525.630	100%

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija kreditnog rizika po vrstama kredita

Banka redovno prati i diverzifikuje plasirane kredite po vrstama kredita.

(U hiljadama BAM)

	31. decembra 2023.	%	31. decembra 2022.	%
Kreditni po transakcionim računima	57.455	10%	25.704	5%
Potrošački krediti	68.712	11%	69.524	13%
Kreditni za obrtna sredstva	173.983	29%	179.786	34%
Investicioni krediti	271.985	45%	225.478	43%
Stambeni krediti	27.019	5%	24.128	5%
Plasmani za izvršena plaćanja po garancijama	452	-	1.010	-
Ukupno:	599.606	100%	525.630	100%

29.4.2. Stres test

Portfolio na dan 31. decembar 2023. godine u skladu sa MSFI 9:

(U hiljadama BAM)

	Ukupna izloženost	Ispravka vrijednosti
Stage 1	519.755	6.306
Stage 2	151.798	16.223
Stage 3	41.569	30.751
Ostala izloženost	49.056	-
Ukupno	762.177	53.281

Banka je, u okviru procjene kreditnog rizika, primijenila najgori mogući scenario razvoja događaja za svoj portfolio. Banka je radila Stres test pod sljedećim pretpostavkama: devalviranje Konvertibilne marke za 30%, pad vrijednosti kolaterala za 30%, umanjenje ukupne izloženosti za iznos depozita, i povećanje ispravke vrijednosti na ukupnom portfoliju u skladu sa devalviranjem Konvertibilne marke i rasta ukupne izloženosti.

Portfolio na dan 31. decembar 2023. godine nakon stres testa:

(U hiljadama BAM)

	Ukupna izloženost	Ispravka vrijednosti
Stage 1	619.234	7.750
Stage 2	188.463	20.366
Stage 3	47.410	34.308
Ostala izloženost	49.056	-
Ukupno	904.164	62.425

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

29.4.2. Stres test (nastavak)

Rezultati stresnog scenarija za Banku pokazuju povećanje ukupne izloženosti za 141.486 hiljada KM, te formiranje većih ispravki vrijednosti za 9.145 hiljada KM.

(U hiljadama BAM)

Portfolio na dan 31. decembar 2023. godine	Ukupna izloženost	Ukupna izloženost umanjena za iznos depozita	Diskontovana vrijednost kolaterala	Ispravka vrijednosti
Nakon testa	904.164	894.639	318.005	62.425
Prije testa	762.177	752.653	365.068	53.281
Razlika	141.986	141.986	(47.062)	9.144

29.5. Tržišni rizik

Banka preuzima na sebe tržišne rizike, koji predstavljaju rizik da će fer vrijednost ili budući tokovi gotovine koji proizilaze iz finansijskih instrumenata oscilirati zbog promjena u tržišnim vrijednostima. Tržišni rizici nastaju po osnovu otvorenih pozicija izloženih riziku po osnovu dospjeća, kamatnih stopa, valuta i proizvodima kapitala, koji su izloženi opštim i posebnim kretanjima i promjenama vezanim za nivo nestalnosti tržišnih stopa ili cijena (kao što su kamatne stope, kreditne marže, devizni kursevi i cijene kapitala). Od tržišnih rizika Banka je izložena deviznom riziku i riziku promjene kamatnih stopa.

Sistem kontrole tržišnih rizika se ostvaruje kroz podjelu i nezavisnu funkciju preuzimanja rizika (front office) od njihovog praćenja i upravljanja kao i aktivnosti podrške (back office)

29.5.1. Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja izloženost Banke mogućem uticaju promjena deviznih kurseva i opasnost da nepovoljne promjene dovedu do gubitka Banke u domaćoj valuti, pri čemu nivo deviznog rizika predstavlja funkciju visine i dužine trajanja izloženosti Banke mogućim promjenama deviznih kurseva i zavisi od visine zaduženosti Banke u inostranstvu, stepenu valutne izloženosti aktive i pasive bilansa i vanbilansa Banke, odnosno stepena usklađenosti valutnih novčanih tokova Banke.

Strategija koju Banka primjenjuje prilikom upravljanja deviznim rizikom temelji se na održavanju devizne pozicije u okviru ograničenja propisanih Zakonom o bankama Republike Srpske i Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje deviznim rizikom banaka.

Za potrebe upravljanja, kontrole i identifikacije devizne izloženosti, Banka dnevno prati stanje i strukturu efektivnih stranih valuta u blagajnama i trezoru, deviznih sredstava i strukturu po valutama na računima kod inostranih banaka, vodi računa o usklađenosti devizne pozicije u nestabilnim valutama, ugovara valutnu klauzulu za stvake aktive i pasive, uključujući i vanbilansne stavke, u formi simetrične, odnosno, dvosmjerne valutne klauzule, kako bi zaštitila vrijednost aktive i pasive bez obzira da li kurs valute, na koju glasi valutna klauzula, raste ili opada u odnosu na domaću valutu, a sve u cilju uspostavljanja devizne usklađenosti finansijske aktive i finansijskih obaveza

Služba za sredstva i planiranje na dnevnoj osnovi prati deviznu poziciju i u saradnji sa sektorima prodaje (sektor korporativnih i javnih klijenata, sektor preduzetnika i sektor za stanovništvo i šaltera) i Upravom banke preduzima odgovarajuće gore navedene aktivnosti u cilju održavanja devizne pozicije u okvirima dozvoljenih limita.

U sklopu planiranja aktivnosti Banke koje imaju značajnog uticaja na promjenu strukture ili rokova finansijske aktive i/ili finansijske pasive Banke, a time i na deviznu poziciju Banke, Služba za sredstva i planiranje vrši projekciju devizne pozicije, a sve u cilju blagovremenog preduzimanja određenih aktivnosti za kontinuirano održavanje devizne usklađenosti finansijske aktive i finansijske pasive.

MF Banka a.d. Banja Luka

Napomene uz finansijske izvještaje pripremljene u skladu sa MSFI za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.5. Tržišni rizik (nastavak)

29.5.1. *Devizni rizik*

Izvještaj o deviznim pozicijama na dan 31. decembra 2023. godine neto:

	EUR	USD	CHF	GBP	Ostalo	(U hiljadama BAM)		
						Ukupno valute	BAM	Ukupno
Imovina								
Novčana sredstva i sredstva kod banaka	41.645	887	449	18	289	43.288	61.073	104.361
Sredstva kod Centralne banke – obavezna rezerva	-	-	-	-	-	-	65.319	65.319
Hartije od vrijednosti	38.167	-	-	-	-	38.167	10.351	48.518
Kreditni plasirani komitentima	322.567	-	-	-	-	322.567	225.618	548.185
Nekretnine, oprema, nematerijalna ulaganja, investicione nekretnine	-	-	-	-	-	-	9.711	9.711
Poslovni prostori uzeti u najam MSFI 16	-	-	-	-	-	-	6.522	6.522
Ostala aktiva	403	-	-	-	-	403	2.202	2.605
	402.782	887	449	18	289	404.425	380.796	785.221
Obaveze								
Depoziti banaka	3.500	-	-	-	-	3.500	5.246	8.746
Depoziti komitenata	309.017	10	494	2	29	309.552	264.117	573.669
Obaveze po kreditima	79.144	-	-	-	-	79.144	-	79.144
Subordinirani dug	13.829	-	-	-	-	13.829	-	13.829
Obaveze po osnovu najma MSFI 16	-	-	-	-	-	-	6.999	6.999
Ostala pasiva	560	48	-	-	-	608	2.749	3.357
Rezervisanja za potencijalne gubitke	-	-	-	-	-	-	637	637
	406.050	58	494	2	29	406.633	279.748	686.381
Neto devizna pozicija	(3.268)	829	(45)	16	260	(2.208)	101.048	98.840

MF Banka a.d. Banja Luka

Napomene uz finansijske izvještaje pripremljene u skladu sa MSFI za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.5. Tržišni rizik (nastavak)

29.5.1. Devizni rizik

Izvještaj o deviznim pozicijama na dan 31. decembra 2022. godine neto:

	EUR	USD	CHF	GBP	Ostalo	Ukupno valute	(U hiljadama BAM)	
							BAM	Ukupno
Imovina								
Novčana sredstva i sredstva kod banaka	30.645	741	369	26	290	32.071	75.367	107.438
Sredstva kod Centralne banke – obavezna rezerva	-	-	-	-	-	-	57.167	57.167
Hartije od vrijednosti	43.157	-	-	-	-	43.157	4.695	47.852
Kreditni plasirani komitentima	308.744	-	-	-	-	308.744	171.073	479.817
Nekretnine, oprema, nematerijalna ulaganja, investicione nekretnine	-	-	-	-	-	-	8.613	8.613
Poslovni prostori uzeti u najam MSFI 16	-	-	-	-	-	-	7.106	7.106
Ostala aktiva	450	-	-	-	-	450	1.937	2.387
	<u>382.996</u>	<u>741</u>	<u>369</u>	<u>26</u>	<u>290</u>	<u>384.422</u>	<u>325.958</u>	<u>710.380</u>
Obaveze								
Depoziti banaka	-	-	-	-	-	-	7.586	7.586
Depoziti komitenata	299.560	72	548	2	101	300.283	213.694	513.977
Obaveze po kreditima	79.892	-	-	-	-	79.892	21	79.913
Subordinirani dug	6.801	-	-	-	-	6.801	-	6.801
Obaveze po osnovu najma MSFI 16	-	-	-	-	-	-	7.543	7.543
Ostala pasiva	246	47	-	-	-	293	3.914	4.207
Rezervisanja za potencijalne gubitke	-	-	-	-	-	-	948	948
	<u>386.499</u>	<u>119</u>	<u>548</u>	<u>2</u>	<u>101</u>	<u>387.269</u>	<u>233.706</u>	<u>620.975</u>
Neto devizna pozicija	<u>(3.503)</u>	<u>622</u>	<u>(179)</u>	<u>24</u>	<u>189</u>	<u>(2.847)</u>	<u>92.252</u>	<u>89.405</u>

U toku 2023. godine Banka je održavala otvorenu individualnu deviznu poziciju u okvirima dozvoljenih limita za valutu EUR najviše do +/- 40% od iznosa priznatog kapitala, a za valutu USD do +/-20% od iznosa priznatog kapitala, dok se ukupna devizna pozicija kretala u dozvoljenim limitima (40% priznatog kapitala).

Analiza osjetljivosti strane valute

Banka je najvećim dijelom izložena valuti EUR. Budući da je BAM fiksno vezana za EUR, Banka nije značajno izložena promjenama kursa EUR.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.5. Tržišni rizik (nastavak)

29.5.2. Kamatni rizik

Banka je izložena višestrukim rizicima, koji kroz efekte promjena visine kamatnih stopa na tržištu, djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Kamatni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed promjene kamatnih stopa.

Osnovni cilj upravljanja kamatnim rizikom je da se minimiziraju nepovoljni efekti promjene visine kamatnih stopa.

Kamatne stope na kredite zavise od kretanja kamatnih stopa na tržištu novca i od poslovne politike Banke. Kamatne stope na kredite su fiksne za rokove otplate kredita do 60 mjeseci.

Banka se opredijelila za varijabilnu kamatnu stopu 6mj EURIBOR zaokružen na sljedeću veću desetinu, koja se usklađuje 2 puta godišnje i to 30.06. i 31.12.

Kamatne stope na depozite su fiksne, a kamatne stope na uzete kredite od stranih kreditora su varijabilne i vezane su za 6mj EURIBOR, izuzev uzetog kredita od KFW-a gdje je ugovorena fiksna kamatna stopa.

Osnovni princip upravljanja kamatnim rizikom jeste princip usklađivanja njenih sredstava i obaveza prema vrsti kamatne stope (fiksna kamatna stopa ili varijabilna) i prema dospijećima ili datumima ponovnog određivanja kamatne stope.

Na nivou Banke vodi se računa da se optimizuje nivo profitabilnosti i izloženosti kamatnom riziku.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.5. Tržišni rizik (nastavak)

29.5.2. Kamatni rizik (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje pregled primjenjenih godišnjih kamatnih stopa na najznačajnije finansijske instrumente:

	U stranoj valuti	U domaćoj valuti BAM
Aktiva		
Obavezna rezerva kod Centralne banke	0,30%	0,50%
Sredstva preko obavezne rezerve	-	-
Devizni računi kod inostranih banaka	0,00%-0,50%	-
Kreditni plasirani komitentima do jedne godine:		
- pravna lica	-	2,50%-13,90%
- stanovništvo	8,49%	2,50% -15,50%
Kreditni plasirani komitentima preko jedne godine:		
- pravna lica	-	3,00%-13,99%+6M Euribor
- stanovništvo	9,49%-10,99%+6M Euribor	2,50%-15,99%+6M Euribor
Pasiva		
Depoziti po viđenju pravnih lica	0,00%	0,00%-0,10%
Depoziti po viđenju stanovništva	0,00-0,50%	0,00-1,00%
Kratkoročni depoziti:		
- pravna lica	0,00%	0,00%-2,60%
- stanovništvo	0,00%	0,00%
Dugoročni depoziti:		
- pravna lica	1,20%-2,40%	0,00%-3,90%
- stanovništvo	0,00%-4,50%	0,00%-5,00%
Uzeti krediti i subordinisani dug:		
EFSE	6MEuribor+2,80% 6MEuribor+4,80%	-
KFW	2,90%	
GGF	6MEuribor+2,80%	-
ResponsAbility	6MEuribor+3,10% 6MEuribor+5,30%	
Fond za razvoj i zapošljavanje RS	-	0,50%-1,93%
Fond stanovanja RS	-	0,60%-1,80%
Fond za razvoj istočnog dijela RS	-	0,50%-1,80%

Banka je izložena raznim rizicima, koji kroz efekte promjena visine kamatnih stopa na tržištu, djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine.

MF Banka a.d. Banja Luka

Napomene uz finansijske izvještaje pripremljene u skladu sa MSFI za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

29 FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.5. Tržišni rizik (nastavak)

29.5.2. Kamatni rizik (nastavak)

Naredna tabela prikazuje pregled kamatonosne i nekamatonosne aktive i pasive, sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine i 31. decembra 2022. godine:

(U hiljadama BAM)

	31. decembar 2023.		
	<u>Kamatonosno</u>	<u>Nekamatonosno</u>	<u>Ukupno</u>
Monetarna aktiva			
Novčana sredstva i sredstva kod banaka	17.865	86.496	104.361
Sredstva kod Centralne banke – obavezna rezerva	65.319	-	65.319
Hartije od vrijednosti	47.743	775	48.518
Kreditni plasirani komitentima	548.185	-	548.185
Oprema, nematerijalna ulaganja i investicione nekretnine	-	9.711	9.711
Poslovni prostori uzeti u najam MSFI 16	-	6.522	6.522
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	828	1.777	2.605
Ukupno monetarna aktiva	679.940	105.281	785.221
Monetarna pasiva			
Depoziti banaka i komitenata	382.677	199.738	582.415
Primljeni krediti	78.676	468	79.144
Subordinirani dug	13.691	138	13.829
Obaveze po osnovu najma MSFI 16	6.999	-	6.999
Ostala pasiva	-	3.357	3.357
Rezervisanja za potencijalne gubitke	-	637	637
Ukupno monetarna pasiva	482.043	204.338	686.381

(U hiljadama BAM)

	31. decembar 2022.		
	<u>Kamatonosno</u>	<u>Nekamatonosno</u>	<u>Ukupno</u>
Monetarna aktiva			
Novčana sredstva i sredstva kod banaka	66.305	41.133	107.438
Sredstva kod Centralne banke – obavezna rezerva	-	57.167	57.167
Hartije od vrijednosti	47.103	749	47.852
Kreditni plasirani komitentima	479.817	-	479.817
Oprema, nematerijalna ulaganja i investicione nekretnine	-	8.613	8.613
Poslovni prostori uzeti u najam MSFI 16	-	7.106	7.106
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	523	1.864	2.387
Ukupno monetarna aktiva	593.748	116.632	710.380
Monetarna pasiva			
Depoziti banaka i komitenata	328.537	193.026	521.563
Primljeni krediti	79.751	162	79.913
Subordinirani dug	6.779	22	6.801
Obaveze po osnovu najma MSFI 16	7.543	-	7.543
Ostala pasiva	-	4.207	4.207
Rezervisanja za potencijalne gubitke	-	948	948
Ukupno monetarna pasiva	422.610	198.365	620.975

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.6. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik koji nastane kada Banka nije u mogućnosti da u potpunosti i bez odlaganja izvrši sve obaveze na dan dospjeća. Osnovni cilj upravljanja likvidnošću Banke jeste osigurati da Banka ima raspoloživa sredstva, koja uslovljavaju razumne troškove, kako bi izvršavala sve obaveze za očekivane i neočekivane fluktuacije u izvještaju o finansijskom položaju. Dodatno, proces upravljanja likvidnošću Banke treba da osigura da postoji dovoljno likvidnih sredstava za finansiranje razvoja kreditnog portfolija.

Strategija upravljanja likvidnošću Banke se sprovodi uspostavljanjem kontrole nad ročnom usklađenosti sredstava i izvora sredstava baziranoj na realnim i preciznim projekcijama novčanih priliva i odliva, redovnih i vanrednih, za različite vremenske periode.

Strategija upravljanja likvidnošću aktive obuhvata:

- nastojanje da se u aktivi drže likvidni oblici imovine koji bi se u slučaju veće izloženosti riziku likvidnosti mogli prodati na tržištu bez gubitaka (da u svakom momentu raspolaže sa dovoljnom količinom likvidnih sredstava za pokriće eventualnih obaveza);
- diverzifikacija ulaganja po klijentima, tržištima, privrednim granama i ročnosti plasmana.

Strategija za upravljanje pasivom u kontekstu likvidnosti obuhvata:

- nastojanje da se obezbijedi stabilnost depozita uz što veće učešće depozita sa dužim rokovima
- dospjeća,
- maksimalna diverzifikacija izvora sredstava po dospjeću, stabilnosti, porijeklu, tržištu i instrumentima,
- naročita pažnja prema velikim depozitima,
- obezbjeđenje aranžmana sa domaćim i stranim bankama o uzajamnom pružanju međubankarskih
- kredita za likvidnost kako bi se u slučaju viškova likvidnosti sredstava plasirala uz odgovarajuću
- kamatnu stopu, odnosno u slučaju nedostatka sredstava za likvidnost ona obezbjeđivala pod povoljnim uslovima.

Primarni izvori sredstava su lokalni depoziti do kojih Banka dolazi adekvatnom depozitnom politikom i politikom kamatnih stopa.

Za svakodnevno praćenje dnevne likvidnosti Banke zadužen je rukovodilac Službe za sredstva i planiranje, za praćenje kratkoročne likvidnosti Komisija za likvidnost, a za praćenje dugoročne likvidnosti ALCO odbor (Odbor za upravljanje aktivom i pasivom Banke).

Odgovorna lica u Banci:

- prate poziciju likvidnosti i kompoziciju dospjeća aktive i pasive,
- obavljaju operativno upravljanje likvidnim sredstvima na dnevnoj osnovi,
- upoređuju pozicije sa projektovanom pozicijom kako bi se utvrdili trendovi u pozicijama likvidnosti i poduzele korektivne mjere da bi pozicija likvidnosti i nesklad u dospjeću bili u skladu sa zakonom i limitima koje je odredio Nadzorni odbor Banke.

Naredna tabela prikazuje GAP analizu sredstava i obaveza prema odgovarajućoj dospelosti na osnovu preostalog perioda do ugovorenog datuma dospjeća kroz usklađenost potraživanja i obaveza po periodima dospjeća, a u skladu sa regulativom ABRS.

MF Banka a.d. Banja Luka

Napomene uz finansijske izvještaje pripremljene u skladu sa MSFI za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.6. Rizik likvidnosti (nastavak)**

31. decembra 2023. godine	(U hiljadama BAM)				
	Do mjesec Dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno
AKTIVA					
Novčana sredstva i sredstva kod banaka	104.361	-	-	-	104.361
Sredstva kod Centralne banke – obavezna rezerva	65.319	-	-	-	65.319
Hartije od vrijednosti	48.518	-	-	-	48.518
Kreditni plasirani komitentima	27.557	42.802	163.135	314.691	548.185
Oprema, nematerijalna ulaganja i investicione nekretnine	-	-	-	9.711	9.711
Poslovni prostori uzeti u najam MSFI 16	-	-	-	6.522	6.522
Ostala aktiva	2.070	-	1	534	2.605
Ukupna aktiva	247.825	42.802	163.136	331.458	785.221
PASIVA					
Depoziti	246	1.000	7.500	-	8.746
Obaveze po uzetim kreditima	222.282	33.099	151.743	166.545	573.669
Subordinirani dugovi	386	7.767	14.589	56.402	79.144
Obaveze po osnovu najma MSFI 16	-	-	-	13.829	13.829
Ostala pasiva	-	302	1.448	5.249	6.999
Rezervisanja za potencijalne gubitke	2.971	-	-	386	3.357
Ukupna pasiva	-	-	-	637	637
	225.885	42.168	175.280	243.048	686.381
Ročna usklađenost	21.940	634	(12.144)	88.410	98.840
31. decembra 2022. godine					
AKTIVA					
Novčana sredstva i sredstva kod banaka	107.438	-	-	-	107.438
Sredstva kod Centralne banke – obavezna rezerva	57.167	-	-	-	57.167
Hartije od vrijednosti	47.852	-	-	-	47.852
Kreditni plasirani komitentima	17.528	32.151	126.130	304.008	479.817
Oprema, nematerijalna ulaganja i investicione nekretnine	-	-	-	8.613	8.613
Poslovni prostori uzeti u najam MSFI 16	-	-	-	7.106	7.106
Ostala aktiva	2.387	-	-	-	2.387
Ukupna aktiva	232.372	32.151	126.130	319.727	710.380
PASIVA					
Depoziti	215.234	21.198	99.258	185.873	521.563
Obaveze po uzetim kreditima	905	5.426	16.215	57.367	79.913
Subordinirani dugovi	22	-	-	6.779	6.801
Obaveze po osnovu najma MSFI 16	-	420	1.212	5.911	7.543
Ostala pasiva	3.896	58	107	146	4.207
Rezervisanja za potencijalne gubitke	-	-	-	948	948
Ukupna pasiva	220.057	27.102	116.792	257.024	620.975
Ročna usklađenost	12.315	5.049	9.338	62.703	89.405

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.7. Operativni rizik

Upravljanje operativnim rizikom je važan dio poslovanja Banke, koji obezbjeđuje minimiziranje nepovoljnih efekata na zarade i kapital Banke izazvanih propustima (nenamjernim ili namjernim) u radu zaposlenih, neodgovarajućih internih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom ili u slučaju eksternih događaja.

Upravljanje operativnim rizicima podrazumijeva:

- formiranje mreže izvjestilaca operativnih rizika po sektorima i službama, koji su zaduženi za izvođenje aktivnosti na području upravljanja operativnim rizicima,
- vođenje evidencije o nastalim štetnim događajima,
- izvođenje identifikacije i ocjenjivanja operativnih rizika na svim procesima, te usvajanje mjera za smanjenje rizika,
- redovno izvještavanje o nastalim štetama i detaljnom sagledavanju identifikovanih rizika po procesima,
- praćenje izvođenja predloženih mjera sagledavanja operativnih rizika.

Sam proces upravljanja operativnim rizicima u Banci odvija se kroz četiri glavne faze:

- identifikacija operativnih rizika,
- mjerenja/procjena rizika,
- ublažavanje (odgovor na rizik),
- kontinuirano praćenje i izvještavanje.

Izveštavanje predstavlja informisanje o ključnim rezultatima procesa upravljanja operativnim rizikom. Svrha konzistentnog izvještavanja o rizicima je da obezbijedi da proces upravljanja rizikom funkcioniše efektivno i efikasno i da se rizikom upravlja u skladu sa politikom tolerancije rizika. Odgovarajuće informisanje i komunikacija predstavljaju sastavni dio procesa upravljanja rizikom i odnose se na sve njegove faze. Proces mora osigurati da sve zainteresovane strane imaju pristup relevantnim informacijama i dobar pregled stanja rizika.

Izveštavanje o operativnim rizicima u Banci obuhvata sistem eksternog i internog izvještavanja.

29.8. Upravljanje kapitalom

Kapital predstavlja rijedak ekonomski resurs i upravljanje kapitalom čini jednu od najvažnijih komponenata opreznog, efikasnog i strateškog planiranja i upravljanja Bankom.

Politika upravljanja kapitalom obuhvata obezbjeđenje i održavanje kvantiteta i kvaliteta kapitala najmanje na nivou minimalnih standarda iz Odluke o minimalnim standardima upravljanja kapitalom banaka i kapitalnoj zaštiti, odnosno, minimalni iznos osnivačkog kapitala i najniži iznos neto kapitala koji Banka mora održavati ne može biti manji od 15 miliona BAM.

Kapital Banke u skladu sa Odlukom čine iznosi osnovnog (Tier 1), dopunskog (Tier 2), a neto kapital čini iznos kapitala umanjeno za odbitne stavke.

Politike Banke za obezbjeđenje kvantiteta i kvaliteta kapitala Banke obuhvataju:

- u pogledu sastava i profila akcionara, akcenat je na akcionare iz oblasti bankarstva, mikroreditiranja, finansijskog investiranja, preduzeća iz oblasti privrede, te fizička lica,
- politiku više vrsta instrumenata kapitala posebno u osnovnom i dopunskom kapitalu, te smanjenje ili izbjegavanje odbitnih stavki kapitala Banke,
- u pogledu rasporeda ostvarene dobiti, u skladu sa propisima, povećanje ukupnog kapitala Banke,
- u pogledu visine adekvatnosti kapitala, kada ista padne ispod 17,1% Banka preuzima aktivnosti na poboljšanje iste putem mjera za kapitalno jačanje kroz usmjeravanje kreditnih aktivnosti prema grupama izloženosti sa manjim kapitalnim zahtjevom, odlaganje isplate dividende, zadržavanje dobiti i dokapitalizacijom emisijom akcija.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.8. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Procedure za stalno praćenje stanja se obezbjeđuju kroz:

- vođenje ažurnih knjigovodstvenih evidencija,
- praćenja stanja kapitala po kvantitetu, kvalitetu i strukturi,
- praćenjem i analizom stavki bilansa i vanbilansnih kreditnih ekvivalenata,
- izvještavanjem o nastalim promjenama u kapitalu i promjenama koje mogu značajno negativno uticati na adekvatnost kapitala,
- predlaganjem mjera koje je neophodno preduzeti u cilju obezbjeđenja strukture kvantiteta i kvaliteta kapitala,
- planiranje kapitala u smislu predviđanja budućih potreba Banke za kapitalom.

U skladu sa zakonskom regulativom Banka je u obavezi da održava stope kapitala propisane Odlukom o izračunavanju kapitala, a rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti kapitala Banke i izvještaj u propisanoj formi, na kvartalnoj osnovi, dostavlja ABRS. U skladu sa Odlukom o postupku nadzornog pregleda i ocjene banaka, po rješenju broj 02-21-212-1795-8/23 od 26.10.2023. godine ABRS je Banci je propisala dodatni zahtjev za kapitalom u visini 2% na stope kapitala propisane Odlukom o izračunavanju kapitala banaka tako da minimalne stope kapitala za Banku iznose 14% za stopu regulatornog kapitala, 11% za stopu osnovnog kapitala i 8,75% za stopu redovnog osnovnog kapitala.

Osim minimalnih stopa kapitala Banka treba da održava i zaštitni sloj za očuvanje kapitala u obliku redovnog osnovnog kapitala u iznosu od 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku, tako da ukupni kapitalni zahtjevi za Banku, uključujući i zaštitni sloj za očuvanje kapitala iznose 16,5% (12%+2%+2,5%) za stavke regulatornog kapitala, 13,5% (9%+2%+2,5%) za stavke osnovnog kapitala i 11,25% (6,75%+2%+2,5%) za stavke redovnog osnovnog kapitala.

Na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine svi pokazatelji kapitala Banke su u saglasnosti sa propisanim:

	(U hiljadama BAM)	
	Na dan	
	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
Redovni osnovni kapital	98.467	89.131
Dopunski kapital	13.425	6.845
Regulatorni kapital	111.892	95.976
Ukupan iznos izloženosti riziku	517.082	489.902
% adekvatnosti osnovnog kapitala	19,04%	18,19%
% adekvatnosti regulatornog kapitala	21,64%	19,59%

Odlukom Skupštine akcionara Banke akumulirana neraspoređena dobit iz 2022. godine je u 2023. godini raspoređena na zadržanu dobit i zakonske rezerve. Povećanje regulatornog kapitala na izvještajni datum 31.12.2023. godine nastalo je uključivanjem i priznavanjem dobiti tekućeg perioda 2023. godine kroz stavku redovnog osnovnog kapitala, a prije usvajanja raspodjele dobiti od strane Nadzornog odbora Banke. Uključivanje dobiti tekućeg perioda u stavku redovnog osnovnog kapitala izvršeno je nakon dobijanja saglasnosti od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske (Rješenje broj 03-245-2/2023). Nakon usvajanja raspodjele dobiti tekućeg perioda od strane Nadzornog odbora ista će biti raspoređena na ostale rezerve u skladu sa zakonskim odredbama i na zadržanu dobit.

U avgustu mjesecu 2023. godine Banka je realizovala subordinisani zajam sa fondom ResponsAbility u iznosu 6.846 hiljada KM, čime je, dodatno, kroz dopunski kapital obezbijeđeno povećanje regulatornog kapitala. Rješenjem broj 03-2198-4/23 od 20. decembra 2023. godine Agencija za bankarstvo Republike Srpske je dala saglasnost za uključenje subordinisanog duga u dopunski kapital Banke u iznosu od 6.846 hiljada BAM.

Pored zakonskih ograničenja, Banka je preuzela obavezu po osnovu ugovorima sa EFSE, Luksemburg i KfW Njemačka, održavanje neto-kapitala u visini ne manjoj od 9 miliona EUR-a i stope adekvatnosti kapitala ne manje od 16,5%+1% (EFSE), odnosno ne manje od 15% (KfW). Prema ugovoru zaključenim sa ResponsAbility Banka je preuzela obavezu održavanja stope adekvatnosti kapitala ne manje od 16,5%, odnosno ne manje od regulatorni zahtjev + 1%, i stope osnovnog kapitala ne manje od 13,5% ili ne manje regulatorni zahtjev + 1%.

MF Banka a.d. Banja Luka

Napomene uz finansijske izvještaje pripremljene u skladu sa MSFI za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

30. DOGAĐAJI NAKON IZVJEŠTAJNOG PERIODA

Nakon 31. decembra 2023. godine, nije bilo značajnih događaja koji bi zahtijevali prilagođavanje finansijskih izvještaja Banke sa 31. decembrom 2023. godine, a događaji koje je neophodno objelodaniti u napomenama uz finansijske izvještaje su u nastavku:

1. Nakon 31.12.2023. godine došlo je do promjena unutar Uprave Banke.

Na dan 31. decembra 2023. godine Upravu Banke čine:

- Bojan Luburić, predsjednik
- Milijana Čavić, član
- Radenko Derkuća, član

Na dan 06. marta 2024. godine Upravu Banke čine:

- Aleksandar Kremenović, v.d. predsjednik
- Milijana Čavić, član
- Radenko Derkuća, član

-

2. Nakon 31.12.2023. godine došlo je do promjena unutar Nadzornog odbora Banke.

Na dan 31. decembra 2023. godine Nadzorni odbor čine:

- Aleksandar Kremenović, predsjednik
- Dželila Huremović, član
- Freider Wohrmann, nezavisni član
- Srećko Bogunović, nezavisni član

Na dan 01. februara 2024. godine Nadzorni odbor čine:

- Aleksandar Kremenović, predsjednik
- Dželila Huremović, član
- Aleksandar Čolić, nezavisni član
- Freider Wohrmann, nezavisni član
- Srećko Bogunović, nezavisni član

Na dan 28. marta 2024. godine Nadzorni odbor čine:

- Sandra Lonco, predsjednik
- Dželila Huremović, član
- Aleksandar Čolić, nezavisni član
- Freider Wohrmann, nezavisni član
- Srećko Bogunović, nezavisni član .

3. Nakon 31.12.2023. godine došlo je do promjene u strukturi akcionarskog kapitala Banke.

Struktura kapitala na dan 31. decembra 2023. godine je bila sljedeća:

	<u>Broj akcija</u>	<u>U hiljadama BAM</u>	<u>%</u>
MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka	229.373	22.937	44,85
MF grupa d.o.o., Banja Luka	149.383	14.938	29,21
Nederlandse Financierings - Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V. (u daljem tekstu: FMO), Holandija	59.170	5.917	11,57
KfW, Njemačka	47.259	4.726	9,24
GLS Alternative Investments Sicav, Luksemburg	26.225	2.623	5,13
	511.410	51.141	100,00

MF Banka a.d. Banja Luka

Napomene uz finansijske izvještaje pripremljene u skladu sa MSFI za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine

30. DOGAĐAJI NAKON IZVJEŠTAJNOG PERIODA (nastavak)

Na dan 29. marta 2024. godine, struktura akcijskog kapitala Banke je bila sljedeća:

	Broj akcija	U hiljadama BAM	%
MF grupa d.o.o., Banja Luka	485.185	48.518	94,87
GLS Alternative Investments Sicav, Luksemburg	26.225	2.623	5,13
	511.410	51.141	100,00

4. Nakon 31.12.2023. godine Banka je dobila odobrenje od strane kreditora KfW, Njemačka

Dana 27. marta 2024. godine Banka je dobila odobrenje vezano za neispunjavanje zahtijevanog finansijskog pokazatelja iz Ugovora sa kreditorom KfW, Njemačka za izvještajni datum, sve do datuma 31. marta 2025. godine.

5. Prodaja kreditnog portfolija Banke

Dana 28. marta 2024. godine Banka je izvršila prodaju dijela nekvalitetnog portfolija u iznosu 7.445 hiljada BAM bilansnog potraživanja.

31. DEVIZNI KURS

Zvanični kurs primijenjen za preračun pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2023. i 31. decembra 2022. godine za sljedeće značajnije valute iznosi:

	31. decembra 2023.	U BAM 31. decembra 2022.
USD	1,7700	1,8337
CHF	2,1121	1,9862
EUR	1,9558	1,9558